

**UCHWAŁA NR XV/55/2015
RADY GMINY GRĘBOCICE**

z dnia 22 września 2015 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

„Strategia Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015 – 2020 jest dokumentem wskazującym kierunki rozwoju Gminy Grębocice oraz nakreślającym cele i zadania do realizacji.”.

§ 1. Ustala się kierunki rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015 – 2020 określone w dokumencie „Strategia Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015 – 2020”, stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr LIV/249/2006 Rady Gminy w Grębocicach z dnia 29 marca 2006 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2006 - 2014.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Grębocice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Tadeusz Kuzara

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GRĘBOVICE

na lata 2015 – 2020

v. 3.1 projektowa ostateczna

autor:
dr Andrzej Sztando
+48 603163839
Andrzej@Sztando.com
www.sztando.com

Grębovice, wrzesień 2015

Grębocice

Przyjazna Gmina

autorstwo, skład i opracowanie szaty graficznej, redakcja materiałów źródłowych:

dr Andrzej Sztando

web: www.sztando.com

e-mail: Andrzej@Sztando.com

Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 jest już trzecią Strategią przyjętą przez samorząd Gminy Grębocice. Strategie poprzednie to:

- *Strategia Rozwoju Gminy Grębocice z maja 2001 r.*
- *Strategia Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2006-2014 z lutego 2006 r.*

Stanowi to dowód konsekwencji władz samorządowych w określaniu oraz realizacji, długoplanowych i obszernych w różnorodne zadania, strategicznych planów rozwoju.

Autor

Zastosowane skróty

MPZP	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
OUOW	obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych
PGN 2015-2020	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Grębocice na lata 2015-2020
PLPPG 2015-2020	Program Lokalnej Polityki i Promocji Gospodarczej Gminy Grębocice na lata 2015-2020”
POŚ 2013-2016 / 2017-2020	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020
POŚ 2017-2020 / 2021-2024	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024
POZB	Programy Opieki nad Zwierzętami Bezdomnymi oraz Zapobiegania Bezdomności Zwierząt na Terenie Gminy Grębocice
POZP 2014-2015	Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Grębocice na lata 2014-2015
POZP 2016-2020	Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Grębocice na lata 2016-2020
PPPR 2014-2016	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy Gminy Grębocice na lata 2014-2016
PPPR 2017-2020	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy Gminy Grębocice na lata 2017-2020
PPRPU 2015	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Grębocice na rok 2015
PRFTR 2016-2020	Program Rozwoju Funkcji Turystyczno-Rekreacyjnych Gminy Grębocice na lata 2016-2020
PRMUWUK 2013	Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Grębocicach z 2013 r.
PRMUWUK 2016-2020	Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Grębocicach na lata 2016-2020

PUA 2010-2032	Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest Na Terenie Gminy Grębocice na lata 2010-2032
PUR 2007	Plan Urzędniowo-Rolny dla Gminy Grębocice z 2007 r.
PWOP 2014-2017	Wieloletni Program Współpracy Gminy Grębocice z Organizacjami Poza-rządowymi i Podmiotami Wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z Dnia 24 Kwietnia 2003 r. o Działalności Pożytku Publicznego i o Wolontariacie na lata 2014-2017
PWOP 2018-2020	Wieloletni Program Współpracy Gminy Grębocice z Organizacjami Poza-rządowymi i Podmiotami Wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z Dnia 24 Kwietnia 2003 r. o Działalności Pożytku Publicznego i o Wolontariacie na lata 2018-2020
PWR 2014-2016	Program Wspierania Rodziny Gminy Grębocice na lata 2014-2016
PWR 2017-2020	Program Wspierania Rodziny Gminy Grębocice na lata 2017-2020
PZ 2010-2015	Program Zdrowotny dla Gminy Grębocice na lata 2010-2015
PZ 2016-2020	Program Zdrowotny dla Gminy Grębocice na lata 2016-2020
SRPS 2014-2020	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Grębocice na lata 2014-2020
SUIKZP	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grębocice
WPF	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Grębocice
WPGM 2014-2019	Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Grębocice na lata 2014-2019
ZWS	Zespół ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Grębocice

Spis Treści

1. PRZEDMOWA WÓJTA	7
2. OD AUTORA	8
3. AKTUALIZACJA SRGG I JEJ ZASADY	9
3.1. PRZESŁANKI AKTUALIZACJI SRGG	9
3.2. ZASADY I PROCES AKTUALIZACJI SRGG 2006-2014 DO SRGG 2015-2020	10
3.3. WYKORZYSTANE ŹRÓDŁA INFORMACJI	13
4. ANALIZA STRATEGICZNA SWOT PLUS.....	14
4.1. METODYKA ANALIZY	14
4.2. ATUTY	16
4.3. STYMULANTY	21
4.4. PROBLEMY	22
4.5. DESTYMULANTY.....	27
4.6. SZANSE WEWNĘTRZNE	28
4.7. SZANSE ZEWNĘTRZNE	29
4.8. ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE	32
4.9. ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE	34
5. PRZEDMIOT, PODMIOTY, OKRES I HORYZONT SRGG 2015-2020	35
6. MISJA, BENEFICJENCI I WIZJA ROZWOJU GMINY.....	37
7. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE.....	39
7.1. ISTOTA ORAZ STRUKTURA CELÓW	39
7.2. CELE STRATEGICZNE (S1 – S3)	41
7.3. CELE OPERACYJNE (O1 – O16)	46
7.4. SPÓJNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU POWIATU POLKOWICKIEGO NA LATA 2008-2015	50
7.5. SPÓJNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO DO 2020 ROKU	51
8. ZADANIA STRATEGICZNE.....	53
8.1. CHARAKTER ZADAŃ STRATEGICZNYCH.....	53
8.2. OZNACZENIA ZADAŃ STRATEGICZNYCH	54
8.3. WYKAZ ZADAŃ STRATEGICZNYCH.....	57
8.4. POWIĄZANIA ZADAŃ STRATEGICZNYCH Z CELAMI OPERACYJNYMI	81
9. WDRAŻANIE SRGG 2015-2020.....	83
9.1. PRZYDZIAŁ ZADAŃ STRATEGICZNYCH	83
9.2. ZESPÓŁ DS. WDRAŻANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY GRĘBOCICE I JEJ PODGRUPY.....	83
9.3. ZASADY PRAC ZWS NAD WDRAŻANIEM SRGG 2015-2020	86
10. EWALUACJA WDRAŻANIA SRGG 2015-2020.....	88
10.1. ISTOTA I FAZY EWALUACJI	88
10.2. MONITORING.....	88

10.3.	SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI SRGG 2015-2020	102
10.4.	PRZYJMOWANIE SPRAWOZDAŃ Z REALIZACJI SRGG 2015-2020 ORAZ JEJ EWENTUALNA AKTUALIZACJA.....	102
11.	SPISY I ZAŁĄCZNIKI	103
11.1.	TABELE	103
11.2.	RYSUNKI	103
11.3.	DOKUMENTY ZGODNOŚCI HORYZONTALNEJ I WERTYKALNEJ	103
11.4.	DOKUMENTY ZGODNOŚCI WEWNĘTRZNEJ	106
11.5.	ZAŁĄCZNIK 1. SPÓJNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY GRĘBOCICE NA LATA 2015-2020 ZE STRATEGIĄ ROZWOJU POWIATU POŁKOWICKIEGO NA LATA 2008-2015 ORAZ STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2020.....	107
11.6.	ZAŁĄCZNIK 2. WYKAZ LIDERÓW GMINY GRĘBOCICE ORAZ GOŚCI ZEWNĘTRZNYCH ZAPROSZONYCH DO PRAC NAD STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY GRĘBOCICE NA LATA 2015-2020	112

1. Przedmowa Wójta

Strategia Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 to już trzecia Strategia jaką przyjmuje nasza gmina. Podobnie jak poprzednie, ma ona kluczowe znaczenie jej rozwoju, gdyż dotyczy najważniejszych, naszych działań o charakterze progospodarczym, prospołecznym i prośrodowiskowym. Stanowi świadomy wybór tych działań, co do których wszyscy jesteśmy przekonani, że uruchomią szereg korzystnych dla gminy impulsów rozwojowych. Oczekujemy, że ich realizacja zapoczątkuje kolejny, dobry rozdział w jej historii, umożliwiając lub znacząco ułatwiając pełne wykorzystanie wszystkich jej atutów, szans i stymulant, likwidując lub wyraźnie ograniczając problemy oraz zabezpieczając ją przed zagrożeniami i destymulantami. Jesteśmy przekonani, że działania realizowane w ramach Strategii skutkować będą nie tylko poprawą jakości życia w gminie, ale również przyciągając środki finansowe do jej budżetu, budżetów gospodarstw domowych i działających tu firm.

Zadania zawarte w Strategii to dla nas duże wyzwanie. Strategia nie ma przecież zdolności samosprawczych. Jest bardzo użytecznym narzędziem zarządzania rozwojem gminy, lecz tylko narzędziem. Przyjęcie Strategii oznacza zatem, że poza kontynuacją zasadniczych działań, takich jak np. pozyskiwanie środków z funduszy unijnych oraz budowa nowych urządzeń infrastruktury technicznej i społecznej, większy akcent położymy np. na: pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych, rozwój ponadlokalnych funkcji turystyczno-rekreacyjnych, przeciwdziałanie bezrobociu, integrację społeczną mieszkańców, rozwój komunalnych zasobów mieszkaniowych, doskonalenie nauczania szkolnego, prewencję problemów społecznych, poprawę bezpieczeństwa publicznego, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, rewitalizację i ochronę zasobów środowiskowych, a także zwiększenie dostępności specjalistycznych świadczeń medycznych.

Dysponujemy odpowiednią wiedzą i środkami, aby zadania te wykonać. Nie brak nam też motywacji i wiary w odniesienie sukcesu. Razem z nami przed wyzwaniami przyszłości stoją nasi sprawdzeni już partnerzy, zwłaszcza lokalne organizacje pozarządowe. W związku z tym, jestem spokojny co do powodzenia naszej misji i przekonany, że realizacja Strategii stanie się dla władz gminy, pracowników jej jednostek organizacyjnych oraz mieszkańców, powodem do czerpania przyjemności z rozwoju tego co dla nas wszystkich wspólne. Z rozwoju demokratycznej wspólnoty samorządowej, którą z mocy prawa tworzymy, i w której z woli własnej żyjemy. Z rozwoju Gminy Grębocice.

Wójt Gminy Grębocice
mgr inż. Roman Jabłoński

2. Od autora

Strategia, którą Państwo trzymacie w rękach to plan osiągnięcia marzeń, które są dla nas wszystkich wspólne. Marzeń o lokalnej ojczyźnie, gdzie każdy będzie miał szansę na dobre życie i bez obaw będzie mógł patrzeć w przyszłość. Gdzie stabilna, satysfakcjonująca praca nie będzie przywilejem dla ograniczonej grupy osób, a własna inicjatywa gospodarcza, społeczna czy środowiskowa spotykać się będzie z szacunkiem i wsparciem władz. Gdzie samorząd aktywnie angażuje się nie tylko w realizację zadań obligatoryjnych, ale również w wykonywanie przedsięwzięć fakultatywnych, oczekiwanych przez lokalną społeczność oraz podmioty gospodarcze. Ojczyźnie, w której będzie można zdobyć dobre wykształcenie, uzyskać profesjonalną pomoc medyczną, wypocząć oraz czuć się bezpiecznie w dzień i w nocy. Bogatej w nowoczesne rozwiązania techniczne, innowacyjnej, kreatywnej, zintegrowanej społecznie, wielofunkcyjnej gospodarczo, a jednocześnie posiadającej czyste środowisko dające radość kontaktu z naturą.

Czy rzeczywiście jest to realne? Czy można osiągnąć takie zamierzenia? Bez wątplenia tak. Szczególnie prawdopodobne jest to właśnie tu, w Gminie Grębocice, w gminie wyjątkowej, bo obdarzonej cennymi zasobami naturalnymi oraz bardzo dobrym położeniem. Dla której dzisiejsze prognozy dotyczące dochodów budżetowych są optymistyczne. Gminie wyróżniającej się już dziś wysokim standardem szkolnictwa podstawowego, wyposażeniem w infrastrukturę techniczną, wysoką jakością usług komunalnych, a także wieloma innymi pozytywnymi cechami.

Wszystkie te zalety byłyby jednak niewystarczające by odważnie patrzeć w przyszłość, gdyby nie najważniejsze bogactwa Gminy Grębocice, jakimi są aktywność, kwalifikacje i ambicje jej mieszkańców. To właśnie dzięki ich zaangażowaniu, podobnie jak Strategii poprzednie, niniejsza ma taki, a nie inny kształt. To również dowód na istnienie kolejnej zalety tej gminy, jaką jest wola porozumienia lokalnych ugrupowań, organizacji i grup społecznych na rzecz jej rozwoju. Potwierdza ten fakt również niniejsza Strategia, która jest przecież nie tylko planem działań, lecz również kontraktem między społecznością a władzami Gminy Grębocice. Kontraktem, którego strony nie tylko wyrażają akceptację dla projektowanych działań, ale również deklarują pełne, długoterminowe w nich uczestnictwo.

Z dzisiejszej perspektywy przyszłość Gminy Grębocice ponownie rysuje się optymistycznie. Dostępne są bowiem niezbędne środki, wiedza i dokładny plan działania. Historia daje zatem gminie kolejną szansę. Wykorzystajmy ją jak poprzednie i realizując Strategię spełnimy nasze marzenia.

Autor
dr Andrzej Sztando

3. Aktualizacja SRGG i jej zasady

3.1. Przesłanki aktualizacji SRGG

Obowiązująca dotąd Strategia Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2006-2014 została opracowana w roku 2005, a przyjęta na początku 2006 r. Jej treść ma już zatem 10 lat, a jej okres obowiązywania właśnie minął wraz z rokiem 2014. Implikuje to konieczność zastąpienia jej Strategią nową. Ponadto, w okresie tym, nastąpiły istotne zmiany **struktur społeczno-gospodarczych gminy. Zmianie uległo także jej bliższe oraz dalsze otoczenie.** Ponownie zmienił się **układ czynników, które mogą zostać wykorzystane w jej rozwoju.** Jednym z najważniejszych są nowe **fundusze z okresu programowania Unii Europejskiej 2014-2020.** Ich beneficjentami bezpośrednio i pośrednio już są oraz będą w przyszłości mieszkańcy Gminy Grębocice. Po drugie, uwzględnić należy również nowy wpływ gospodarki i społeczeństwa regionu, Polski i Unii Europejskiej na Gminę Grębocice. Zarówno pozytywny, taki jak np. napływ innowacji i kapitału inwestycyjnego, jak i negatywny, taki jak np. napływ szkodliwych wzorców życiowych i konsumpcyjnych, a także emigracja mieszkańców.

Jako argument aktualizacji SRGG, niebagatelne znaczenie ma także fakt, iż **musi ona korespondować z zupełnie nowymi zamierzeniami strategicznymi władz państwowych, wojewódzkich i powiatowych.** Postulat ten odnosi się również do założeń i zamiarów **współpracy z samorządami sąsiednimi.** Całość obrazu niezbędnej synchronizacji dopełnia **potrzeba koordynacji zamierzeń** władz Gminy Grębocice wyrażanych w różnych, przyjętych po 2006 r., programach i planach dziedzinowych. Wspomniana, strategiczna korespondencja pozwala na włączanie podmiotów zewnętrznych (głównie samorządu powiatowego, wojewódzkiego i ministerstw) w stymulowanie rozwoju Gminy Grębocice. Strategiczna synchronizacja, zwiększa natomiast efektywność wydatkowania środków publicznych i skraca czas niezbędny na osiągnięcie celów.

Argumentem za aktualizacją jest również **dalsze doskonale Strategii Rozwoju Gminy Grębocice, jako planistycznego fundamentu rozwoju gospodarczego, społecznego i środowiskowego gminy.** Jak dotąd Gmina Grębocice przyjęła trzy strategie rozwoju w latach 2001 i 2006. Niniejsza jest zatem trzecią z kolei. Wdrażanie poprzednich, realizowane w sposób systemowy, obejmujący funkcjonowanie specjalnego Zespołu ds. Wdrażania Strategii, budowę metryk i projektów realizacji zadań strategicznych, okresową ewaluację i inne aktywności, przyniosło szereg cennych doświadczeń, które powinny zostać i zostały wykorzystane podczas budowy strategii niniejszej. Podobnie jak strategie dotychczasowe, tak i obecna **nie może się ograniczać jedynie do ewidencji społecznych potrzeb miejscowej ludności. Musi stać się kreatywną koncepcją progospodarczych, prospołecznych i prośrodowiskowych działań, a z drugiej świadomym wyborem tych z nich, które są najważniejsze.** Jej zakres merytoryczny powinien zatem **odpowiadać nowoczesnym i sprawdzonym koncepcjom w planowaniu strategicznym.** Wynikać

musi z dostosowanej do potrzeb samorządu lokalnego **analizy strategicznej**, a nie z zaadaptowanej do tego celu analizy przedsiębiorstw. W przejrzysty sposób **formułować cele i zadania**. Nie może być pozbawiona procedury wdrożeniowej, czy też szczegółowych zasad ewaluacji.

Biorąc powyższe pod uwagę, nowa Strategia Rozwoju Gminy Grębocice:

- uwzględnia nową sytuację i pozycję strategiczną gminy,
- uwzględnia inne strategie, plany i programy dotyczące społecznej, gospodarczej i środowiskowej sfer gminy oraz zaawansowanie ich realizacji,
- bazuje na nowoczesnej analizie strategicznej,
- zawiera rozstrzygnięcia, za które działania związane z jej realizacją odpowiadają jedynie władze samorządowe, a za które również inne podmioty,
- zawiera rozwiązania w zakresie organizacji procesu jej wdrażania,
- wskazuje szczegółowe rozwiązania w zakresie ewaluacji.

3.2. Zasady i proces aktualizacji SRGG 2006-2014 do SRGG 2015-2020

Strategia Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 została zbudowana w oparciu o 4 podstawowe, niżej opisane zasady planowania strategicznego.

Zasada konsensusu społeczności lokalnej. Zasada ta polega na tworzeniu Strategii z uwzględnieniem potrzeb i aspiracji społeczności gminy, tak aby stała się ona narzędziem ich zaspokojenia. Stosowanie tej zasady gwarantuje nie tylko adekwatność treści Strategii w stosunku do owych potrzeb i aspiracji, ale również zaangażowanie obywateli w proces jej realizacji. Twierdzenie to już wielokrotnie zostało pozytywnie zweryfikowane w dziesiątkach tysięcy polskich i zagranicznych samorządów lokalnych i ponadlokalnych. Także podczas realizacji poprzednich strategicznych planów rozwoju Gminy Grębocice.

Do prac nad SRGG 2015-2020 włączono zatem przedstawicieli społeczności lokalnej reprezentujących różne terytoria, środowiska i grupy interesów, zwanych liderami lokalnymi. Oprócz nich zaproszono także przedstawicieli władz ponadlokalnych, mających wpływ na rozwój gminy Grębocice. Pełną listę zaproszonych osób zawiera załącznik nr 2. Prace te miały postać warsztatów strategicznych, podczas których zaproszeni, w imieniu społeczności lokalnej i ponadlokalnych władz, prezentowali swoje opinie i spostrzeżenia na temat silnych stron gminy, jej problemów i zagrożeń, a także szans rozwojowych. Dokonali zatem analizy strategicznej gminy. Ponadto proponowali oni konkretne przedsięwzięcia (stałe działania oraz jednorazowe przedsięwzięcia) inwestycyjne, informacyjne, promocyjne, prawne, organizacyjne, edukacyjne, monitoringowe i inne, których realizacja miała przyczynić się do:

- wykorzystania lub pełniejszego wykorzystania atutów gminy,
- rozwiązania lub ograniczenia problemów rozwojowych gminy,
- zabezpieczenia jej przed zagrożeniami lub skompensowania ich skutków,
- wykorzystania jej szans rozwojowych.

Warsztaty strategiczne odbyły się w Gminnym Ośrodku Kultury i Bibliotece w Grębobocicach w dniach 19 i 22 czerwca 2015 r., a poprzedziło je szkolenie liderów nt. zarządzania strategicznego rozwojem lokalnym, które miało miejsce 18 czerwca 2015 r. W ich trakcie wykorzystano technikę moderacji wizualnej. Polegała ona na zadawaniu uczestnikom pytań, dotyczących ww. tematów, zapisywaniu przez uczestników odpowiedzi, a następnie prezentowaniu tych odpowiedzi wraz z uzasadnieniem. Zadaniem moderatora było inicjowanie i prowadzenie dyskusji na ww. tematy. Chodziło o to, by prócz sporów, naturalnych w takiej sytuacji, osiągnąć efekt w postaci możliwie zgodnego, grupowego planowania i podejmowania decyzji. W przypadku rozbieżności stanowisk, w drodze dyskusji i argumentacji, dążono do osiągnięcia rozwiązań lepszych niż „mechaniczny” kompromis między wstępnymi stanowiskami stron. Dopuszczono podejmowanie decyzji wyłącznie na zasadzie konsensusu, wykluczając głosowania, które dzieliłyby uczestników planowania strategicznego na wygranych i przegranych.

Aktywny, merytoryczny udział uczestników warsztatów strategicznych zadecydował o pomyślnym przebiegu procedury planowania strategicznego. Jego efektem stała się zgoda wszystkich osób biorących w nich udział co do uwarunkowań i kierunków rozwoju Gminy Grębobocice, a także szereg ustaleń co do wspomnianych własności gminy. Uzgodnienia te stanowiły fundament prac nad treścią SRGG 2015-2020.

Ponadto, projekt Strategii Rozwoju Gminy Grębobocice konsultowany i opiniowany był na forum Komisji Rady Gminy Grębobocice.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy uznać, że SRGG 2015-2020 spełnia zasadę konsensusu społeczności lokalnej i posiada walor akceptacji reprezentantów społeczności lokalnej.

Zasada zgodności wertykalnej i horyzontalnej. Samorząd Gminy Grębobocice, jak każdy inny samorząd, mimo iż dysponuje ustawowo zagwarantowanym obszarem autonomii działa w szeroko rozumianym otoczeniu. Relacje z owym otoczeniem posiadają 3 bardzo istotne dla jego rozwoju cechy. Po pierwsze dotyczą zagadnień gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Po drugie, podmioty, które w relacje te z Gminą Grębobocice wchodzi są liczne i są to inne samorządy, przedsiębiorstwa, organizacje społeczne, pojedyncze osoby, instytucje publiczne, a nawet władze państwowe, czy władze organizacji międzynarodowych. Po trzecie, wpływ tych relacji na rozwój Gminy Grębobocice jest bardzo duży.

Biorąc powyższe pod uwagę zapewniono zgodność wertykalną i horyzontalną Strategii Rozwoju Gminy Grębobocice na lata 2015-2020 z dokumentami planistycznymi (strategiami, planami, pro-

gramami) najważniejszych podmiotów otoczenia. Oczywiście we wszystkich tych przypadkach, w których było to zgodne z interesem Gminy Grębocice. Zgodność wertykalna to zgodność Strategii z dokumentami planistycznymi samorządu powiatowego, województwa, kraju oraz organizacji międzynarodowych. Daje ona możliwość rozwoju współpracy z tymi podmiotami oraz zwiększa szanse na pozyskanie środków zewnętrznych. Zgodność horyzontalna to zgodność Strategii z dokumentami planistycznymi sąsiednich samorządów gminnych. Daje ona możliwość rozwoju współpracy z nimi przy rozwiązywaniu tych samych lokalnych i subregionalnych problemów. Dokumenty planistyczne zgodności wertykalnej i horyzontalnej zostały zawarte w rozdziale 11.3. Fakt, iż Strategia Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 spełnia warunek zgodności wertykalnej i horyzontalnej nie oznacza, że została ona podporządkowana treści innych dokumentów planistycznych. Priorytetem były tu bowiem koncepcje, uwarunkowania, szanse i zagrożenia Gminy Grębocice, będące przedmiotem analizy strategicznej przedstawionej w rozdziale 4.

Zasada zgodności wewnętrznej. Zgodność wewnętrzna to zgodność niniejszej Strategii z innymi dokumentami planistycznymi Gminy Grębocice.

Zarządzanie strategiczne i operacyjne wymaga posługiwania się przez samorząd gminy szeregiem różnorodnych dokumentów planistycznych o charakterze zarówno długoterminowym, jak i krótkoterminowym. Niezależnie od tego, czy ich sporządzanie jest fakultatywnym aktem aktywności władz, czy też wynika z dyspozycji ustawowych, wszystkie one powinny tworzyć spójną, hierarchiczną strukturę. Z oczywistych względów w strukturze tej funkcję nadrzędną pełni Strategia Rozwoju Gminy Grębocice. Strategia Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 spełnia ten wymóg. Osiągnięto go drogą szczegółowej analizy planów i programów przyjętych przez ten samorząd do realizacji w ostatnich kilku latach oraz asymilacji ich najważniejszych elementów. Dokumenty planistyczne zgodności wewnętrznej zostały zawarte w rozdziale 11.4.

Zasada rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju). Ekorozwój to proces rozwoju gospodarczego, w którym następuje skojarzenie rozwoju społeczno-gospodarczego z funkcjonowaniem ekosystemów i stanem ich relacji ekologicznych. Ekorozwój to również takie zarządzanie zasobami środowiska, które umożliwi ich gospodarcze i społeczne wykorzystanie przy jednoczesnym ich zachowaniu w postaci możliwie zbliżonej do pierwotnej, tak aby i w przyszłości mogły być wykorzystywane. Przyjmując zasadę rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju) złożono możliwość równoległego i zrównoważonego rozwijania wszystkich trzech sfer gminy (gospodarczej, społecznej i środowiskowej) dzięki zrozumieniu wagi każdej z nich i umiejętności znajdowania rozwiązań kompromisowych.

3.3. Wykorzystane źródła informacji

W procesie budowy SRGG 2015-2020, oprócz informacji pozyskanych podczas warsztatów strategicznych wykorzystano dane, informacje i koncepcje pochodzące z:

- Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
- dokumentach planistycznych zgodności wertykalnej i horyzontalnej wskazanych w rozdziale 11.3,
- dokumentów planistycznych zgodności wewnętrznej wskazanych w rozdziale 11.4,
- sprawozdań statystyki państwowej (np. MPiPS-03, MPiPS-05) składanych przez gminę,
- Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności w latach 2011-2014 Głównego Urzędu Statystycznego,
- informatorów miesięcznych Powiatowego Urzędu Pracy w Polkowicach z lat 2010-2015.
- sprawozdań rocznych z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Polkowicach z lat 2010-2015.
- uchwały budżetowej na 2015 r.,
- sprawozdań rocznych z wykonania planu dochodów budżetowych z lat 2011-2014,
- materiałów promocyjnych Gminy Grębocice,
- stron internetowych Gminy Grębocice,
- wyników warsztatów strategicznych przeprowadzonych podczas prac nad poprzednimi strategiami rozwoju Gminy Grębocice,
- wszystkich, pozostałych, nie wskazanych wyżej, uchwał Rady Gminy i zarządzeń Wójta Gminy,
- kilkuset publikacji naukowych poświęconych zagadnieniom zarządzania rozwojem lokalnym,
- wyników wywiadów osobistych przeprowadzonych przez autora w lipcu i sierpniu 2014 r. z burmistrzami 46 polskich, małych miast nt. ich koncepcji i doświadczeń w zarządzaniu strategicznym rozwojem ich miast.

4. Analiza strategiczna SWOT Plus

4.1. *Metodyka analizy*

W procesie budowy SRGG 2015-2020 zastosowano analizę strategiczną SWOT Plus, dostosowaną do charakteru jednostek samorządu terytorialnego. W analizie tej wyróżniono:

- **atuty** – najważniejsze, istniejące w momencie analizy, właściwości Gminy Grębobocice, które są aktywnymi źródłami jej rozwoju lub nieaktywnymi, lecz możliwymi do zaktywizowania źródłami tego rozwoju.
- **stymulanty** – aktywne czynniki zewnętrzne przyczyniające się do rozwoju Gminy Grębobocice.
- **problemy** – istniejące w momencie analizy, właściwości Gminy Grębobocice, które są hamulcami lub barierami jej rozwoju.
- **destymulanty** – aktywne czynniki zewnętrzne będące barierami lub hamulcami rozwoju Gminy Grębobocice.
- **szanse wewnętrzne** – wyróżniające Gminę Grębobocice, mające swoje źródło na jej terenie, szczególne możliwości wykreowania jej nowych atutów, zdyskontowania istniejących, atutów, rozwiązania problemów, wyeliminowania zagrożeń lub zabezpieczenia się przed nimi.
- **szanse zewnętrzne** – najważniejsze, pozytywne czynniki zewnętrzne, które istniały w momencie analizy i mogą, po spełnieniu pewnych warunków, stać się stymulantami, lub których zaistnienie w przyjętym horyzoncie czasowym jest wysoce prawdopodobne, i które mogą, po spełnieniu pewnych warunków, stać się stymulantami.
- **zagrożenia wewnętrzne** – najważniejsze, istniejące w momencie analizy, właściwości Gminy Grębobocice, które są nieaktywnymi, lecz możliwymi do zaktywizowania barierami lub hamulcami jej rozwoju, lub sytuacje wysokiego prawdopodobieństwa utraty danego atutu, pojawienia się problemu lub utraty stymulanty, wtedy gdy przyczyna zmiany znajduje się na terenie Gminy Grębobocice.
- **zagrożenia zewnętrzne** – najważniejsze, negatywne czynniki zewnętrzne, których zaistnienie w przyjętym horyzoncie czasowym jest wysoce prawdopodobne, i które mogą stać się destymulantami, lub sytuacje wysokiego prawdopodobieństwa utraty danej stymulanty, wtedy gdy przyczyna zmiany leży poza Gminą Grębobocice.

Rysunek 1. Analiza SWOT Plus Gminy Grębocice

		<u>WNĘTRZE</u> Gminy Grębocice i jej <u>WŁAŚCIWOŚCI</u>	<u>OTOCZENIE</u> i jego <u>CZYNNIKI</u> wpływu na rozwój Gminy Grębocice
ISTNIEJĄCE	<i>korzystne</i>	ATUTY	STYMULANTY
	<i>niekorzystne</i>	PROBLEMY	DESTYMULANTY
POTENCJALNE	<i>korzystne</i>	SZANSE WEWNĘTRZNE	SZANSE ZEWNĘTRZNE
	<i>niekorzystne</i>	ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE	ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE

4.2. Atuty

Tabela 1. Atuty Gminy Grębocice

	ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
zasoby naturalne	<ul style="list-style-type: none"> - bogate zasoby rudy miedzi, - zasoby soli kamiennej, - zasoby srebra towarzyszące rudzie miedzi, - zasoby wysokiej jakości wód podziemnych, - duży areał gruntów ornych o wysokich klasach bonitacyjnych, - zasoby węgla brunatnego, 	<ul style="list-style-type: none"> - zasoby gipsu, ołowiu i anhydrytu towarzyszące rudzie miedzi, - zasoby leśne, - zasoby kruszyw budowlanych, - zasoby piasku,
demografia		<ul style="list-style-type: none"> - niewielki, dodatni przyrost naturalny,
rynek pracy	<ul style="list-style-type: none"> - niski poziom bezrobocia, 	<ul style="list-style-type: none"> - stosunkowo wysokie kwalifikacje społeczności lokalnej, - stosunkowo wysoka dostępność siły roboczej lecz przede wszystkim nisko wykwalifikowanej, - działalność Powiatowego Urzędu Pracy: aktywne pośrednictwo pracy, szkolenia, aktywizacja bezrobotnych, pozyskiwanie środków z funduszy UE i inne,
lokalizacja i komunikacja	<ul style="list-style-type: none"> - położenie w sąsiedztwie drogi krajowej nr 3 (przyszłej S3) oraz w stosunkowo niewielkiej odległości od autostrady A4, - położenie na trasie przebiegu, jednej z ważnych w skali regionu i kraju, magistrali kolejowej Wrocław Główny - Brzeg Dolny - Głogów - Kostrzyn - Szczecin Główny, - położenie w sąsiedztwie miast Legnica, Leszno, Lubin, Głogów i Polkowice – ważnych ośrodków gospodarczych, osadniczych i kulturalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - położenie w geograficznym centrum Europy, - bliskość unijnych i krajowych rynków zbytu, - położenie w sąsiedztwie Odry jako wodnego szlaku komunikacyjnego, - sąsiedztwo z gminami o stosunkowo wysokich dochodach budżetowych, - położenie w sąsiedztwie granicy polsko-niemieckiej i w stosunkowo niewielkiej odległości od granicy polsko-czeskiej, - stosunkowo niewielka odległość od Wrocławia, Jel. Góry, Zielonej Góry, - osobowe połączenia kolejowe z Grębocic,

	ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
gospodarka	<ul style="list-style-type: none"> - obecność na terenie gminy zakładów KGHM „PM” S.A. jako największego, stabilnego pracodawcy i najważniejszego podatnika, 	<ul style="list-style-type: none"> - stosunkowo wysoka siła nabywcza społeczności lokalnej (wynikająca ze stosunkowo wysokich płac w przedsiębiorstwach KGHM „PM” S.A. oraz w przedsiębiorstwach zlokalizowanych w podstrefie LSSE i w Głogowie), - wysoki stopień prywatyzacji małych i średnich przedsiębiorstw, - przedsiębiorstwa kooperujące z lokalnym rolnictwem,
przestrzeń	<ul style="list-style-type: none"> - wysoka dostępność nieruchomości przygotowanych prawnie i infrastrukturalnie, przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, - wysoka dostępność nieruchomości przygotowanych prawnie i przeznaczonych pod działalność gospodarczą, 	<ul style="list-style-type: none"> - znaczny stopień skupienia osadnictwa, - liczne, obszerne terytorialnie i aktualne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
infrastruktura techniczna	<ul style="list-style-type: none"> - rozwinięta przestrzennie sieć dróg, w tym wiele dróg gminnych w dobrym stanie technicznym, - wysoka dostępność infrastruktury wodociągowej, - zgazyfikowanie części miejscowości gminy, - wysoka dostępność infrastruktury kanalizacji sanitarnej, - systemy oczyszczania ścieków, - światłowodowa, szkieletowa sieć teleinformatyczna, - wysoka dostępność infrastruktury elektroenergetycznej, - wysoka dostępność usług telefonicznych, 	<ul style="list-style-type: none"> - dobrze rozwinięta sieć dróg łączących gminę z otoczeniem, - dobrze zorganizowany system gospodarowania odpadami komunalnymi, -
sport i rekreacja	<ul style="list-style-type: none"> - bogata, nowoczesna i dostępna, gminna infrastruktura sportowo-rekreacyjna (sale sportowe, korty, boiska, sale fitness itp.), - duża aktywność sportowa mieszkańców gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczne organizacje pozarządowe działające w sferze sportu i rekreacji, - bogata oferta i wysoki poziom działalności sportowo-rekreacyjnej,
szkolenia i zdrowie	<ul style="list-style-type: none"> - liczne, wielodziedzinowe i wieloletnie programy profilaktyczne i terapeutyczne, - dobry dostęp do podstawowej opieki medycznej, 	
kultura	<ul style="list-style-type: none"> - bogata oferta i wysoki poziom działalności kulturalnej, - wysoki poziom rozwoju bazy kulturalnej, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczne organizacje pozarządowe działające w sferze kultury, - bogactwo tradycji i spuścizny kulturowej,

	ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
edukacja i przedszkola	<ul style="list-style-type: none"> - wysoko rozwinięta, gminna infrastruktura edukacyjna, - wysoki poziom edukacji w gminnych jednostkach szkolnictwa, - Uniwersytet Trzeciego Wieku, 	<ul style="list-style-type: none"> - wysoki priorytet edukacji w polityce finansowej gminy, - dostęp do opieki przedszkolnej, - kształcenie integracyjne,
rolnictwo	<ul style="list-style-type: none"> - dobry stan ekonomiczny lokalnych gospodarstw rolnych, - duży potencjał produkcyjny lokalnych gospodarstw rolnych, - rolnicze tradycje i doświadczenie społeczności lokalnej, 	<ul style="list-style-type: none"> - długi okres wegetacji roślin, - niski stopień zanieczyszczenia gruntów rolnych, - zwartość przestrzeni rolniczej,
pomoc społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - wykształcona, stabilna i stale podnosząca swoje kwalifikacje kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, - dobrze funkcjonujący system pomocy i opieki społecznej, - wystarczająca liczba pracowników socjalnych i pracowników świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym, - poradnictwo socjalno-społeczne, 	<ul style="list-style-type: none"> - dobry poziom rozpoznania lokalnych problemów i zagrożeń społecznych, - udzielanie wsparcia dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. w formie dożywiania, stypendiów i zasiłków szkolnych oraz zakupu podręczników i pomocy szkolnych, - pomoc terapeutyczna, rehabilitacyjna, psychospołeczna i prawna dla osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, - edukacja, poradnictwo i interwencje w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, - świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, - wysoka dostępność rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, - współpraca z organizacjami pozarządowymi i Kościołem Katolickim w zakresie rozwiązywania wielu problemów społecznych, - Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Grupa Wsparcia „Płomyk”, - rozwiązywanie i zapobieganie licznym problemom społecznym w oparciu o współpracę z organizacjami pozarządowymi,

	ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> - niski poziom przestępczości, - liczne jednostki ochotniczych straży pożarnych, - dobra baza materialna systemu ratownictwa OSP, - Rewir Dzielnicowych w Grębocicach (posterunek Policji), - plany zabezpieczeń logistycznych przy zagrożeniu ze strony OUOW Żelazny Most, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczne działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne prowadzone wśród dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
społeczność	<ul style="list-style-type: none"> - stosunkowo korzystna struktura demograficzna ludności (znaczący udział ludności w wieku produkcyjnym), - duża aktywność społeczna mieszkańców gminy (liczne organizacje społeczne, sekcje zainteresowań, zespoły itp.), - niski poziom roszczeniowości mieszkańców gminy, - aktywność części mieszkańców w kreowaniu rozwoju gospodarczego, społecznego oraz w zakresie ochrony/rozwoju środowiska naturalnego, - dobra współpraca między podmiotami infrastruktury społecznej (sołectwami, jednostkami kultury, szkołami, organizacjami pozarządowymi itp.), 	<ul style="list-style-type: none"> - młodzież, - gotowość części społeczeństwa do działań wolontarystycznych, - tzw. patriotyzm lokalny, - kluby seniora „Złota Jesień”, „Babie Lato” i „Wrzos”,
środowisko	<ul style="list-style-type: none"> - niski stopień zanieczyszczenia lokalnego środowiska naturalnego – nie dotyczy rejonu OUOW Żelazny Most, - wysoki poziom świadomości ekologicznej części społeczności lokalnej, - rezerwat przyrody „Uroczysko Obiszów”, 	<ul style="list-style-type: none"> - stosunkowo bogata fauna i flora: lasy (głównie sosnowe), 83 gatunki ptaków, ssaki (m. in. borsuki, dziki, gronostaje, jelenie, jeże, karczowniki, kuny, lisy, łasice, nornice, ryjówki, tchórze, wiewiórki, zające, nietoperze), gady (m. in. gniewosze, jaszczurki, zaskrońce, żaby), ryby (m. in. karpie, kiełbie, klenie, leszcze, płocie, szupaki). - Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Grodowiec, - użytki ekologiczne - „Grodowiec I” i „Grodowiec II”, - pomniki przyrody, - 600 zidentyfikowanych stanowisk roślin objętych ochroną gatunkową (w tym 318 ochroną ścisłą i 282 ochroną częściową), - ciek wodny, w tym rzeka Rudna,

	ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
turystyka	<ul style="list-style-type: none"> - Wzgórza Dalkowskie, - ukształtowanie terenu sprzyjające turystyce i rekreacji rowerowej oraz pieszej, - Sanktuarium Maryjne Grodowiec i inne zabytkowe obiekty sakralne (Kwielice, Szymocin), - Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Grodowiec”, - 	<ul style="list-style-type: none"> - obiekty gospodarstw rolnych możliwe do wykorzystania w działalności agroturystycznej, - zespoły parkowo-krajobrazowe, - ścieżki przyrodnicze, - szlak rowerowy, - obiekty zabytkowe – popałacowe i podworskie, - 663 stanowiska archeologiczne, z czego 17 zostało wpisanych do rejestru zabytków (np. Bieńków, Obiszów i Grodziszcze),
samorząd	<ul style="list-style-type: none"> - wysoki poziom zarządzania gminą, - dobra współpraca między Radą Gminy i Wójtem, - akceptacja władz lokalnych dla koncepcji zarządzania strategicznego, - dobra współpraca samorządu gminy z KGHM Polska Miedź S.A., - zgodność wszystkich środowisk społecznych, co do zasadności rozwoju/umacniania alternatywnych, w stosunku do przemysłu „miedziowego”, funkcji gospodarczych gminy, - wysokie i o rosnącej tendencji dochody samorządu gminnego, w tym stabilny dopływ środków finansowych z tytułu opodatkowania podmiotów KGHM Polska Miedź S.A. - wysoki poziom zdolności kredytowej gminy, - wysoka zdolność administracji samorządowej do pozyskiwania środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej, - wysoki poziom aktywności i kwalifikacji władz lokalnych, pracowników administracji samorządowej oraz pracowników jednostek organizacyjnych gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> - samorządowa, partnerska współpraca krajowa i zagraniczna – w tym w ramach Związku Gmin Zagłębia Miedziowego, Lokalnej Grupy Działania Fundacji „Porozumienie Wzgórz Dalkowskich” itp. - dobry system komunikacji władz z mieszkańcami, - wysoka dostępność informacji nt. działań samorządu gminy,

4.3. Stymulanty

Tabela 2. Stymulanty rozwoju Gminy Grębocice

STYMULANTY STRATEGICZNE
<ul style="list-style-type: none">- strumienie finansowe ze strukturalnych źródeł pomocowych (głównie funduszy UE) trafiające do samorządu gminy, lokalnych przedsiębiorstw, rolników oraz indywidualnie do mieszkańców,- subwencja i dotacje z budżetu państwa,- napływ wiedzy, innowacji i nowych technologii na teren gminy,- napływ nowych, wykształconych, aktywnych społecznie i gospodarczo mieszkańców, a wraz z nimi wzorców osobowych i postaw społecznych budujących lokalne kapitały - ludzki i społeczny- stosunkowo wysokie tempo rozwoju i sytuacja gospodarcza kraju (w przeciwieństwie do licznych państw objętych kryzysem) pozytywnie wpływająca na lokalne przedsiębiorstwa i samorząd gminy,- stabilny krajowy i zagraniczny popyt na wydobywane na terenie gminy kopaliny i wytwarzane produkty rolne,- duże podmioty gospodarcze (głównie KGHM „PM” S.A. oraz podmioty działające w Głogowie i w polkowickiej podstrefie LSSE) zlokalizowane w sąsiedztwie gminy,- programy edukacyjne, promocyjne, restrukturyzacyjne, prewencyjne i modernizacyjne realizowane na terenie gminy przez powiat oraz organy administracji wojewódzkiej i państwowej,- społeczno-gospodarcze oddziaływanie dużych podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w sąsiedztwie gminy,- napływ prywatnego kapitału inwestycyjnego osób fizycznych na teren gminy (np. nabywających nieruchomości budowlane),- instrumenty prawno-ekonomiczne, mobilizujące do realizacji inwestycji prośrodowiskowych,- pozyskiwanie wiedzy, ze źródeł ponadlokalnych, przez mieszkańców gminy,- inwestycje infrastrukturalne realizowane na terenie gminy przez powiat.

4.4. Problemy

Tabela 3. Problemy Gminy Grębocice

	PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
rynek pracy i bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> - mała oferta pracy dla młodzieży i osób powyżej 50 roku życia, - mała liczba ofert pracy poza przemysłem miedziowym, - niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych większości bezrobotnych, - zjawiska towarzyszące bezrobociu: depresje, frustracje, uzależnienia, spadek poczucia własnej wartości, wzrost przestępczości i patologia rodziny, - wysoki udział kobiet wśród osób bezrobotnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - spadek aktywności w poszukiwaniu pracy u części bezrobotnych – przyzwyczajenie do bezrobocia w długim okresie, - fakt istnienia bezrobocia w mentalności części bezrobotnych jako dziedziczonego „sposobu na życie” i tzw. wyuczona bezradność, - zjawisko pracy „na czarno” z jednoczesnym pobieraniem zasiłku dla bezrobotnych lub/i zasiłków socjalnych oraz korzystaniem z ubezpieczeń społecznych opłacanych ze środków publicznych, - niski poziom zainteresowania części bezrobotnych zdobyciem legalnej pracy, - niski poziom zainteresowania części bezrobotnych zdobyciem dalszego wykształcenia i nowych kwalifikacji, - monokultura wykształcenia i doświadczeń zawodowych dużej liczby mieszkańców zatrudnionych w KGHM „PM” S.A. utrudniająca podejmowanie pracy w „pozamiedziowej” działalności gospodarczej i samodzielne prowadzenie takiej działalności, - brak organizacji pozarządowych zaangażowanych w rozwiązywanie problemu bezrobocia,
migracje	<ul style="list-style-type: none"> - migracja ludzi młodych, wykształconych i zawodowo aktywnych z terenu gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> - zmienne saldo migracji, - zmienny przyrost naturalny, - wzrost średniej wieku mieszkańców gminy,
gospodarka	<ul style="list-style-type: none"> - dominacja górnictwa i branż pochodnych w gospodarce gminy - niski poziom zainteresowania gminą inwestorów zewnętrznych, - małe zasoby lokalnego kapitału inwestycyjnego, - niedostatek wysoko wykształconych specjalistów, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatywne wpływy działalności górniczej na powierzchnię terenu gminy, - wyższe od przeciętnych w regionie koszty pracy spowodowane wysokością płac w KGHM „PM” S.A., - dekapitalizacja mienia „popegeerowskiego”, - brak podmiotów ekonomii społecznej, - stosunkowo niski poziom wskaźnika skłonności do przedsiębiorczości,

	PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
zdrowie	<ul style="list-style-type: none"> - niska kultura zdrowotna wielu mieszkańców - wzrost zachorowań na tzw. choroby cywilizacyjne, - brak bazy rehabilitacyjnej, - niska dostępność do specjalistycznych usług zdrowotnych, w tym geriatrycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> - niesatysfakcjonujący dostęp dzieci i młodzieży do usług stomatologicznych i pielęgniarstwa w szkołach i przedszkolu, - stosunkowo wysoka liczba dzieci z wadami wymowy, - upowszechnianie się zaburzeń psychicznych, - brak placówek opieki nad osobami starszymi,
uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> - alkoholizm, 	<ul style="list-style-type: none"> - obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej nieletnich, - niski poziom społecznej świadomości problemu uzależnień, w tym przede wszystkim alkoholizmu, - narkomania oraz uzależnienie od innych niż narkotyki substancji odurzających,
kultura	<ul style="list-style-type: none"> - brak lub zły stan techniczny świetlic wiejskich w części miejscowości gminy 	
edukacja	<ul style="list-style-type: none"> - brak możliwości kontynuowania w gminie nauki na poziomie ponadgimnazjalnym, 	<ul style="list-style-type: none"> - stosunkowo wysoka odległość od placówek szkolnictwa wyższego,
rolnictwo	<ul style="list-style-type: none"> - mała liczebność i potencjał lokalnych podmiotów zajmujących się przetwórstwem wytwarzanych na terenie gminy płodów rolnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - szkody wyrządzane przez dziki, - niski poziom wzajemnego zaufania właścicieli gospodarstw rolnych stanowiący barierę w tworzeniu grup producentów rolnych,
niepełnosprawność	<ul style="list-style-type: none"> - istnienie społecznych barier społecznego i gospodarczego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, - niedostosowanie części miejsc i obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczone możliwości wspierania przez gminę osób niepełnosprawnych powyżej 25 roku życia, - wzrastający udział osób niepełnosprawnych wśród mieszkańców gminy, - niski poziom wykształcenia i aktywności znacznej części niepełnosprawnych,
mieszkalnictwo	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczny stan techniczny niektórych, komunalnych budynków mieszkalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost zapotrzebowania na mieszkania socjalne przy jednoczesnej, niedostatecznej ich liczbie,

	PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
rekreacja i turystyka	<ul style="list-style-type: none"> - brak zdefiniowanego produktu turystycznego gminy, - niska rozpoznawalność turystyczno-rekreacyjna gminy w regionie, - słabo rozwinięte funkcje turystyczno-rekreacyjne gminy, - niski poziom zainteresowania inwestycyjnego w zakresie turystyki i rekreacji, - brak samorządowego programu rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych gminy, - niedostatek ścieżek rowerowych, 	<ul style="list-style-type: none"> - niedostatek ścieżek turystyczno-rekreacyjnych, - niskie aktywność gospodarcza w zakresie agroturystyki, - niski poziom estetyki wielu obiektów mieszkalnych, gospodarskich i gospodarczych,
bezpieczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> - szkody górnicze, - wzrost częstotliwości społecznie agresywnych zachowań, - braki w zakresie monitoringu wizyjnego miejsc publicznych, 	<ul style="list-style-type: none"> - niszczenie mienia publicznego i prywatnego (wandalizm), - przemoc w rodzinie, - przemoc wśród dzieci i młodzieży w drodze do i ze szkoły oraz w miejscach zabaw (boisko, sklep, park, przystanki autobusowe itp.), - cyberprzemoc wśród dzieci i młodzieży, - brak grup wsparcia i organizacji pozarządowych przeciwdziałających przemocy w rodzinie, - brak umiejętności prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży oraz dorosłych w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów, - wypadki komunikacyjne,
środowisko	<ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczenie wód powierzchniowych, wód podziemnych, powietrza i gleb powodowane przez OUOW Żelazny Most, - zanieczyszczenie powietrza spowodowane funkcjonowaniem z szybu R-11 w Grodowcu, - niski poziom świadomości ekologicznej znaczącej części mieszkańców gminy, - niska emisja – głównie z licznych lokalnych palenisk na paliwa stałe, 	<ul style="list-style-type: none"> - przypadki przesiąkania do gruntu zmineralizowanej wody nadosadowej ze OUOW Żelazny Most, - zbyt niski stopień zalesienia tej części gminy, która znajduje się w zasięgu wyżej wymienionego oddziaływania OUOW Żelazny Most, - nieodpowiednia struktura drzewostanu tej części gminy, która znajduje się w zasięgu wyżej wymienionego oddziaływania OUOW Żelazny Most, - nielegalne (tzw. dzikie) składowiska odpadów, - zakwaszenie gleb użytkowanych rolniczo, - wyroby azbestowe w budynkach mieszkalnych, gospodarskich i inwentarskich.

	PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
infrastruktura techniczna i usługi komunikacyjne	<ul style="list-style-type: none"> - brak obwodnic Grębocic, - degradacja dróg i inne uciążliwości związane z transportem ciężarowym przedsiębiorstw KGHM Polska Miedź S.A., - zły stan techniczny nawierzchni i (brak) infrastruktury okołodrogowej niektórych dróg gminnych, - zły stan szeregu dróg powiatowych oraz ich infrastruktury okołodrogowej, - brak dróg alternatywnych przesuujących ruch z odcinków, które będą w przyszłości intensywnie użytkowane przez przedsiębiorstwa należące do KGHM Polska Miedź S.A., - brak przyłączy do internetowej, światłowodowej sieci szkieletowej oraz brak operatora dostarczającego usługi internetowe za ich pośrednictwem, - braki w zakresie infrastruktury okołodrogowej: chodników, oświetlenia ulicznego, oznakowania, - braki i zły stan techniczny infrastruktury hydrotechnicznej służącej gospodarce wodami powierzchniowymi (urządzenia melioracji szczegółowej), - niedostatecznie rozwinięty system komunikacji publicznej z Polkowicami, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak drogi dojazdowej do Parku w Grodziszczu, - brak bezkolizyjnych skrzyżowań dróg z liniami kolejowymi, - niedostateczne oznakowanie informacyjne, - niesatysfakcjonujący stan części dróg transportu rolniczego, - wyłączenie z eksploatacji dróg przebiegających u podnóża zapór OUOW Żelazny Most związane z jego rozbudową, - dominacja indywidualnych, nieskutecznych rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w energię cieplną,
samorząd	<ul style="list-style-type: none"> - wysoki stopień uzależnienia dochodów samorządu gminy od wpływów z KGHM Polska Miedź S.A., - wzrost wydatków budżetowych na pokrycie kosztów bieżących świadczenia gminnych usług, - niesatysfakcjonujący system gospodarczej i turystyczno-rekreacyjnej promocji gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak długofalowego programu lokalnej polityki gospodarczej samorządu Gminy Grębocice,

	PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
społeczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych, - niewystarczające warunki lokalowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, - trwałe i głębokie uzależnienie wielu osób i rodzin od pomocy społecznej, - „zamknięcie” osób starszych w domach, - pauperyzacja części mieszkańców, - niski poziom koordynacji działań instytucji i organizacji wspierających rodziny, dzieci i młodzież, - niewłaściwe, ogólnokrajowe rozwiązania prawne w zakresie finansowania pomocy społecznej, 	<ul style="list-style-type: none"> - nie w pełni zaspokojone i rosnące potrzeby w zakresie dziennej opieki dla osób starszych, - brak wolontariatu w rozwiązywaniu problemów społecznych, - bierne, zachowawcze, negatywne, nastawienie części mieszkańców, - „eurosieroctwo”, - atomizacja, nietrwałość i dysfunkcyjność rodzin, - niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży w gminie, - brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci, - niski poziom świadomości obywatelskiej i postaw obywatelskich części mieszkańców gminy, - bezdomność, - zły stan materialny części gospodarstw domowych,

4.5. Destymulanty

Tabela 4. Destymulanty rozwoju Gminy Grębocice

DESTYMULANTY
<ul style="list-style-type: none">- „przyciąganie” przez Wrocław oraz inne duże ośrodki miejskie mieszkańców gminy,- zmienność, złożoność i restrykcyjność przepisów prawa (m. in. w zakresie działalności gospodarczej, oświaty, pomocy społecznej, finansów samorządowych, prawa geologicznego i górniczego),- niewystarczające finansowanie przez NFZ usług diagnostycznych i terapeutycznych,- regulacje prawne ograniczające możliwości prewencji i rozwiązywania problemów społecznych,- regulacje prawne skutkujące wzrostem poziomu kosztów pracy,- wysoki i rosnący poziom państwowych obciążeń fiskalnych i parafiskalnych,- przekazywanie przez władze państwowe samorządom zadań publicznych do realizacji, bez zabezpieczenia wystarczających źródeł ich finansowania,- niewystarczające dochody samorządu powiatowego w stosunku do potrzeb realizacji zadań powiatowych, co wynika z niedoskonałości rozwiązań prawnych regulujących działalność samorządów powiatowych,- wypieranie lokalnej, tradycyjnej kultury przez ponadlokalną, zunifikowaną kulturę masową (często globalną),- przejmowanie ponadlokalnych, zunifikowanych postaw, poglądów, zwyczajów, obyczajów i pragnień wywołujące utratę tożsamości lokalnej mieszkańców gminy,- napływ obecnych ponadlokalnie, biernych, roszczeniowych i skrajnie konsumpcyjnych postaw życiowych, wzorców nieuczciwości, egoizmu, obojętności, głębokiej nieufności, omijania i wykorzystywania prawa niezgodnie z intencją prawodawcy itp.,- polityka dywidendowa Skarbu Państwa wobec KHGM Polska Miedź S.A.,- postrzeganie regionu Zagłębia Legnicko-Głogowskiego przez turystów krajowych i zagranicznych jako obszaru o niskiej atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej

4.6. Szanse wewnętrzne

Tabela 5. Szanse wewnętrzne Gminy Grębocice

	STRATEGICZNE SZANSE WEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE SZANSE WEWNĘTRZNE
społeczne	<ul style="list-style-type: none"> - skłonność części wykształconych mieszkańców gminy i subregionu (w tym absolwentów szkół wyższych) do trwałego wiązania swojej przyszłości z Gminą Grębocice. - skłonność części mieszkańców do stałego podnoszenia swoich kwalifikacji, - rozwój lokalnych organizacji pozarządowych oraz ich oferty współpracy z samorządem gminy w zakresie kreowania jej rozwoju, - zainteresowanie znaczącej części mieszkańców gminy (głównie ludzi młodych) rozpoczęciem lub intensyfikacją uprawiania sportu lub regularną rekreacją, - moda wśród części mieszkańców na zdrowy tryb życia, - gotowość niektórych mieszkańców (głównie młodzieży) do rozpoczęcia lub intensyfikacji działań wolontarystycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> - dążenia niektórych, lokalnych organizacji pozarządowych do pozyskania środków z różnorodnych funduszy pomocowych, - skłonność dzieci i młodzieży do udziału w niestandardowych, nowoczesnych przedsięwzięciach o charakterze kulturalnym, sportowym i społecznym, - wysokie zainteresowanie środowisk nauczycielskich podnoszeniem własnych kwalifikacji, - pomysły mieszkańców mające na celu aktywizację społeczną gminy, - finansowa i techniczna możliwość wykorzystania najnowszych technik telekomunikacyjnych i informatycznych w całym procesie kształcenia dzieci i młodzieży, - możliwość wykorzystania wiedzy i doświadczenia mieszkańców, którzy niedawno osiedlili się na terenie gminy, a pochodzą z okolicznych, dużych miast,
środowiskowe	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości ekologicznej części mieszkańców gminy, 	
gospodarcze	<ul style="list-style-type: none"> - zamierzenia inwestycyjne KGHM „Polska Miedź” S.A., - prawna i finansowa możliwość prowadzenia aktywnej samorządowej polityki gospodarczej, - gotowość niektórych mieszkańców gminy do podjęcia działalności gospodarczej na własny rachunek, 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost świadomości mieszkańców w zakresie uzależnienia własnej zamożności i zamożności swoich dzieci od dostosowania posiadanego wykształcenia do potrzeb rynku pracy, własnej przedsiębiorczości, aktywności zawodowej i postaw życiowych,
samorządowe	<ul style="list-style-type: none"> - przyjęcie i wdrożenie SRGG 2015-2020, - możliwość zaangażowania szerokich kręgów społeczno-gospodarczych w realizację strategii rozwoju gminy, - gotowość KGHM „Polska Miedź” S.A. do realizacji inwestycji drogowych na terenie gminy rozwiązujących problem degradacji dróg gminnych przez transport związany z jego działalnością. 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość skutecznej i efektywnej realizacji fakultatywnych oraz obligatoryjnych zadań gminy we współpracy z samorządami sąsiednich gmin, samorządem powiatu, samorządem wojewódzkim, innymi instytucjami publicznymi i prywatnymi.

4.7. Szanse zewnętrzne

Tabela 6. Szanse zewnętrzne Gminy Grębocice

	STRATEGICZNE SZANSE ZEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE SZANSE ZEWNĘTRZNE
gospodarcze	<ul style="list-style-type: none"> - finansowa i techniczna możliwość inwestowania przez KGHM „PM” S.A. na terenie Gminy Grębocice w przedsięwzięcia gospodarcze nie związane z przemysłem „miedziowym”, - strukturalny wzrost cen miedzi na rynkach światowych, - poszukiwanie, przez inwestorów zagranicznych oraz zewnętrznych krajowych, atrakcyjnych miejsc pod nowe inwestycje, - rozwój średnich i dużych podmiotów gospodarczych funkcjonujących w sąsiedztwie gminy, - planowana budowa drogi ekspresowej S3, - technologie przetwarzania odpadów poflotacyjnych służące ich gospodarczemu wykorzystaniu, - liberalizacja handlu międzynarodowego, zwłaszcza porozumienie o wolnym handlu USA-UE, - ujęcie w Kontrakcie Terytorialnym Dla Województwa Dolnośląskiego wśród przedsięwzięć priorytetowych przedsięwzięcia pn. „Prace na linii kolejowej C-E 59 Wrocław Brochów / Grabiszyn – Głogów – Zielona Góra – Rzepin – Szczecin Podjuchy”, 	<ul style="list-style-type: none"> - nieprzewidywalna sytuacja gospodarcza i polityczna wielu regionów świata – fakt ten zwiększa atrakcyjność inwestycyjną Polski jako stabilnego, przewidywalnego państwa, - obecność nowych, dużych podmiotów gospodarczych na terenie Dolnego Śląska, - proces globalizacji gospodarki, - rozwój podmiotów gospodarczych funkcjonujących w sąsiedztwie gminy, - rosnący popyt na energię wytwarzaną ze źródeł odnawialnych, - prawne ramy i wsparcie publiczne dla grup producentów rolnych, - wzrost popytu zagranicznego na polskie produkty rolne, - popyt na produkty regionalne i ekologiczne,
społeczne	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana państwowych rozwiązań prawnych w zakresie polityki prorodzinnej, zdrowotnej, edukacyjnej, wobec osób starszych oraz wykluczonych społecznie, - wojewódzkie plany realizacji projektu „Bezpieczny Dolny Śląsk – wzmocnienie systemu zarządzania ryzykiem – wsparcie komplementarnych działań Straży Pożarnej, Policji na Dolnym Śląsku wraz z zapewnieniem wkładu własnego ze strony rządowej”, 	<ul style="list-style-type: none"> - rosnący poziom mobilności Polaków, - poszukiwanie przez mieszkańców okolicznych, dużych miast miejsc do budowy domu i zamieszkania, - rozwój organizacji pozarządowych o regionalnym i krajowym zasięgu działalności, - prawne możliwości w zakresie tworzenia spółdzielni socjalnych,
środowiskowe	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój bezodpadowych i małoodpadowych technologii energetycznych, wykorzystujących odnawialne źródła energii, - wzrost wartości surowców wtórnych, - koncepcja rządowego programu wsparcia rozwoju energetyki niekonwencjonalnej, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój środowiskowych dążeń samorządów sąsiednich, - nowe regulacje prawne uwzględniające standardy środowiskowe Unii Europejskiej, - ewolucja systemu prawnego w kierunku wzrostu opłat za gospodarcze wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego,

	STRATEGICZNE SZANSE ZEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE SZANSE ZEWNĘTRZNE
turystyczno-rekreacyjne	<ul style="list-style-type: none"> - zmieniający się „model konsumpcyjny” Polaków – m.in. wyrażający wzrostem zainteresowania zdrowym trybem życia, wypoczynkiem i wzrostem wydatków na turystykę i rekreację, - rosnący zagraniczny i krajowy popyt na nowoczesne, niekonwencjonalne usługi turystyczne i paraturystyczne, na turystykę i rekreację weekendową, rowerową, historyczną, hippiczną, industrialną, przyrodoznawczą, sakralną, na usługi agroturystyczne i kulturę wiejską, 	<ul style="list-style-type: none"> - rosnący regionalny popyt na działki letniskowe, - rosnący popyt na wyroby rzemieślnicze i rękodzielnicze, - stabilny poziom popularności tzw. turystyki sentymentalno-nostalgicznej, - poszukiwanie przez organizatorów nowoczesnych, niekonwencjonalnych imprez ponadlokalnych o charakterze sportowym, rekreacyjnym, kulturalnym i turystycznym, atrakcyjnych miejsc do ich przeprowadzenia,
samorządowe	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość wykorzystania doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie zarządzania rozwojem lokalnym innych gmin, - możliwość wykorzystania najnowszych osiągnięć nauk z zakresu organizacji i zarządzania w administracji publicznej, gospodarki komunalnej, interwencjonizmu samorządowego, marketingu przestrzeni itp. w kreowaniu rozwoju gminy, - nowe technologie, które mogą być wykorzystane w działalności samorządowej, - zmiana ustawy o transporcie drogowym umożliwiająca współfinansowanie komunikacji publicznej między gminą a Polkowicami przez samorząd powiatowy i samorząd gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> - koncepcje wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego gminy przez Związek Gmin Zagłębia Miedziowego, - skłonność samorządów zagranicznych (szczególnie z terenów Unii Europejskiej) do nawiązywania i rozwijania współpracy transgranicznej. - ulegająca upowszechnieniu idea partnerstwa publiczno-prywatnego, zmiany rozwiązań prawnych ją regulujących oraz skłonność podmiotów gospodarczych do podejmowania biznesowej współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego - możliwość przenoszenia niektórych, gminnych inicjatyw społecznych o znaczeniu ponadlokalnym na szczebel powiatowy i wojewódzki, - wojewódzkie plany w zakresie realizacji projektu „Standaryzacja cyfrowa oraz modernizacja zasobów geodezyjnych i kartograficznych powiatów wchodzących w skład Związku Powiatów Województwa Dolnośląskiego”, - oferta publicznych placówek naukowych w zakresie merytoryczno-informacyjnego wsparcia zarządzania rozwojem lokalnym, adresowana do jednostek samorządu terytorialnego, - niski poziom kosztów kredytów bankowych ułatwiający samorządom zaciągnięcie bankowych zobowiązań.

	STRATEGICZNE SZANSE ZEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE SZANSE ZEWNĘTRZNE
wielowymiarowe	<ul style="list-style-type: none"> - oferta krajowych i transgranicznych (Unia Europejska, okres programowania 2014-2020 - RPO, EWT, PROW, EOG, WFOŚ i inne) tzw. instytucji i programów pomocowych, dotycząca wsparcia pozamaterialnego i materialnego: samorządów i innych podmiotów publicznych, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych, lokalnych grup działania, właścicieli gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych, w szczególności w zakresie: innowacyjności, rozwoju kapitału ludzkiego, rozwoju kapitału społecznego, rozwoju infrastruktury technicznej, rozwoju infrastruktury społecznej, podnoszenia poziomu bezpieczeństwa publicznego, - integracja Polski z Unią Europejską – dostępność rynków zbytu, swobodny przepływ ludzi, usług, towarów i kapitału, - społeczne, gospodarcze i środowiskowe, prorozwojowe przedsięwzięcia realizowane w ramach Lokalnej Grupy Działania Fundacji „Porozumienie Wzgórz Dalkowskich”. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój Internetu, technologii i usług teleinformatycznych oraz kultury społeczeństwa informacyjnego, - nowoczesne techniki i środki promocji związane ze środkami masowego przekazu, - możliwość korzystania mieszkańców i podmiotów gospodarczych ze specjalistycznych i zaawansowanych usług społecznych i gospodarczych oferowanych przez podmioty działające w Legnicy, Lubinie i Głogowie i dalszych, dużych miastach regionu, - nowe technologie i urządzenia techniczne mogące rozszerzyć zakres lub podnieść skuteczność i efektywność działalności samorządu Gminy Grębocice, podmiotów gospodarczych oraz innych organizacji i instytucji,

4.8. Zagrożenia wewnętrzne

Tabela 7. Zagrożenia wewnętrzne Gminy Grębocice

	STRATEGICZNE ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE
gospodarcze	<ul style="list-style-type: none"> - proces stopniowego ograniczania zatrudnienia w KGHM „PM” S.A., - wyczerpanie zasobów rudy miedzi w perspektywie kilkudziesięciu lat, - przyzwyczajenie do traktowania górnictwa i rolnictwa jako jedy-nych, istotnych czynników rozwoju gospodarczego gminy Gręboci-ce, 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczanie produkcji i zatrudnienia w firmach funkcjonujących na terenie polkowickiej podstrefy Legnickiej Specjalnej Strefy Ekono-micznej w chwili zakończenia okresu zwolnień podatkowych, - ekspansja KGHM „Polska Miedź” S.A. na obszary rolnicze,
społeczne	<ul style="list-style-type: none"> - korzystanie przez beneficjentów z pomocy społecznej mimo nieu-zasadniającej tego, ich faktycznej sytuacji osobistej i rodzinnej, - utrwalenie się w świadomości bezrobotnych, zwłaszcza młodych, zjawiska bezrobocia jako „sposobu na życie”, - wzrost średniej wieku mieszkańców gminy, - starzejące się społeczeństwo w połączeniu z brakiem opieki geria-trycznej, - wzrost liczby osób niepełnosprawnych, - dalszy wzrost zachorowań na choroby cywilizacyjne, - rozwój patologii społecznych, - wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych, - przeświadczenie części mieszkańców gminy (głównie ludzi mło-dych i wykształconych) o braku możliwości realizacji swoich za-mierzeń życiowych na jej terenie, 	<ul style="list-style-type: none"> - ryzyko zawodowej i życiowej demotywacji beneficjentów wskutek źle dobranych lub nadmiernych świadczeń pomocy społecznej, - pogłębianie się spadku zainteresowania rodzin sytuacją najstar-szych ich członków, - zanikanie świadomości i wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego gminy i regionu, - wygasanie identyfikacji mieszkańców z gminą, wśród tych którzy dziś ją posiadają, - upowszechnianie się społecznych postaw roszczeniowych, - upowszechnianie się uzależnień, - bieda osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych, - upowszechnianie się zażywania narkotyków i picia alkoholu przez dzieci i młodzież, - wzrost dostępności środków odurzających w środowisku młodzieży, - spadek liczby ludności gminy jako wynik ujemnego salda migracji i ujemnego przyrostu naturalnego, - uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu, - wygórowane oczekiwania wobec systemu edukacji – konieczność pełnienia wielu funkcji (kształcenie, wychowanie, rozwiązywanie i zapobieganie problemom społecznym, itp.),

	STRATEGICZNE ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE
środowi- skowe	<ul style="list-style-type: none"> - antropopresja na cenne obszary przyrodnicze, w tym przede wszystkim ekspansja KGHM „Polska Miedź” S.A., 	-
samorzą- dowe	<ul style="list-style-type: none"> - duży spadek dochodów budżetowych gminy w przypadku utraty rentowności KGHM „PM” S.A., - negatywne dla gminy rozstrzygnięcie sporu podatkowego z KGHM Polska Miedź S.A., 	<ul style="list-style-type: none"> - spadek efektywności gospodarki komunalnej wywołany zamożnością budżetu gminy, - tworzenie się kosztochłonnych struktur przestrzennych w wyniku rozwoju budownictwa indywidualnego,
bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> - wypadki komunikacyjne związane z transportem ciężarowym przedsiębiorstw KGHM Polska Miedź S.A., - rozwój nowych form przestępczości, - uszkodzenie OUOW Żelazny Most – bardzo niskie prawdopodobieństwo, lecz w przypadku zaistnienia daleko idące, negatywne skutki, - szkody górnicze. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozszczelnienie OUOW Żelazny Most – minimalne prawdopodobieństwo ale potencjalnie katastrofalne skutki, - wyciek wód technologicznych z rurociągów Zakładu Hydrotechnicznego Żelazny Most, - rozwój tradycyjnych i nowych form przestępczości, - zagrożenie pożarowe spowodowane wypalaniem łąk i ściernisk.

4.9. Zagrożenia zewnętrzne

Tabela 8. Zagrożenia zewnętrzne Gminy Grębocice

	STRATEGICZNE ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE
gospodarcze	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój technologii eliminujących miedź, głównie z telekomunikacji i energetyki oraz srebro z fotooptyki, - strukturalny spadek ceny miedzi na rynkach międzynarodowych, - wzrost kosztów wydobycia i przetworzenia rudy miedzi, 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie wydobycia rudy miedzi w Polsce na rzecz zwiększenia wydobycia ze złóż zagranicznych, - moment krytyczny ewolucji miejscowości sąsiednich (niedostosowanie struktury funkcji do struktury zagospodarowania) związany z monostrukturą gospodarki i wyczerpywaniem się złóż rudy miedzi, skutkujący wzrostem bezrobocia na terenie Gminy Grębocice,
społeczne	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój walorów użytkowych zamieszkania, pracy i obsługi sąsiednich gmin oraz dalej położonych dużych miast, - napływ obecnych ponadlokalnie, biernych, roszczeniowych i skrajnie konsumpcyjnych postaw życiowych, wzorców nieuczciwości, egoizmu, obojętności, głębokiej nieufności, omijania i wykorzystywania prawa niezgodnie z intencją prawodawcy itp., 	<ul style="list-style-type: none"> - napływ z ponadlokalnego otoczenia zunifikowanej kultury globalnej, powodującej zanik kultury lokalnej i utratę przez mieszkańców tożsamości terytorialnej,
samorządowe	<ul style="list-style-type: none"> - nakładanie kolejnych zadań na samorządy lokalne, ponownie bez zapewnienia wystarczającego finansowania, - niekorzystne dla gminy zmiany uregulowań prawnych w zakresie systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego, - zagrożenia wynikające z braku spójnej, długofalowej i skutecznej polityki regionalnej i sektorowej państwa (np. nieodpowiednia alokacja środków w ramach programów regionalnych), 	<ul style="list-style-type: none"> - dalsze pogłębienie komplikacji procedur pozyskiwania środków pomocowych z UE, - utrata monopolu na pozyskiwanie wiedzy poprzez system edukacji – rozwój Internetu i innych form pozyskiwania informacji.
bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> - zagrożenie lokalnymi podtopieniami, którego źródłem jest cofanie się wód rzeki Odra do rzeki Czarna, 	<ul style="list-style-type: none"> - zagrożenia wynikające z transportu kolejowego substancji niebezpiecznych, - zagrożenia cyberprzestrzeni, szczególnie wobec dzieci i młodzieży,
wielowymiarowe	<ul style="list-style-type: none"> - ponowny kryzys gospodarczy o zasięgu co najmniej europejskim i wynikający z niego spadek tempa wzrostu gospodarczego kraju, wzrost deficytu budżetu państwa i związane z tym cięcia wydatków publicznych, a także spadek popytu na wyroby wytwarzane na terenie gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> - rządowy, polaryzacyjno-dyfuzyjny model rozwoju kraju, - wzrost cen nośników energii, - koncepcja budowy linii kolejowej relacji Legnica – Lubin – Polkowice – Głogów, co spowoduje relokację transportu kolejowego poza gminę, - potencjalne, negatywne skutki integracji europejskiej,

5. Przedmiot, podmioty, okres i horyzont SRGG 2015-2020

Przedmiotem Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 są:

- gospodarka lokalna Gminy Grębocice, czyli: obiekty materialne (np. infrastruktura techniczna, nieruchomości, składniki ekosystemów), wartości niematerialne (np. krajobraz, kultura, wiedza mieszkańców), ludzie (mieszkańcy gminy i ich organizacje), podmioty gospodarcze, instytucje publiczne itp.
- czynniki zewnętrzne (znajdujące się poza obszarem gminy), które oddziałują lub mogą oddziaływać na gospodarkę lokalną Gminy Grębocice

znajdujące się (lub mogące się znaleźć) pod bezpośrednim lub pośrednim wpływem samorządu Gminy Grębocice i jego partnerów współpracy strategicznej.

Podmiotami Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 są:

władze samorządu gminnego oraz władze podmiotów współdziałania strategicznego. Rola ich jest jednak zróżnicowana. Podmiotem głównym są władze samorządowe Gminy Grębocice. Na nich spoczywa zobowiązanie realizacji zadań strategicznych i osiągnięcia dzięki temu celów niniejszej Strategii. One są zobligowane również do pozyskania, utrzymania i aktywizacji partnerów współdziałania strategicznego, o których mowa wyżej.

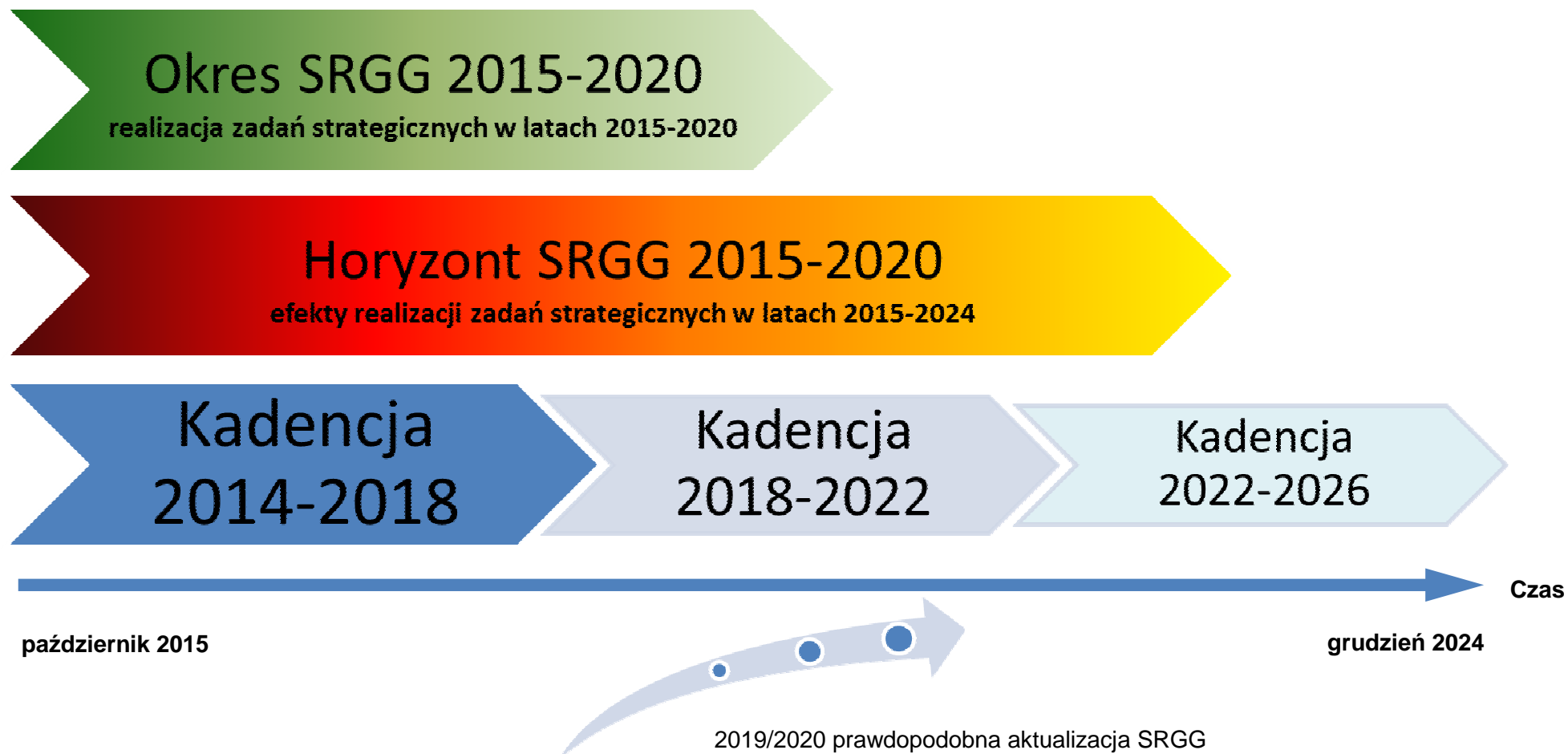
Okres Strategii to przedział czasowy, w którym realizowane będą zadania strategiczne, czyli konkretne przedsięwzięcia inwestycyjne, informacyjne, organizacyjne, prawotwórcze, restrukturyzacyjne itp., wskazane w niniejszej Strategii, w rozdziale 8.3. Okres ten wynosi nieco ponad 5 lat i obejmuje lata 2015-2020. Realizacja zadań strategicznych przebiegać będzie zatem głównie w kadencji samorządowej 2014-2018 i częściowo w kadencji 2018-2022.

Część zadań strategicznych, których realizacja zostanie sfinalizowana w końcowej części okresu strategii dostarczy pełnych efektów dopiero po jakimś czasie. Własność ta może dotyczyć nawet niektórych zadań zrealizowanych wcześniej. W SRGG 2015-2020 przyjęto, że nastąpi to nie później niż do końca 2024 roku. Docelowy stan Gminy Grębocice, do którego dąży się za pomocą niniejszej Strategii, to zatem stan po upływie ok. 10 lat, począwszy od dnia jej przyjęcia. **Horyzont czasowy** SRGG 2015-2020 wynosi zatem ok. 10 lat i sięga roku 2024.

Planowanie strategiczne to planowanie ciągle. Przyjęcie 5-letniego okresu i 10-letniego horyzontu Strategii nie oznacza, że kolejna Strategia będzie sporządzana za 5-10 lat. Zmienne otoczenie, pojawiające się nowe szanse i zagrożenia, zmieniające się uwarunkowania prawne oraz wiele innych czynników, przesądzają o tym, że Strategii Rozwoju Gminy Grębocice będzie najprawdopodobniej przygotowana/aktualizowana wcześniej (najprawdopodobniej za 4-5 lat), lecz ponownie na kolejne (około) 5-10 lat. **Okres i horyzont Strategii oddalają się zatem w czasie – są dynamiczne.** Rysunek 2 stanowi graficzne ujęcie powyższych informacji.

Rysunek 2. Okres i horyzont czasowy Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020

6. Misja, beneficjenci i wizja rozwoju gminy

Misja to odpowiedź na pytanie: „**Po co istniejesz?**”. Powód istnienia samorządu gminnego określony został przez ustawodawcę jako wykonywanie określonych ustawami zadań publicznych o charakterze lokalnym. Misją każdej polskiej gminy, w tym również Gminy Grębocice, jest zatem **„pełnienie roli służebnej w stosunku do społeczności zamieszkującej na jej terenie”**.

Głównym beneficjentem SRGG 2015-2020 są zatem mieszkańcy gminy. Ideą budowy i wdrażania Strategii jest bowiem udoskonalenie procesu wypełniania przez samorząd służebnej w stosunku do nich misji. Efektem realizacji Strategii będzie zwiększenie korzyści mieszkańców, jakie odnosić będą zarówno w życiu publicznym, jak i prywatnym.

Beneficjentem SRGG 2015-2020 stanie się również gospodarka gminy. Strategia obejmuje bowiem działania służące kreowaniu i stabilizowaniu korzystnych warunków tworzenia oraz rozwoju podmiotów gospodarczych.

Wśród beneficjentów SRGG 2015-2020 znajdują się również organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie gminy. Wiele z zadań przewidzianych w Strategii w swym zakresie merytorycznym dotyczy bowiem tych z nich, które działają w sferze kultury, edukacji, nauki, sportu, rekreacji, zdrowia, przyrody i innych.

Rozwój podmiotów gospodarczych i organizacji społecznych został jednak podporządkowany interesom społeczności lokalnej Gminy Grębocice. Niedopuszczalna jest bowiem sytuacja odwrotna. Pełnienie przez podmioty gospodarcze i organizacji pozarządowych roli beneficjentów, będzie mieć miejsce tylko w tych sytuacjach, w których ich rozwój jest tożsamy z dodatnim bilansem korzyści i kosztów społeczności lokalnej.

Jako beneficjenta SRGG 2015-2020 traktować należy również środowisko przyrodnicze gminy. Szereg działań, które będą realizowane w jej ramach służyć będzie zabezpieczeniu lokalnych ekosystemów przed degradacją lub skutkować będzie ich sanacją.

Na podstawie misji, analizy dotychczasowych osiągnięć, analizy strategicznej, analizy uwarunkowań prawnych, diagnozy prospektywnej, wyników warsztatów strategicznych, a także aspiracji społeczności lokalnej i władz samorządowych, sformułowana została następująca, syntetyczna wizja rozwoju Gminy Grębocice.

Podkreślić należy, iż przedstawiona wizja rozwoju jest zgodna z oczekiwaniami społeczności Gminy Grębocice i zbiorowości funkcjonujących na jej terenie podmiotów gospodarczych. Oczekiwania te identyfikowane były i są na drodze konsultacji, jakie na bieżąco prowadzą władze gminne, zarówno w trakcie spotkań indywidualnych, jak i licznych spotkań gremialnych organizowanych w procesie sporządzania i wdrażania różnorodnych programów i planów, w tym również niniejszej Strategii. Informacje o potrzebach mieszkańców i firm gminy pochodzą również ze źró-

deł statystyki publicznej, opracowań studialnych i monograficznych, mediów, a także od przedstawicieli społeczności Gminy Grębocice jakimi są członkowie władz gminnych.

Wizja rozwoju: Gmina Grębocice, gminą stanowiącą jeden z regionalnych obszarów rozwoju społeczno-gospodarczego. Bazującą w tym rozwoju nie tylko na dominujących funkcjach górniczych i im towarzyszących, ale również na – zmniejszających jej monofunkcyjność – rolnictwie i branżach pokrewnych, turystyce i rekreacji, a także wytwórczości pozamiedziowej. Charakteryzującą się równowagą i nadwyżką infrastrukturalną. O wysokim potencjale kapitału ludzkiego i społecznego, kreowanego przez inteligentne, lokalne systemy opieki, edukacji, kultury, sportu, rekreacji, mieszkalnictwa, służby zdrowia, pomocy i integracji społecznej. Chroniącą i tworzącą lokalne, unikalne, cenne wartości kulturowe i przyrodnicze. Korzystającą z nowoczesnych metod perspektywicznego zarządzania publicznego. Zapewniającą w efekcie wysoką jakość życia mieszkańców, atrakcyjne warunki gospodarowania, wysoki standard przestrzeni i dobry stan zasobów środowiska naturalnego.

7. Cele strategiczne i operacyjne

7.1. Istota oraz struktura celów

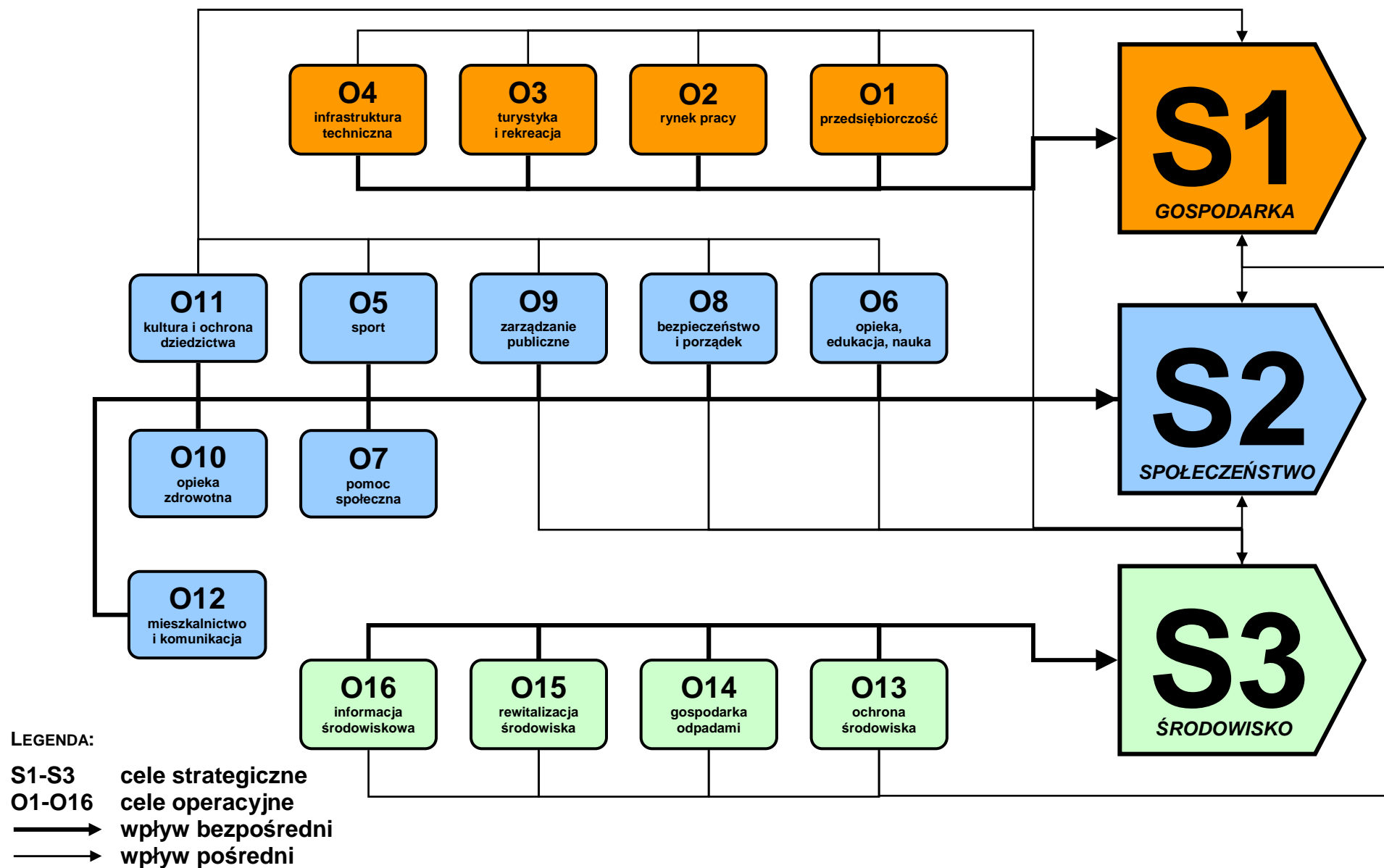
W Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 wyróżniono dwa rodzaje celów. Cele mające najwyższą wagę, to znaczy cele strategiczne oraz podporządkowane im cele pośrednie (częstkowe), czyli operacyjne. **Cele strategiczne to cele, których osiągnięcie warunkuje wypełnienie misji samorządu Gminy Grębocice, polegające na urzeczywistnieniu wizji jej rozwoju. Są najważniejsze i nie mogą podlegać modyfikacji, aż do ponownej zmiany Strategii. Cele operacyjne są z kolei składowymi celów strategicznych, lub/i etapami na drodze do ich osiągnięcia.** Są również ogniwem pośrednim między celami strategicznymi, a trzecim elementem struktury SRGG 2015-2020, jakim są zadania strategiczne, czyli konkretne przedsięwzięcia. Mają charakter techniczny, ponieważ ich wyznaczenie usprawnia proces wdrażania Strategii. Cele operacyjne łączą bowiem **ogólne i syntetyczne kategorie misji, wizji i celów strategicznych ze szczegółami konkretnych przedsięwzięć, czyli zadań strategicznych.** Wyodrębnienie celów operacyjnych daje również możliwość prowadzenia precyzyjnego monitoringu SRGG 2015-2020, poprzez przyporządkowanie im zespołów wskaźników. Całość tej hierarchicznej struktury przedstawia rysunek 3, a powiązania między celami operacyjnymi i strategicznymi, rysunek 4.

Rysunek 3. Misja oraz hierarchiczna struktura celów strategicznych, operacyjnych i zadań strategicznych Gminy Grębocice.

Rysunek 4. Powiązania celów strategicznych i operacyjnych rozwoju Gminy Grębobocice.

7.2. Cele strategiczne (S1 – S3)

Trzy cele strategiczne S1, S2, S3, przyjęte przez Gminę Grębocice w roku 2006 są wciąż aktualne. W związku z tym ponownie znalazły swoje miejsce w niniejszej Strategii. Uległy natomiast sprecyzowaniu.

S1

„Po pierwsze gospodarka!”

Pierwszym celem strategicznym Gminy Grębocice jest rozwój gospodarczy, w tym rozwój działalności nie związanych z przemysłem miedziowym.

Rozwój gospodarczy Gminy Grębocice to rozwój lokalnych podmiotów gospodarczych, tzn. przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie gminy oraz zlokalizowanych na terenie gminy oddziałów, zakładów, filii i innych placówek podmiotów mających swoją siedzibę poza gminą. Rozwój ten to też tworzenie nowych przedsiębiorstw, w szczególności przez inwestorów zewnętrznych, inwestowanie w przedsiębiorstwa już istniejące w gminie, doskonalenie oraz wprowadzanie nowych, innowacyjnych produktów i usług, unowocześnianie technologii ich wytwarzania/świadczenia, rozszerzanie rynków zbytu (region, kraj, Europa, świat), zwiększanie efektywności ich wytwarzania/świadczenia, rozwijanie współpracy klastrowej ze sferą nauki i administracji publicznej, korzystne zmiany formy prawnej działalności oraz struktury kapitałowej. Może on odbywać się wyłącznie jako pozytywne przekształcenia strukturalne, jednak zwykle towarzyszyć mu będzie wzrost gospodarczy, którego symbolem są nowo powstające firmy, procesy inwestycyjne i zwiększanie zatrudnienia. Rozwój ten musi odbywać się z wykorzystaniem lokalnego kapitału społecznego i kapitału naturalnego, ale w przypadku Gminy Grębocice może mieć to miejsce przede wszystkim dzięki pozyskiwaniu zewnętrznego kapitału finansowego, informacji oraz innowacji. Na terenie tej gminy nie znajdują się bowiem podmioty dysponujące takimi zasobami kapitału finansowego, które mogłyby zmienić jej współczesny, gospodarczy obraz. Nie znajdują się również takie informacje i innowacje. Do pozyskania i właściwego wykorzystania tych, ponadlokalnych czynników rozwoju niezbędna jest z kolei obszerna, współczesna wiedza, której transfer z ponadlokalnego otoczenia również musi dokonać się do lokalnych struktur samorządowych, lokalnych przedsiębiorstw oraz do szeroko rozumianej społeczności lokalnej.

Ewolucja gospodarcza Gminy Grębocice jest również silnie i trwale związana z OUOW Żelazny Most, którego rzeczywiste i potencjalne, negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne nie może być bagatelizowane. W **perspektywie strategicznej ewolucja ta zasługuje na miano rozwoju w tym większym stopniu, im oddziaływanie to będzie mniejsze.** Nie może on bowiem być nieakceptowalną barierą rozwoju lokalnego na płaszczyźnie ekologicznej i społeczno-

kulturowej. Umocowaniem środowiskowej płaszczyzny rozwoju gospodarczego jest trzeci cel strategiczny Gminy Grębocice.

Prócz powyższych, kategoria rozwoju gospodarczego Gminy Grębocice obejmuje również wypadkową **skłonności jej mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej** na własny rachunek i **umiejętności prowadzenia takiej działalności**.

W przypadku Gminy Grębocice uznanie zmian sfery przedsiębiorczości za rozwój gospodarczy wymaga spełnienia przez nie jeszcze jednego, lecz niezwykle ważnego warunku. Jest nim **rozwój wytwórczości i usług nie związanych z górnictwem**. Zarówno w przeszłości, jak i w chwili obecnej podstawowym źródłem dochodów gminy i mieszkańców była i jest właśnie ta działalność. Co więcej, współczesne prognozy wskazują, że znaczenie tej działalności w dostarczaniu owych dochodów będzie rosło (rozszerzenie eksploatacji górniczej na terenie gminy oraz rozbudowa OUOW Żelazny Most). W perspektywie kilkudziesięciu lat, eksploatowane dziś zasoby ulegną jednak wyczerpaniu, a wtedy gospodarka ta będzie musiała oprzeć się na innych filarach. W przeciwnym przypadku ulegnie załamaniu, a następnie szybkiej i głębokiej recesji, tak jak stało się to i dzieje w wielu innych, monofunkcyjnych gminach polskich i zagranicznych. Ponadto, podnoszenie efektywności pracy w przedsiębiorstwach górniczych, już dziś skutkuje redukcją miejsc pracy. Należy oczekiwać, że proces ten będzie się pogłębiał mimo utrzymania eksploatacji we wskazanym okresie. Fakt ten zobowiązuje do aktywnego już dziś poszukiwania alternatywnych, gospodarczych filarów rozwoju gminy nie tylko ze względu na przyszłe ograniczenie jej funkcji wydobywczych. Proces tworzenia takich filarów będzie bowiem porównywalnie długi jak przewidywana eksploatacja. Potrzebne jest zatem rozwijanie istniejących i nowych, specjalizacji terytorialnych Gminy Grębocice, wśród których powinny znaleźć się **rolnictwo i działalności gospodarcze z nim powiązane, turystyka i rekreacja, a także nowe formy wytwórczości, najprawdopodobniej powiązane z innymi niż „miedziowe” specjalizacjami subregionu**.

Wybór gospodarki jako pierwszego celu strategicznego Gminy Grębocice nie jest przypadkowy i nie powinien budzić obaw co do sprzeczności z celem drugim jakim jest rozwój społeczny. **Rozwój gospodarczy w Gminie Grębocice jest bowiem najważniejszym, nie mającym żadnej alternatywy, warunkiem rozwoju społecznego**. Jest warunkiem uzyskania i utrzymania na tyle wysokich dochodów, zarówno budżetowych gminy, jak i gospodarstw domowych, że będą one mogły zmieniać na lepsze, w istotny sposób, jakość życia mieszkańców. **Rozwój gospodarczy jest zatem absolutnie niezbędny dla prawidłowego rozwoju społecznego**. Nowe, dodatkowe środki pochodzące ze sfery gospodarczej pozwolą nie tylko na zaspokajanie, jak dziś, społecznych potrzeb bieżących, ale też na realizację nowych inwestycji w infrastrukturę techniczną i społeczną. Rozwój gospodarczy poprawi również strukturę wydatków budżetowych samorządu gminy, ograniczając wydatki związane z patologiami społecznymi, będącymi zwykle wynikiem bezrobocia, a także redukując skalę dopłat do usług komunalnych dzięki zwiększeniu siły nabywczej

ludności. Ponadto, rozwój gospodarczy, będzie sprzyjać obniżeniu poziomu negatywnych zjawisk społecznych, takich jak: bezrobocie, migracje, wykluczenie społeczne, alkoholizm, pauperyzacja i przestępczość.

Prócz powyższego, **rozwój gospodarczy da Gminie Grębocice nowe możliwości ochrony środowiska naturalnego, jego sanacji, a także rozwoju ekosystemów.** Prośrodowiskowe inwestycje, takie jak np. wspieranie zalesień, upowszechnianie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, termomodernizacje, rewitalizacja założeń parkowych, rekultywacja składowiska odpadów i inne, są inwestycjami kosztochłonnymi. W okresie SRGG 2015-2020 na inwestycje tego typu zapewne uda się pozyskać środki pochodzące z funduszy Unii Europejskiej, jednak **w dalszej przyszłości to właśnie dochody własne gminy, których źródłem jest działalność gospodarcza, przesądzą o jej możliwościach inwestycyjnych w tym zakresie.**

Wyrażające istotę tego celu hasło: „**Po pierwsze gospodarka!**” oznacza zatem, że w Gminie Grębocice gospodarkę i jej rozwój traktuje się jako główny czynnik zaspokojenia potrzeb podmiotu najistotniejszego, jakim jest człowiek oraz warunek perspektywicznych inwestycji prośrodowiskowych.

S2

„Najważniejszy jest człowiek!”

Drugim celem strategicznym Gminy Grębocice jest skuteczne, efektywne i nie wygaszające kreatywności i inicjatywności zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej i zapobieganie oraz rozwiązywanie problemów społecznych.

Jak już wcześniej wspomniano, misją każdej gminy, a zatem również Gminy Grębocice, jest pełnienie roli służebnej w stosunku do społeczności zamieszkującej na jej terenie. **Rola ta polega na zaspokajaniu zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej, dzięki czemu podnoszona jest jej jakość życia.** Zaspokajanie tych potrzeb odbywa się poprzez realizację zadań z zakresu: ładu przestrzennego, komunikacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, mieszkalnictwa, edukacji publicznej, opieki nad dzieckiem do lat 3, kultury (w tym bibliotek i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami) i rozrywki, sportu, wypoczynku i rekreacji, porządku i bezpieczeństwa publicznego, utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, infrastruktury drogowej i wodociągowo-kanalizacyjnej oraz szeregu innych zadań. Osiąganie omawianego celu polegać będzie na podnoszeniu efektywności i skuteczności obsługi mieszkańców w tych dziedzinach (**doskonalenie organizacyjne jednostek tworzących gminny system zaspokajania ww. potrzeb**), a także na umiejętnym rozszerzaniu ich zakresu. Prócz tego, w strategicznym polu widzenia władz Gminy Grębocice znajdować się

będą inne aspekty sfery społecznej, lecz ze względu na fakt, iż nie są one w tej gminie tak istotne jak wymienione, lub znajdują się w obszarach zadań innych podmiotów publicznych (państwa, województwa i powiatu) oraz niepublicznych, zaangażowanie władz gminy będzie tu mniejsze.

Rozwijanie usług społecznych nie może jednak we wszystkich przypadkach polegać na zwiększaniu ich ilości, jakości i dostępności. Ma to szczególne znaczenie właśnie tu, w Gminie Grębocice, wobec której prognozy dochodów własnych, wynikające z rozwoju działalności KGHM Polska Miedź S.A., są optymistyczne. Dochody te muszą bowiem w znaczącej mierze zostać przeznaczone na kreowanie rozwoju gospodarczego, a nie jedynie na usługi publiczne o charakterze głównie konsumpcyjnym. Ponadto, część ze świadczeń publicznych ma charakter nominanty, co oznacza, że po przekroczeniu pewnego poziomu ich ilości / jakości / dostępności pojawiają się ich negatywne skutki. Jako przykład mogą tu posłużyć świadczenia pomocy społecznej, które wraz z intensyfikacją generują np. życiową bierność, postawy roszczeniowe i wybór formalnego bezrobocia, nierejestrowanego zatrudnienia oraz dochodów socjalnych jako „sposobu na życie”. Właściwe jest więc dążenie do takiego ich poziomu i struktury, które zapewnią powszechnie akceptowalne minimum warunków życia obywateli rzeczywiście pozbawionych możliwości samodzielnego utrzymania, przy jednoczesnym zachowaniu pożądanego, czyli aktywnych postaw społecznych i gospodarczych. Warto również zaznaczyć, iż owo minimum będzie zmieniać swoją treść wraz z postępującym rozwojem gospodarczym i cywilizacyjnym gminy oraz państwa.

Niezwykle istotne jest również zapobieganie zjawiskom, których społeczne skutki trzeba później usuwać wydatkując publiczne środki i angażując pracę pracowników samorządu. Dlatego usługi społeczne świadczone przez gminę i jej jednostki muszą być silnie ukierunkowane na przewidywanie i zapobieganie. Muszą bazować na inteligentnej prewencji problemów społecznych poprzez budowanie kapitału ludzkiego i społecznego gminy.

S3

„Żyjemy w środowisku!”

Trzecim celem strategicznym Gminy Grębocice jest zachowanie i sanacja ekosystemów.

Zachowanie i sanacja ekosystemów to trzeci cel strategiczny Gminy Grębocice powiązany z zasadą rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju), przez który rozumie się taki rozwój społeczno-gospodarczy, który odbywa się z poszanowaniem zasobów środowiska, i który zaspokajając dzisiejsze potrzeby nie uniemożliwia zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń. Zasada ta jest zasadą konstytucyjną. Konstytucja wskazuje bowiem, że „Rzeczpospolita Polska

zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”, a także, że „władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom”. Z kolei w Ustawie o kształtowaniu i ochronie środowiska wskazano, iż rozwój zrównoważony to „taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń”.

Zachowanie i sanacja ekosystemów w obecnej sytuacji gospodarczej Gminy Grębocice to poważne wyzwanie. Dotychczasowy rozwój gospodarczy, oparty na wielkoskalowej eksploatacji kopalni, spowodował bowiem bardzo głęboką ingerencję człowieka w lokalne ekosystemy. Jej głównym przejawem jest OUOW Żelazny Most. W związku z tym SRGG 2015-2020 wytycza taką ścieżkę dalszego rozwoju gospodarczego i społecznego Gminy Grębocice, która z jednej strony uwzględnia zezwolenia na eksploatację i rozbudowę tego zbiornika, z drugiej przyjmuje zasadę ciągłego poszukiwania rozwiązań minimalizujących jego oddziaływanie, a z trzeciej bierze pod uwagę pierwszy cel strategiczny gminy.

Ponadto, SRGG 2015-2020 jest zgodna z zaleceniami Agendy 21, czyli „Globalnym Programem Działań na Rzecz Rozwoju Zrównoważonego w Perspektywie XXI Wieku”. Program ten przyjęto w czerwcu 1992r. na Konferencji ONZ (zwanej „Szczytem Ziemi”) w Rio de Janeiro przez 153 państwa. Polska podpisując dokumenty z Rio, zobowiązała się do praktycznej realizacji koncepcji ekorozwoju.

Przyjęte w SRGG 2015-2020 zrównoważone rozwiązania dadzą w długim horyzoncie czasu, większe niż w tradycyjnie opracowywanych strategiach, efekty społeczne i ekonomiczne, gdyż minimalizują degradację struktur oraz zasobów przyrodniczych i kulturowych. Zasoby te są bowiem podstawą nie tylko obecnych, ale i perspektywicznych rodzajów działalności gospodarczej Gminy Grębocice, a także warunkiem zachowania fizycznego i psychicznego zdrowia jej mieszkańców. Głównych twórców rozwoju i jednocześnie odbiorców jego efektów.

7.3. Cele operacyjne (O1 – O16)

Przyjętym trzem celom strategicznym podporządkowano 16 celów operacyjnych. Cele te to:

- O1. **Wzrastająca, polifunkcyjna gospodarka.** Gospodarka taka to gospodarka w której następuje: wzrostu liczby i rozwój wewnętrzny (wzrost zysków, wartości podmiotu, zakresu działalności, pozycji konkurencyjnej, zatrudnienia, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko) podmiotów gospodarczych; wzrost liczby i rozwój (poszerzenie zakresu działalności, wzrost skuteczności działalności) instytucji wspierających rozwój tychże podmiotów; wzrost poziomu innowacyjności podmiotów gospodarczych (rozumianej jako absorbowanie innowacji oraz kreowanie i ponadlokalne upowszechnianie innowacji); rozwój powiązań podmiotów gospodarczych z nauką i samorządem, polifunkcjonizacja struktury gospodarki gminy; wzrost skłonności mieszkańców gminy do podejmowania działalności gospodarczej.
- O2. **Lokalne zasoby pracy dostosowane do subregionalnego rynku pracy.** Lokalne zasoby pracy dostosowane do subregionalnego rynku pracy to zasoby o kwalifikacjach, doświadczeniach zawodowych, wykształceniu i motywacji zgodnych z oczekiwaniami subregionalnych pracodawców. O (nie)dostosowaniu świadczy poziom bezrobocia oraz średni okres pozostawania bezrobotnym zarówno w odniesieniu do wszystkich mieszkańców gminy, jak i w odniesieniu do poszczególnych kategorii zawodowych, wykształcenia, płci, wieku i miejsca zamieszkania. O (nie)dostosowaniu przesądza także lokalny rynek pracy, na który częściowy wpływ ma samorząd Gminy Grębocice. W tym kontekście osiągnięcie przedmiotowego celu oznacza zwiększenie różnorodności lokalnych miejsc pracy oraz związanych z nimi wynagrodzeń, a także poprawa warunków pracy i możliwości kariery.
- O3. **Uzyskane, ponadlokalne funkcje turystyczno-rekreacyjne.** Gmina Grębocice nie posiada unikalnych, posiadających ponadregionalne znaczenie, typowo turystycznych atrakcji. Do tej rangi zbliża się jedynie Sanktuarium Matki Bożej Jutrzenki Nadziei w Grodowcu. Tym niemniej, dzięki dobremu zagospodarowaniu turystyczno-rekreacyjnemu, może i powinna rozwijać swoje funkcje turystyczno-rekreacyjne jako ważne uzupełnienie podstawowych funkcji gospodarczych oraz bazę rozbudowy lokalnego kapitału ludzkiego i społecznego. Powinno się to odbywać poprzez: wzrost liczby i rozwój wewnętrzny firm świadczących usługi turystyczno-rekreacyjne (wzrost zysków, wartości firmy, zakresu działalności, pozycji konkurencyjnej, zatrudnienia, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko); wzrost wykorzystania związanych z turystyką i rekreacją zasobów gminy; wzrost liczby i rozwój gminnych urzędów turystyczno-rekreacyjnych (wzrost dostępności, jakości, poszerzenie zakresu funkcjonalnego); wzrost dostępności zakresu usług turystyczno-rekreacyjnych świadczonych na terenie gminy; wzrost liczby osób korzystających z funkcji turystyczno-rekreacyjnych gminy.

- O4. **Zaspokojone potrzeby infrastrukturalne** Potrzeby infrastrukturalne zaspokojone są gdy jednocześnie występuje nadwyżka i równowaga infrastrukturalna. Nadwyżka infrastrukturalna ma miejsce wtedy gdy techniczne możliwości obsługi infrastrukturalnej danego rodzaju infrastruktury technicznej przewyższają aktualne na nie zapotrzebowanie. Równowaga infrastrukturalna to nadwyżka we wszystkich rodzajach infrastruktury technicznej. Nadwyżka i równowaga infrastrukturalna to podstawowy warunek pozyskania inwestycji zewnętrznych i realizacji inwestycji wewnętrznych. Realizacja tego celu w Gminie Grębocice powinna polegać na: zwiększaniu liczby urządzeń infrastruktury technicznej (wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowniczej, teleinformatycznej, drogowej i okołodrogowej, hydrotechnicznej); poprawie jej stanu technicznego; zwiększeniu bezpieczeństwa użytkowania tej infrastruktury; zwiększeniu jej trwałości; zwiększeniu jej wydajności; zwiększeniu jej dostępności; poprawie integracji z systemami ponadlokalnymi; zwiększeniu efektywności jej budowy i eksploatacji; zmniejszeniu jej negatywnego wpływu na środowisko naturalne.
- O5. **Sport i rekreacja upowszechnione wśród mieszkańców i integrujące ich.** W kreowaniu funkcji sportowo-rekreacyjnych Gminy Grębocice chodzi przede wszystkim o sport masowy, zapewniający rozwój osobisty i profilaktykę zdrowotną członków społeczności lokalnej. Także o budowanie więzi międzyludzkich, stanowiących podstawowy składnik kapitału społecznego. Dlatego cel ten w przypadku Gminy Grębocice jest tożsamy ze: zwiększeniem liczby mieszkańców uprawiających sport lub/i korzystających z rekreacji; zwiększeniem liczby osób przyjeżdżających na teren gminy w celu uprawiania sportu lub/i korzystania z rekreacji; zwiększeniem zakresu sportów i form rekreacji, w szczególności masowych i grupowych; zwiększeniem liczby urządzeń infrastruktury sportowo-rekreacyjnej; poprawie jej zakresu technicznego; zwiększeniu bezpieczeństwa użytkowania tej infrastruktury; zwiększeniu jej trwałości; zwiększeniu jej wydajności; zwiększeniu jej dostępności; zwiększeniu efektywności jej eksploatacji; zmniejszeniu jej negatywnego wpływu na środowisko.
- O6. **Kreatywne i efektywne systemy opieki, edukacji i nauki.** Wiedza i kreatywność społeczna to kluczowe czynniki współczesnych procesów rozwoju. Dążenie do wykształcenia systemów tworzących, pozyskujących i stymulujących te czynniki polegać będzie na: wzroście jakości i zakresu opieki oraz edukacji w placówkach przedszkolnych; wzroście jakości i zakresu opieki oraz edukacji w placówkach szkolnych; wzroście dostępności technicznej oraz materialnej opieki i nauczania; obniżaniu kosztów działalności edukacyjnej i opiekuńczej bez redukcji jakości i zakresu nauczania; rozwoju wychowawczej roli placówek edukacyjnych; rozwoju działalności opiekuńczej i rehabilitacyjnej placówek edukacyjnych; rozwoju potencjału technicznego i zakresu nauczania, w szczególności o dydaktykę kreatywności, innowacyjności, elastyczności intelektualnej, umiejętności podejmowania decyzji, przedsiębiorczości, bezpieczeństwa oraz kompetencji cyfrowych.

- O7. **Skuteczne systemy prewencji, pomocy i integracji społecznej.** Skuteczne systemy prewencji, pomocy i integracji społecznej to systemy przewidujące problemy społeczne (indywidualne i zbiorowe) i skutecznie im zapobiegające, a przede wszystkim prowadzące do rzeczywistego i trwałego usunięcia nie tylko ich skutków, ale przede wszystkim przyczyn. Budowa takich systemów w Gminie Grębocice polegać będzie na: świadczeniu usług z zakresu pomocy społecznej w sposób nieograniczający aktywności, kreatywności i przedsiębiorczości beneficjentów; rozwoju prewencji problemów społecznych; znoszeniu materialnych i niematerialnych barier integracji społecznej, w tym osób niepełnosprawnych; rozwoju bazy materialnej pomocy i integracji społecznej; angażowaniu mieszkańców nie doświadczających problemów społecznych w rozwiązywanie takich problemów innych osób; minimalizacji zjawiska nieuprawnionego lub nieuzasadnionego korzystania ze świadczeń systemu pomocy społecznej.
- O8. **Bezpieczna przestrzeń publiczna, prywatna i wirtualna.** Wielowymiarowe bezpieczeństwo to podstawowy warunek rozwoju. Rozwój systemów bezpieczeństwa publicznego w Gminie Grębocice jest tożsamy z: zapewnieniem wysokiego poziomu bezpieczeństwa pożarowego, powodziowego, komunikacyjnego, nauki, osobistego i materialnego, sanitarno-epidemiologicznego, bezpieczeństwa prowadzenia działalności gospodarczej, bezpieczeństwa zamieszkania i zabawy oraz bezpieczeństwa sportu, wypoczynku i rekreacji; wzrostem efektywności działań służących zapewnieniu tych elementów bezpieczeństwa.
- O9. **Strategicznie zarządzana, efektywna administracja gminna.** Samorząd lokalny, czyli system składający się z władz gminy i podmiotów wykonawczych, to główny kreator i katalizator rozwoju lokalnego. Od jakości decyzji w nim podejmowanych zależy tempo i kierunek tego rozwoju. Dążąc do podnoszenia tej jakości w Gminie Grębocice dokonywane będą zmiany takie jak: równoważenie konsumpcji i inwestycji; optymalizacja gospodarki mieniem gminy; poprawa jakości świadczenia usług administracyjnych, zwiększanie zakresu i dostępności tych usług, w tym przez doskonalenie technicznego, informacyjnego i organizacyjnego instrumentarium zarządzania; ograniczanie kosztów jednostkowych świadczonych usług publicznych; zwiększanie ilości środków pozabudżetowych pozyskanych przez samorząd gminy; zwiększanie zakresu i intensywności komunikacji społecznej; rozwój współpracy międzysamorządowej, rozwój systemów zarządzania strategicznego stosowanych przez władze gminy.
- O10. **Zabezpieczona podstawowa oraz specjalistyczna opieka i prewencja zdrowotna.** Lokalny system służby zdrowia musi być dostępny dla wszystkich mieszkańców i koncentrować się zarówno na rozwiązywaniu problemów zdrowotnych, jak i na ich przewidywaniu, diagnozowaniu i zapobieganiu im. W związku z tym rozwój systemu opieki zdrowotnej w Gminie Grębocice oznacza: rozwój zakresu i wzrost jakości usług świadczonych w placówkach medycznych; wzrost dostępności tych usług; wzrost ich efektywności; rozwój edukacji i profilaktyki prozdrowotnej; podnoszeniu poziomu wiedzy mieszkańców na temat zdrowego stylu życia, postępo-

wania w sytuacjach zaburzeń zdrowia oraz innych działań zmierzających do ograniczenia ryzyka zachorowań; utrzymanie dobrej kondycji ekonomicznej placówek medycznych; rozwój bazy materialnej i zasobów kadrowych placówek służby zdrowia.

- O11. **Aktywizująca i integrująca kultura oraz zachowane wartości historyczne.** Aktywizująca kultura, to kultura tworzona przez mieszkańców, a nie tylko jej biernie odbierana. Z kolei kultura integrująca, to kultura budująca więzi społeczne między mieszkańcami, a zatem budująca lokalny kapitał społeczny. Lokalne wartości historyczne to z kolei baza kulturowego dorobku, przesądzającego o tożsamości lokalnej mieszkańców i stanowiącego punkt wyjścia w tworzeniu wartości nowych. Dążąc do osiągnięcia takiej sytuacji, działalność samorządu Gminy Grębocice koncentrować się będzie na: rozbudowie bazy materialnej systemu kultury; rozszerzeniu zakresu działalności kulturalnej realizowanej w gminie, w szczególności o działalność twórczą i integrującą; dążeniu do wzrostu liczby osób biorących udział w działalności kulturalnej; poprawianiu dostępności kultury, wspieraniu mieszkańców gminy w działalności kulturalnej; zabezpieczeniu, utrzymaniu i poprawie stanu (nie)materialnej spuścizny kulturowej.
- O12. **Zaspokojone potrzeby mieszkaniowe i komunikacyjne.** Zaspokojone potrzeby mieszkaniowe to potrzeby zaspokojone w oparciu o mieszkalnictwo dostępne, spójne przestrzennie, estetyczne, oparte na energooszczędnych technologiach i rachunku ekonomicznym. Takie zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w Gminie Grębocice odbywać się będzie przede wszystkim w oparciu o budownictwo indywidualne i zapewnianie przez samorząd gminy prawnych i infrastrukturalnych warunków jego rozwoju. Uzupełniać je będzie poprawa standardu technicznego budynków komunalnych i zwiększanie racjonalności gospodarowania komunalnymi zasobami mieszkaniowymi. Z kolei zaspokojone potrzeby komunikacyjne to potrzeby zaspokojone w oparciu o komunikację obejmującą wszystkie główne, lokalne ścieżki transferów przestrzennych i sprawnie powiązaną z ponadlokalnymi systemami komunikacyjnymi. Takie zaspokojenie potrzeb komunikacyjnych w Gminie Grębocice polegać będzie na komunikacji indywidualnej uzupełnianej przez autobusową i kolejową komunikację zbiorczą.
- O13. **Skuteczna ochrona środowiska naturalnego.** Skuteczna ochrona środowiska w Gminie Grębocice swoim zakresem merytorycznym obejmuje: dostępną technicznie minimalizację negatywnych oddziaływań OUOW Żelazny Most, budowę/modernizację urządzeń ochrony środowiska; modernizację urządzeń technicznych wpływających negatywnie na stan środowiska naturalnego; rozwój środków technicznych i systemów organizacyjnych służących sanacji zdegradowanych zasobów środowiska naturalnego; rozwój środków technicznych i systemów organizacyjnych służących usuwaniu wytworzonych już zanieczyszczeń, które przedostały się lub mogą się przedostać do środowiska naturalnego.

- O14. **Wdrożone systemy gospodarki odpadami.** Chodzi tu przede wszystkim o doskonalenie, funkcjonującego już w skali subregionalnej, systemu gospodarki odpadami komunalnymi, a także o ograniczanie ilości i szkodliwości wytwarzanych odpadów; zwiększanie zakresu recyklingu; doskonalenie systemów zbierania odpadów niebezpiecznych; likwidację zjawiska nielegalnych składowisk odpadów; zmniejszenie ilości wyrobów azbestowych pozostających w środowisku.
- O15. **Zrewitalizowane i ukształtowane zasoby środowiska naturalnego.** Cel ten w przypadku Gminy Grębocice obejmuje: budowę i rewitalizację zieleni trwałej; osiąganie docelowych stanów poszczególnych zasobów naturalnych; wykształcenie prawidłowych systemów wykorzystania rolniczych zasobów naturalnych; kształtowanie zasobów przyrodniczych; sanację zdegradowanych zasobów środowiska naturalnego; opiekę nad zwierzętami bezdomnymi.
- O16. **Dostępna wiedza o środowisku i jego ochronie.** Dostęp do wiedzy o środowisku to warunek upowszechniania prośrodowiskowego myślenia i postępowania, a zatem również społecznej ochrony środowiska. Dlatego w zakresie pozyskiwania informacji cel ten obejmuje: doskonalenie systemu pozyskiwania informacji na temat środowiska naturalnego gminy i pozyskiwanie tych informacji. Po stronie dystrybucyjnej cel ten obejmuje: uzyskanie wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców gminy oraz zapewnienie szerokiego dostępu do informacji środowiskowej.

7.4. Spójność ze Strategią Rozwoju Powiatu Polkowickiego na lata 2008-2015

Strategia Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 jest w pełni spójna ze Strategią Rozwoju Powiatu Polkowickiego na lata 2008-2015. Po pierwsze zachodzi tu zgodność w zakresie celów strategicznych, które w przypadku ww. powiatu zostały zdefiniowane jako:

1. „*polifunkcyjny rozwój gospodarki lokalnej*” (maksymalizacja poziomu rozwoju gospodarczego z dążeniem do wykreowania nowych funkcji produkcyjnych i usługowych),
2. „*aby mieszkańcom żyło się lepiej*” (podniesienie poziomu warunków bytowych oraz możliwości konsumpcyjnych społeczności lokalnej),
3. „*środowisko warunkiem zdrowego, wygodnego i dostatniego życia*” (użytkowanie zasobów lokalnych zgodnie z zasadami ekorozwoju).

Po drugie, istnieje również pełna zgodność w zakresie celów operacyjnych. Podobnie jak w SRGG 2015-2020 zdefiniowano ich również 16 i są to:

1. *rozwój przedsiębiorczości,*
2. *rozwój rynku pracy,*
3. *rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych,*

4. *rozwój infrastruktury technicznej,*
5. *rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnych,*
6. *rozwój systemów opieki, edukacji i nauki,*
7. *rozwój systemu pomocy społecznej,*
8. *rozwój systemów bezpieczeństwa publicznego,*
9. *rozwój systemu samorządu, administracji powiatowej i społeczeństwa obywatelskiego,*
10. *rozwój systemu opieki zdrowotnej,*
11. *rozwój systemu kultury,*
12. *rozwój przestrzenny,*
13. *rozwój systemów ochrony środowiska,*
14. *rozwój systemów gospodarki odpadami,*
15. *rozwój systemów zarządzania zasobami środowiska naturalnego,*
16. *rozwój systemów zarządzania informacją o środowisku.*

Powiązania ww. celów z celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 zostały przedstawione w Załączniku 1, tabeli 12.

Oznacza to, że realizując własne priorytety strategiczne Gmina Grębocice utrzyma i wzmocni swoją pozycję w Powiecie Polkowickim (subregionie) jako jego obszar wzrostu. Charakteryzujący się szybszym, w relacji do innych miejsc, rozwojem społeczno-gospodarczym. Główne, docelowe cechy Gminy Grębocice jako obszaru wzrostu powiatu to: gospodarka o monofunkcyjności obniżonej dzięki rolnictwu i branżom powiązanym, turystyce i rekreacji oraz nowym formom wytwórczości, a także ponadprzeciętne tempo rozwoju społecznego. Ponadto, spójność ww. Strategii jest argumentem do przenoszenia (nadawania rangi) inicjatyw i zadań lokalnych na poziom powiatowy, a także wojewódzki. Może to sprzyjać pozyskiwaniu środków zewnętrznych, zwłaszcza z programów unijnych, na ich realizację.

7.5. Spójność ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 jest wielowymiarowo spójna ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 przyjętą przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego w 2013 r. Zdefiniowano w niej 9 celów strategicznych województwa w brzmieniu:

1. *rozwój gospodarki opartej na wiedzy,*
2. *zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej,*
3. *wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP,*
4. *ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa,*
5. *zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno-informacyjnych,*

6. *wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników,*
7. *włączenie społeczne,*
8. *podnoszenie poziomu i jakości życia,*
9. *podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.*

oraz łączący je makrocel: „**NOWOCZESNA GOSPODARKA I WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA W ATRAKCYJNYM ŚRODOWISKU - Dolny Śląsk regionem koncentracji innowacyjnych podmiotów produkcyjnych i usługowych współpracujących z rozwiniętym sektorem badawczym oraz intensywnego rozwoju nowoczesnej turystyki opartej o współpracę międzyregionalną i transgraniczną, tworzących razem atrakcyjne miejsca do życia dla mieszkańców o coraz wyższych kwalifikacjach i rozwiniętej kulturze obywatelskiej**”. Analiza merytoryczna tych z wyżej wymienionych celów, wskazuje na ich pełną zgodność z celami strategicznymi i operacyjnymi SRGG 2015-2020.

W Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 nie zdefiniowano celów operacyjnych. Jednak analiza merytoryczna tego dokumentu planistycznego wskazuje, że pełnią w niej tę rolę priorytety. W związku z powyższym, badaniu poddano ich zgodność z celami strategicznymi i operacyjnymi SRGG 2015-2020. Powiązania będące jego wynikiem zawarto w załączniku 1, tabeli 13. Wskazują one na bardzo wysoki stopień zgodności obu strategii.

Pełnienie przez Gminę Grębocice funkcji obszaru rozwoju Województwa Dolnośląskiego, dzięki realizacji niniejszej Strategii będzie polegało na pełnieniu przez tą gminę funkcji:

- obszaru lokalizacji nowych, ponadlokalnych inwestycji zewnętrznych,
- polifunkcyjnego źródła konkurencyjnych wyrobów trafiających na rynki krajowe i europejskie,
- nowego, istotnego zaplecza turystyczno-rekreacyjnego o znaczeniu subregionalnym, a nawet regionalnym,
- miejsca koncentracji inwestycji w infrastrukturę techniczną i społeczną podnoszących jakość życia mieszkańców na poziom wyższy od przeciętnych regionalnych,
- skupiska więzi społecznych tworzących regionalnie istotny kapitał społeczny.

8. Zadania strategiczne

8.1. Charakter zadań strategicznych

Zadania strategiczne to konkretne, stałe działania oraz jednorazowe przedsięwzięcia inwestycyjne, informacyjne, promocyjne, prawne, organizacyjne, edukacyjne, monitoringowe i inne, których realizacja przyczynić się będzie do osiągnięcia celów operacyjnych, a pośrednio strategicznych.

Nie istnieje możliwość zaspokojenia, nawet w kilkunastoletnim okresie, wszystkich potrzeb społecznych mieszkańców Gminy Grębocice.

Pierwszy z powodów to ograniczone – mimo stosunkowo wysokich dochodów budżetowych gminy – zasoby finansowe, czasowe, kadrowe, przestrzenne i środowiskowe, będące w dyspozycji samorządu gminy oraz jego partnerów współpracy strategicznej.

Powód drugi to ograniczenia prawne polskiego modelu samorządu gminnego oraz pozostałych części polskiego prawa.

Trzeci z powodów to fakt, iż realizacja wielu zadań inwestycyjnych wiąże się z koniecznością późniejszego ponoszenia dużych nakładów na utrzymanie efektów inwestycji. To z kolei ogranicza przyszłe możliwości inwestycyjne.

Wobec powyższych argumentów nieracjonalnym byłoby umieszczanie w SRGG 2015-2020 zadań strategicznych odpowiadających na wszystkie obecne i przyszłe, społeczne oczekiwania wszystkich mieszkańców i przedsiębiorstw gminy. Strategia taka zawierałaby życzenia niemożliwe do spełnienia oraz działania kreujące nowe, lub pogłębiające już istniejące problemy społeczne. Mogłaby zostać zaakceptowana przez osoby nieświadome nierealności zobowiązań i rzeczywistej szkodliwości źle dobranych działań, lecz bez wątplenia w niewielkim stopniu przyczyniłaby się do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Konieczny był zatem wybór tego co możliwe, najważniejsze i najkorzystniejsze, czyli strategiczne. W SRGG 2015-2020 dokonano go opierając się na:

- wynikach ewaluacji procesów wdrażania poprzednich dwóch strategii rozwoju gminy,
- diagnozie obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy,
- ustaleniach dokonanych w trakcie warsztatów strategicznych,
- analizie strategicznej SWOT Plus,
- ocenie ex-ante znaczenia poszczególnych zadań dla rozwoju Gminy Grębocice.

Dokonując wyborów uwzględniono także szereg czynników, takich jak rodzaj, rozmiar, zasięg czasowy i przestrzenny skutków, czas i rozmiary kosztów realizacji, a także źródła finansowania. Pod uwagę wzięto również możliwość pozyskania środków finansowych pochodzących z Unii Eu-

ropejskiej w nowym okresie programowania 2014-2020, a także z innych krajowych i zagranicznych źródeł.

Wybrane zadania poddano dalszej klasyfikacji. Każde z nich przyporządkowano do obecnej lub/i przyszłej kadencji władz samorządowych. Utworzono również klasę zadań, przewidzianych dziś do późniejszej realizacji, ale które w razie konieczności / możliwości zostaną zrealizowane wcześniej. Wyróżniono także te zadania, które powinny zostać objęte szczególną uwagą i zaangażowaniem władz (zadania główne) oraz zadania pozostałe. Wśród głównych znalazły się te, które:

- mają najrozleglejsze, najsilniejsze i najdłuższe, pozytywne skutki dla rozwoju gminy,
- są oczekiwane przez największe grupy mieszkańców gminy oraz funkcjonujących tu przedsiębiorstw, organizacji i instytucji,

Ponadto, zadania strategiczne podzielono na te, których jedynym realizatorem będzie samorząd gminy (organy gminy, Urząd Gminy, jednostki gminy) oraz te, w których samorząd gminy będzie wspierał innych realizatorów. Oznaczenia poszczególnych rodzajów zadań zawarto w kolejnym rozdziale.

8.2. Oznaczenia zadań strategicznych

Oznaczenia zadań strategicznych wyrażające ich okres realizacji:

- A** - zadania, których realizacja już trwa, a ich zakończenie powinno nastąpić do końca roku **2018** (bieżąca kadencja władz samorządowych),
- zadania, których rozpoczęcie i zakończenie powinno nastąpić w latach **2015-2018** (bieżąca kadencja władz samorządowych),
- B** - zadania, których rozpoczęcie lub rozpoczęcie i zakończenie powinno mieć miejsce w latach **2019-2020** (pierwsza połowa przyszłej kadencji władz samorządowych).
- C** - zadania, które nie są planowane do realizacji w okresie SRGG 2015-2020 lecz później, ale które mogą zostać podjęte / zrealizowane jeśli zaistnieje taka potrzeba i możliwość.
- A-B** - zadania, które zostały już rozpoczęte, a których zakończenie powinno nastąpić w latach **2019-2020** (pierwsza połowa przyszłej kadencji władz samorządowych).
- zadania, których rozpoczęcie powinno nastąpić w latach **2015-2018** (bieżąca kadencja władz samorządowych), a których zakończenie powinno nastąpić w latach **2019-2020** (pierwsza połowa przyszłej kadencji władz samorządowych),
- A, A** - zadania, dla których należy opracować (zaktualizować) program (plan) dziedzinowy, przy czym zarówno opracowanie (aktualizacja) i przyjęcie tego programu (planu), jak i jego realizacja powinna nastąpić w latach **2015-2018** (bieżąca kadencja władz samorządowych).

- A, B** - zadania, dla których należy opracować (zaktualizować) program (plan) dziedzinowy, przy czym program (plan) ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany) i przyjęty w latach **2015-2018** (bieżąca kadencja władz samorządowych), natomiast jego realizacja powinna nastąpić w co najmniej pierwszej połowie przyszłej kadencji władz samorządowych (w latach **2019-2020**).
- A, A-B** - zadania, dla których należy opracować (zaktualizować) program (plan) dziedzinowy, przy czym program (plan) ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany) i przyjęty w latach **2015-2018** (bieżąca kadencja władz samorządowych), natomiast jego realizacja powinna przebiegać w bieżącej i co najmniej pierwszej połowie przyszłej kadencji władz samorządowych (w latach **2019-2020**).
- B, B** - zadania, dla których należy opracować (zaktualizować) program (plan) dziedzinowy, przy czym program (plan) ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany), przyjęty oraz wdrożony w co najmniej pierwszej połowie przyszłej kadencji władz samorządowych (w latach **2019-2020**).

Oznaczenia zadań strategicznych wyrażające ich znaczenie dla rozwoju Gminy Grębocice:

- G** - zadania strategiczne o **g**łównym znaczeniu dla osiągnięcia strategicznych celów Gminy Grębocice, przez co powinny zostać objęte szczególną uwagą i zaangażowaniem władz samorządowych.
- P** - **p**ozostałe zadania strategiczne. Wskazanie danego zadania jako pozostałego, nie oznacza, że nie musi być ono realizowane. Powinno zostać zrealizowane zgodnie z planem (być realizowane na bieżąco) jednak jego skutki będą wyraźnie mniejsze z punktu widzenia rozwoju gminy, niż w przypadku zadań głównych.
- G, P** - zbiorcze zadania strategiczne Gminy Grębocice zawierające podzadania typu **G** i typu **P**.

Oznaczenia zadań strategicznych wyrażające rolę samorządu lokalnego w ich realizacji:

- W** - zadania strategiczne, których **w**yłącznym lub głównym wykonawcą będzie samorząd Gminy Grębocice rozumiany jako jego władze, Urząd Gminy, a także jednostki gminne.
- U** - zadania strategiczne, w realizacji których samorząd Gminy Grębocice, rozumiany tak jak wskazano wyżej, pełnić będzie rolę inicjatora, współwykonawcy, koordynatora, źródła finansowania, źródła wsparcia merytorycznego, źródła wsparcia kadrowego, źródła wsparcia informacyjnego lub pośrednika w negocjacjach związanych z zadaniem. Zawsze będzie to jednak rola **u**zupełniająca działalność innego podmiotu, np. organizacji pozarządowej, innego samorządu, podmiotu administracji państwowej, który jest zainteresowany uzyskaniem gminnego wsparcia swoich działań,

M - zadania strategiczne, w realizacji których samorząd Gminy Grębocice, rozumiany tak jak wskazano wyżej, pełnić będzie rolę podmiotu monitorującego działania podejmowane przez innych niż samorząd realizatorów tych zadań.

W, U - zbiorcze zadania strategiczne łączące działania typu W oraz U.

Oznaczenia zadań strategicznych wyrażające ich sposób realizacji:

J - zadania strategiczne jednorazowe, czyli takie które polegają na wykonaniu jednorazowego przedsięwzięcia.

S - zadania strategiczne stałe, czyli takie które polegają na wykonywaniu stałych lub cyklicznych działań.

8.3. Wykaz zadań strategicznych

Tabela 9. Wykaz zadań strategicznych.

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
SFERA GOSPODARCZA (w tym infrastruktura techniczna)				
1. CEL OPERACYJNY O1: Wzrastająca, polifunkcyjna gospodarka:				
1.1. Opracowanie i wdrożenie „Programu Lokalnej Polityki i Promocji Gospodarczej Gminy Grębocice na lata 2015-2020” [PLPPG 2015-2020], w tym:	A, A-B	G, P	U, W	S
1.1.1. infrastrukturalne przygotowywanie terenów pod inwestycje gospodarcze.	A-B	G	W	S
1.1.2. prowadzenie promocji gospodarczej w wymiarze ponadregionalnym,	A-B	G	W	S
1.1.3. pozyskiwanie krajowych i globalnych inwestorów i wspieranie ich procesów inwestycyjnych,	A-B	G	W	S
1.1.4. współtworzenie i wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej,	A	G	U, W	S
1.1.5. pozyskiwanie informacji nt. stanu lokalnych przedsiębiorstw i ich oczekiwań wobec gminy,	A-B	P	W	S
1.1.6. organizacja i wspieranie usług szkoleniowych i doradczych dla mikroprzedsiębiorców i osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą,	A-B	P	U, W	S
1.1.7. promowanie wśród mieszkańców gminy idei podejmowania działalności gospodarczej,	A-B	P	W	S
1.1.8. stymulowanie rozwoju małych przedsiębiorstw za pomocą kryterialnych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości, w tym tworzących miejsca pracy dla absolwentów i kobiet.	A-B	P	W	S
1.2. Strategiczna współpraca z KGHM Polska Miedź S.A.:				
1.2.1. administracyjna współpraca w procesie budowy dociążenia zapory północnej,	A	G	M, W	J
1.2.2. administracyjna współpraca w procesie budowy podziemnego rurociągu wody zwrotnej równoległe do istniejącego, zlokalizowanego w obrębie administracyjnym Duża Wólka.	B	G	M, W	J
1.3. Wspieranie rozwoju rolnictwa:				
1.3.1. stosowanie ulg w podatku rolnym,	A-B	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
1.3.2. <i>wspieranie rozwoju grupy producentów rolnych¹.</i>	A-B	P	W	S
2. CEL OPERACYJNY O2: Lokalne zasoby pracy dostosowane do subregionalnego rynku pracy:				
2.1. Dostosowywanie lokalnej podaży pracy do popytu na subregionalnym rynku pracy:	A-B	G, P	U, W	S
2.1.1. <i>współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o poradnictwie zawodowym, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i zatrudnieniu socjalnym,</i>	A-B	G	W, U	S
2.1.2. <i>przyznawanie zasiłków celowych na ekonomiczne usamodzielnienie,</i>	A-B	P	W	S
2.1.3. <i>organizowanie prac społecznie użytecznych,</i>	A-B	P	W	S
2.1.4. <i>wspieranie przygotowania zawodowego młodocianych,</i>	A-B	P	U	S
2.1.5. <i>wspieranie organizacji szkoleń dla bezrobotnych,</i>	A-B	P	U	S
2.1.6. <i>organizacja i wspieranie organizacji prac interwencyjnych,</i>	A-B	P	U, W	S
2.1.7. <i>organizacja i wspieranie organizacji staży,</i>	A-B	P	U, W	S
2.1.8. <i>organizacja i wspieranie organizacji robót publicznych,</i>	A-B	P	U, W	S
2.1.9. <i>organizacja i wspieranie organizacji praktycznej nauki zawodu oraz przyuczeń do pracy,</i>	A-B	P	U, W	S
2.1.10. <i>udział gminy w realizacji programów ponadlokalnych - aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu,</i>	A-B	P	W	S
2.1.11. <i>współpraca z ponadlokalnymi organizacjami pozarządowymi wspierającymi lokalne rynki pracy,</i>	A-B	P	W	S
2.1.12. <i>współpraca ze szkołami i uczelniami wyższymi oraz prowadzonymi przez nie biurami karier i praktyk zawodowych.</i>	A-B	P	W	S

¹ Jeśli grupa taka zostanie założona przez miejscowych rolników.

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
3. CEL OPERACYJNY O3: Uzyskane, ponadlokalne funkcje turystyczno-rekreacyjne:				
3.1. Opracowanie i wdrożenie „Programu Rozwoju Funkcji Turystyczno-Rekreacyjnych Gminy Grębocice na lata 2016-2020” [PRFTR 2016-2020], w tym:				
3.1.1. zdefiniowanie listy kreowanych produktów turystyczno-rekreacyjnych gminy,	A	G	W	J
3.1.2. budowa infrastruktury turystycznej służącej kreacji produktów turystycznych gminy, w tym:				
3.1.1.1 budowa infrastruktury służącej turystycznemu udostępnieniu grodzisk plemiennych,	A-B	G	W	J
3.1.1.2 rozbudowa małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, w tym oznakowania,	A-B	G	W	S
3.1.1.3 budowa zaplecza turystyki rowerowej w miejscowości Obiszów,	A	G	W	J
3.1.1.4 budowa i wsparcie budowy ścieżek przyrodniczo-historycznych na terenie gminy Grębocice i Nadleśnictwa Głogów,	A-B	G	W, U	J
3.1.1.5 budowa i wsparcie budowy tras rowerowych,	A-B	G	W	J
3.1.2. realizacja innych niż inwestycyjne, działań na rzecz kreacji produktów turystycznych gminy, w tym:				
3.1.2.1 wspieranie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i ekoturystycznych,	A-B	P	W	S
3.1.2.2 utworzenie i bieżąca aktualizacja turystyczno-rekreacyjnej strony internetowej gminy,	A-B	G	W	S
3.1.2.3 pozyskiwanie organizacji na terenie gminy ponadlokalnych imprez turystyczno-rekreacyjnych,	A-B	G	W	S
3.1.3. promocja wykreowanych produktów turystycznych gminy, w tym:				
3.1.3.1 promocja historii i dziedzictwa kulturowego Gminy Grębocice,	A-B	G	W	S
3.1.3.2 promocja walorów przyrodniczych Gminy Grębocice,	A-B	G	W	S
3.1.3.3 wsparcie promocji walorów zabytkowych Sanktuarium Matki Bożej Jutrzenki Nadziei w Grodowcu.	A-B	G	U	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
4. CEL OPERACYJNY O4: Zaspokojone potrzeby infrastrukturalne:				
4.1. Rozwój sieci dróg gminnych oraz infrastruktury okołodrogowej:				
4.1.1. budowa północnej obwodnicy Grębocic,	A-B	G	W	J
4.1.2. budowa południowej obwodnicy Grębocic,	C	G	W	J
4.1.3. budowa drugiej części obwodnicy miejscowości Kwielice,	A-B	G	W	J
4.1.4. budowa, przebudowa, rozbudowa i remonty pozostałych dróg gminnych i infrastruktury okołodrogowej (oświetlenia, chodników, miejsc parkingowych, odwodnień, kanalizacji deszczowej itp.),	A-B	G	W	S
4.1.5. budowa, przebudowa, rozbudowa i remonty dróg transportu rolniczego.	A-B	P	W	S
4.2. Rozwój sieci dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz ich infrastruktury okołodrogowej w zakresie dotyczącym Gminy Grębocice:				
4.2.1. lobbying na rzecz i wsparcie przebudowy dróg powiatowych na terenie Gminy Grębocice,	A-B	G	W, U	S
4.2.2. lobbying na rzecz i wsparcie budowy chodników przy drogach powiatowych na terenie Gminy Grębocice,	A-B	G	W, U	S
4.2.3. lobbying na rzecz budowy drogi łączącej most na Odrze w Ciechanowie z węzłem Kaźmierzów (w gminie Polkowice) na planowanej drodze S3 lub przebudowy łączących te miejsca, istniejących dróg wojewódzkich i powiatowych.	A-B	P	W	S
4.3. Kontynuacja wdrażania „Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Grębocicach” z 2013 r. [PRMUWUK 2013], w tym:	A	G	W	J
4.3.1. modernizacja stacji uzdatniania wody w miejscowości Rzeczycza.	A	G	W	J
4.4. Opracowanie i wdrożenie „Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Grębocicach na lata 2016-2020” [PRMUWUK 2016-2020], w tym:	A, A-B	G, P	W	J, S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
4.4.1. rozbudowa i przebudowa sieci wodociągowej,	A-B	G	W	S
4.4.2. rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej,	A-B	G	W	S
4.4.3. przebudowa przepompowni ścieków,	A-B	G	W	S
4.4.4. przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Grębocice.	B	G	W	J
4.5. Budowa kanalizacji deszczowej.	A-B	G	W	S
4.6. Rozwój infrastruktury teleinformatycznej:				
4.6.1. rozbudowa rozdzielczej sieci internetowej na terenie gminy,	A-B	G	U, W	J
4.6.2. utrzymanie punktów bezpłatnego dostępu do Internetu.	A-B	P	W	S
4.7. Rozwój sieci gazowniczej:				
4.7.1. wspieranie rozwoju sieci gazowniczej.	B	G	U	S
SFERA SPOŁECZNA (w tym administracja)				
5. CEL OPERACYJNY O5: Sport i rekreacja upowszechnione wśród mieszkańców i integrujące ich:				
5.1. Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej:				
5.1.1. budowa bieżni lekkoatletycznej przy Szkole Podstawowej w Rzeczycy,	A-B	P	W	J
5.1.2. zagospodarowanie centrum sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Grębocice,	A	G	W	J
5.1.3. przebudowa Hali Sportowej w miejscowości Grębocice,	B	G	W	J
5.1.4. budowa siłowni zewnętrznej w miejscowości Rzeczyca,	A	P	W	J
5.1.5. budowa siłowni zewnętrznej w miejscowości Kwielice,	A	P	W	J
5.1.6. rozbudowa parku rowerowego w Obiszowie,	A-B	P	W	J
5.1.7. budowa i rewitalizacja placów zabaw dla dzieci.	A-B	P	W	S
5.2. Wspieranie sportowców:				
5.2.1. utrzymanie systemu stypendialnego i nagród dla sportowców osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie co najmniej okręgowym,	A-B	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
5.2.2. przyznawanie nagród dla zawodników, trenerów i działaczy za osiągnięcie wysokich wyników sportowych we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym,	A-B	P	W	S
5.2.3. identyfikowanie i wspieranie rozwoju lokalnych talentów sportowych.	A-B	P	W	S
5.3. Upowszechnianie sportu i rekreacji:				
5.3.1. organizacja i wspieranie organizacji imprez sportowych i rekreacyjnych, w szczególności masowych i szkolnych,	A-B	G	W, U	S
5.3.2. promocja sportu i rekreacji wśród mieszkańców gminy, w szczególności wśród osób prowadzących pasywny ruchowo tryb życia,	A-B	G	W	S
5.3.3. rozszerzanie i dostosowywanie do oczekiwań mieszkańców oferty usług sportowo-rekreacyjnych,	A-B	G	W	S
5.3.4. wspieranie doskonalenia kwalifikacji pracowników sektora sportu i rekreacji, w tym w zakresie wykorzystania sportu i rekreacji jako narzędzia integracji społecznej,	A-B	P	W	S
5.3.5. promowanie postaw i osiągnięć sportowych mieszkańców.	A-B	P	W	S
5.4. Rozwój stowarzyszeń, zrzeszeń i klubów sportowych, w tym:				
5.4.1. wspieranie zakładania lokalnych organizacji sportowych, w szczególności działających na rzecz prewencji i rozwiązywania problemów społecznych,	A-B	P	U	S
5.4.2. materialne wspieranie lokalnych organizacji sportowych i rekreacyjnych, w szczególności w działaniach zapobiegających i rozwiązujących problemy społeczne,	A-B	G	W	S
5.4.3. wspieranie lokalnych organizacji sportowych i rekreacyjnych w pozyskiwaniu środków od sponsorów i funduszy pomocowych,	A-B	P	U	S
5.4.4. udostępnianie lokalnym organizacjom sportowym i rekreacyjnym obiektów sportowych będących własnością gminy.	A-B	G	U	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
6. CEL OPERACYJNY O6: Kreatywne i efektywne systemy opieki, edukacji i nauki:				
6.1. Rozwój bazy materialnej edukacji:	A-B	G, P	W	S
6.1.1. doposażanie szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i pracownie specjalistyczne,	A-B	G	W	S
6.1.2. termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Rzeczycy wraz z przebudową i rozbudową bloku sportowego,	A-B	G	W	J
6.1.3. utworzenie w placówkach oświatowych gabinetów terapii pedagogicznej.	A	P	W	J
6.2. Rozwój procesów dydaktycznych:				
6.2.1. kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr szkół,	A-B	G	W	S
6.2.2. organizacja zajęć sportowych i gimnastyki korekcyjnej na basenie (zajęcia wyjazdowe),	A-B	G	W	S
6.2.3. podnoszenie jakości i indywidualizacja kształcenia, opieki i wychowania w jednostkach oświatowych,	A-B	G	W	S
6.2.4. wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem,	A-B	G	W	S
6.2.5. rozwój zajęć pozalekcyjnych rozwijających kreatywność, przedsiębiorczość, innowacyjność i nieschematyczne myślenie oraz umiejętności pracy zespołowej,	A-B	G	W	S
6.2.6. rozwój zajęć pozalekcyjnych służących prewencji i rozwiązywaniu problemów społecznych, rozwijających postawy obywatelskie i asertywne oraz zachowania prozdrowotne,	A-B	G	W	S
6.2.7. wykorzystanie najnowszych technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu,	A-B	G	W	S
6.2.8. utrzymanie systemu stypendiów za wyniki w nauce dla uczniów i studentów – mieszkańców Gminy Grębocice.	A-B	P	W	S
6.3. Rozwój kompetencji cyfrowych społeczności lokalnej:				
6.3.1. edukacja osób dorosłych w zakresie kompetencji cyfrowych, w tym zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.	A-B	P	W	S
6.4. Rozwój systemów opieki:				

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
6.4.1. budowa nowego budynku Przedszkola w Rzeczycy.	B	G	W	J
6.5. Rozwój postaw obywatelskich:				
6.5.1. edukacja i wspieranie edukacji obywatelskiej mieszkańców gminy,	A-B	P	U, W	S
6.5.2. przeprowadzanie konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy,	A-B	G	W	S
6.5.3. nagradzanie mieszkańców gminy wykazujących szczególne postawy obywatelskie w życiu prywatnym, publicznym i zawodowym,	A-B	P	W	S
6.5.4. upowszechnianie informacji o szczególnych postawach obywatelskich mieszkańców gminy	A-B	P	W	S
6.5.5. wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych i innych podmiotów w wykorzystywaniu pracy wolontariackiej.	A-B	P	W	S
7. CEL OPERACYJNY O7: Skuteczne systemy prewencji, pomocy i integracji społecznej:				
7.1. Rozwój bazy materialnej systemu pomocy i opieki społecznej:				
7.1.1. powiększenie zasobu mieszkań socjalnych,	B	G	W	J
7.1.2. poprawa bazy lokalowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.	A-B	G	W	J
7.2. Kontynuacja wdrażania „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Grębocice na rok 2015” [PPRPU 2015], w tym:	A	P	W, U	S
7.2.1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych,	A	P	W	S
7.2.2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy,	A	P	W	S
7.2.3. działania Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wspierające osoby uzależnione oraz ofiary przemocy w rodzinie,	A	P	W	S
7.2.4. pomoc psychologiczna i pedagogiczna dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych (finansowanie bieżących działań),	A	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
7.2.5. <i>prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży,</i>	A	P	W	S
7.2.6. <i>wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii,</i>	A	P	U	S
7.2.7. <i>podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i art.15 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.</i>	A	P	W	S
7.3. Opracowywanie i wdrażanie rocznych Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Grębocice [PPRPU].	A-B	P	U, W	S
7.4. Kontynuacja wdrażania „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy Gminy Grębocice na lata 2014-2016” [PPPR 2014-2016], w tym:	A	P	W	S
7.4.1. <i>poszerzenie wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie,</i>	A	P	W	S
7.4.2. <i>poprawa jakości działań profilaktycznych,</i>	A	P	W	S
7.4.3. <i>rozwój infrastruktury służącej udzielaniu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy pomiędzy podmiotami wchodzącymi w jej skład,</i>	A	P	W	S
7.4.4. <i>upowszechnianie informacji i prowadzenie edukacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,</i>	A	P	W	S
7.4.5. <i>udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,</i>	A	P	W	S
7.4.6. <i>monitoring skuteczności działań pomocowych,</i>	A	P	W	S
7.4.7. <i>tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz wypracowanie zasad współpracy pomiędzy podmiotami je realizującymi,</i>	A	P	W	S
7.4.8. <i>interweniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie,</i>	A	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
7.4.9. realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań,	A	P	W	S
7.4.10. wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	A	P	W	S
7.5. Opracowanie i wdrożenie „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy Gminy Grębocice na lata 2017-2020” [PPPR 2017-2020].	A, A-B	P	W	S
7.6. Kontynuacja wdrażania „Programu Wspierania Rodziny Gminy Grębocice na lata 2014-2016” [PWR 2014-2016], w tym:	A	G, P	W	S
7.6.1. podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu,	A	G	W	S
7.6.2. wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej,	A	G	W	S
7.6.3. zaspakajanie potrzeb zdrowotnych rodziny oraz zapewnienie jej bezpieczeństwa publicznego,	A	G	W	S
7.6.4. wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju,	A	G	W	S
7.6.5. współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych.	A	G	W	S
	A	P	W	S
7.7. Opracowanie i wdrożenie „Programu Wspierania Rodziny Gminy Grębocice na lata 2017-2020” [PWR 2017-2020].	A, A-B	G, P	W	S
7.8. Poprawa warunków życia oraz integracja społeczna osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej:				
7.8.1. udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez wypłatę zasiłków szkolnych, dożywianie w szkołach, wyposażanie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku letniego, zimowego i czasu wolnego,	A-B	G	W	S
7.8.2. zawieranie kontraktów socjalnych,	A-B	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
7.8.3. finansowe i rzeczowe wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,	A-B	G	W	S
7.8.4. zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw i samopomocy.	A-B	P	W	S
7.9. Poprawa warunków życia oraz integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych:				
7.9.1. rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych,	A-B	G	W	S
7.9.2. udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej.	A-B	G	W	S
7.9.3. zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem,	A-B	G	W	S
7.9.4. likwidacja i wspieranie likwidacji barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.	A-B	G	W	S
7.10. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych:				
7.10.1. podejmowanie działań uprzedzających utratę lokalu mieszkalnego, w tym wypłata dodatków mieszkaniowych,	A-B	G	W	S
7.10.2. realizacja działań osłonowych na rzecz osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością,	A-B	G	W	S
7.10.3. realizacja indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	A-B	G	W	S
7.11. Doskonalenie systemów i metod świadczenia usług społecznych:				
7.11.1. wykorzystywanie wolontariuszy w procesie świadczenia gminnych usług społecznych,	A-B	G	W	S
7.11.2. podnoszenie kompetencji kadr Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,	A-B	G	W	S
7.11.3. rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi i Kościołem w procesie świadczenia gminnych usług społecznych,	A-B	P	W	S
7.11.4. rozwój współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy	A-B	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w procesie świadczenia gminnych usług społecznych,				
7.11.5. partycypacja w ponadlokalnych programach i projektach służących rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych,	A-B	G	U, W	S
7.11.6. zwiększanie koordynacji działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych podejmowanych przez gminne placówki oświatowe, kulturalne, pomocy społecznej, a także lokalne jednostki ochrony zdrowia, Policji, Sąd Rejonowy, kuratorów sądowych, organizacje pozarządowe i Kościół,	A-B	G	W	S
7.11.7. rozszerzanie dostępu mieszkańców do informacji o usługach społecznych, w tym dostępu zdalnego,	A-B	G	W	S
7.11.8. wdrażanie nowych, innowacyjnych i efektywnych instrumentów i usług społecznych,	A-B	G	W	S
7.11.9. wspieranie powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków ze źródeł innych niż budżet gminy.	A-B	G	W	S
7.12. Kontynuacja wdrażania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Grębobocice na lata 2014-2020” [SRPS 2014-2020]².	A-B	G, P	U, W	J, S
7.13. Kontynuacja wdrażania „Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Grębobocice z Organizacjami Pozarządowymi i Podmiotami Wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z Dnia 24 Kwietnia 2003 r. o Działalności Pożytku Publicznego i o Wolontariacie na lata 2014-2017” [PWOP 2014-2017]³.	A	G, P	U, W	J, S

² Zadania z SRPS 2014-2020 ze względu na interdyscyplinarny charakter zostały zawarte w ramach innych zadań strategicznych SRGG 2015-2020.

³ Zadania z PWOP 2014-2017 ze względu na interdyscyplinarny charakter zostały zawarte w ramach innych zadań strategicznych SRGG 2015-2020.

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
7.14. Opracowanie i wdrożenie „Wieloletniego Programu Współpracy Gminy Grębocice z Organizacjami Pozarządowymi i Podmiotami Wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z Dnia 24 Kwietnia 2003 r. o Działalności Pożytku Publicznego i o Wolontariacie na lata 2018-2020” [PWOP 2018-2020].	A, A-B	G, P	U, W	J, S
8. CEL OPERACYJNY O8: Bezpieczna przestrzeń publiczna, prywatna i wirtualna:				
8.1. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa pożarowego:				
8.1.1. budowa budynku remizy OSP w miejscowości Kwielice,	B	G	W	J
8.1.2. budowa budynku remizy OSP w miejscowości Szymocin,	A	G	W	J
8.1.3. rekonstrukcja zbiornika przeciwpożarowego w miejscowości Szymocin,	A-B	G	W	J
8.1.4. organizacja i wspieranie edukacji mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.	A-B	G	U, W	S
8.2. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego, w tym:				
8.2.1. organizacja i wspieranie edukacji mieszkańców w zakresie ruchu drogowego,	A-B	G	U, W	S
8.2.2. monitoring i doskonalenie organizacji ruchu drogowego.	A-B	G	W	S
8.3. Utrzymanie wysokiego poziomu sprawności systemów ratownictwa:				
8.3.1. wspieranie rozwoju ratowniczego wyposażenia technicznego jednostek OSP,	A-B	G	U	S
8.3.2. organizacja publicznych programów edukacyjnych nt. udzielania pomocy przedmedycznej.	A-B	G	W	S
8.4. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa nauki:				
8.4.1. organizacja i wspieranie organizacji programów edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży,	A-B	G	W, U	S
8.4.2. rozbudowa monitoringu wizyjnego szkół.	A	P	W	J
8.5. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa osobistego i bezpieczeństwa mienia prywatnego oraz publicznego:				
8.5.1. rozbudowa systemów monitoringu wizyjnego miejsc publicznych,	A-B	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
8.5.2. monitoring oddziaływań eksploatacji górniczej poprzez rejestrację drgań gruntu,	A-B	G	W	S
8.5.3. udzielanie wsparcia mieszkańcom w stwierdzaniu i usuwaniu szkód górniczych,	A-B	G	U	S
8.5.4. lobbing na rzecz zabezpieczenia przez KGHM „Polska Miedź” S.A. budynków przed szkodami górniczymi.	A-B	P	W	S
8.6. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej:				
8.6.1. organizacja i wspieranie organizacji szkoleń dla przedsiębiorców z zakresu odpowiedzialności za naruszanie niektórych przepisów prawa oraz zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń,	A-B	P	U, W	S
8.6.2. organizacja i wspieranie edukacji mieszkańców nt. bezpieczeństwa działalności rolniczej.	A-B	G	U, W	S
8.7. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa zamieszkania i zabawy (dotyczy dzieci):				
8.7.1. organizacja i wspieranie organizacji edukacji dziecięcej,	A-B	P	W, U	S
8.7.2. organizacja i wspieranie organizacji szkoleń dla rodziców i opiekunów,	A-B	P	W, U	S
8.7.3. stała weryfikacja bezpieczeństwa miejsc zabawy.	A-B	P	W	S
8.8. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa epizootycznego.	A-B	G	W	S
8.9. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa cybernetycznego:				
8.9.1. organizacja i wspieranie organizacji edukacji nt. osobistych zagrożeń internetowych,	A-B	G	U, W	S
8.9.2. doskonalenie systemów ochrony systemów informatycznych gminny i jej jednostek.	A-B	G	W	S
8.10. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa powodziowego:				
8.10.1. planowanie i aktualizacja procedur dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.	A-B	G	W	S
8.11. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa przemysłowego:				
8.11.1. okresowa weryfikacja i ewentualne doskonalenie procedur postępowania w przypadku katastrofy przemysłowej OUOW Żelazny Most.	A-B	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
9. CEL OPERACYJNY O9: Strategiczne zarządzana, efektywna administracja gminna:				
9.1. Rozwój bazy materialnej administracji gminnej:				
9.1.1. <i>termomodernizacja budynku Urzędu Gminy z zastosowaniem ogniw fotowoltaicznych.</i>	A	G	W	J
9.2. Równoważenie budżetowych wydatków bieżących i inwestycyjnych:				
9.2.1. <i>poszukiwanie i wdrażanie nowoczesnych metod redukcji kosztów jednostkowych usług publicznych bez ograniczania ich jakości,</i>	A-B	G	W	S
9.2.2. <i>sporządzanie i konsultowanie prognoz długookresowych skutków finansowych gminnych inwestycji w infrastrukturę społeczną i techniczną.</i>	A-B	G	W	S
9.3. Aktywna działalność samorządu gminy na lokalnym rynku nieruchomości:				
9.3.1. <i>prywatyzacja mienia gminy nie wykorzystywanego w związku z realizacją zadań własnych i nie przewidzianego do wykorzystania,</i>	A-B	G	W	S
9.3.2. <i>nabywanie lub komunalizacja nieruchomości pod działalność związaną z realizacją zadań własnych i w celu dalszego udostępniania.</i>	A-B	G	W	S
9.4. Rozwój kompetencji kadr samorządowych:				
9.4.1. <i>podnoszenie kwalifikacji władz i pracowników samorządowych poprzez szkolenia, seminaria, konsultacje, konferencje i studia,</i>	A-B	G	W	S
9.4.2. <i>wymiana doświadczeń z władzami innych gmin.</i>	A-B	G	W	S
9.5. Pozyskiwanie środków pomocowych:				
9.5.1. <i>samodzielne pozyskiwanie środków pomocowych przez gminę i jej jednostki organizacyjne, na realizację zadań własnych,</i>	A-B	G	W	S
9.5.2. <i>udział w partnerstwach publicznych oraz innych sformalizowanych formach współpracy między samorządowej wspieranych ze środków pomocowych.</i>	A-B	G	W	S
9.6. Rozwój systemów współpracy międzysamorządowej:				

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
9.6.1. włączanie wybranych zadań strategicznych do nowej Strategii Rozwoju Powiatu Polkowickiego i innych dokumentów planistycznych wyższego rzędu,	A-B	G	W	S
9.6.2. rozwój współpracy z gminami z zagranicy,	A-B	P	W	S
9.6.3. rozwój krajowej współpracy międzysamorządowej, w tym głównie w ramach ZGZM.	A-B	G	W	S
9.7. Rozwój systemów komunikacji społecznej:				
9.7.1. public relations gminy i działalności jej jednostek w mediach społecznościowych,	A-B	P	W	S
9.7.2. prowadzenie wymaganych prawem i fakultatywnych konsultacji społecznych,	A-B	P	W	S
9.7.3. promowanie aktywności publicznej i zawodowej mieszkańców,	A-B	P	W	S
9.7.4. ankietowy monitoring opinii mieszkańców.	A-B	P	W	S
9.8. Wielofunkcyjne planowanie operacyjne:				
9.8.1. aktualizowanie „Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Grębocice” [WPF],	A-B	G	W	S
9.8.2. sporządzanie i aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego [MPZP] z akcentem na niedopuszczalne do rozpraszania zabudowy mieszkalnej,	A-B	G	W	S
9.8.3. aktualizacja Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grębocice [SUKZP].	A	G	W	J
10. CEL OPERACYJNY O10: Zabezpieczona podstawowa oraz specjalistyczna opieka i prewencja zdrowotna:				
10.1. Rozwój bazy materialnej lokalnej służby zdrowia:				
10.1.1. budowa ośrodka zdrowia w Grębocicach.	A-B	G	W	J
10.2. Zapewnienie szerokiej palety lokalnych usług medycznych i profilaktycznych:				
10.2.1. zapewnienie stałej opieki pielęgniarskiej w placówkach szkolnych,	A-B	G	W	S
10.2.2. organizacja usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych na terenie gminy,	A-B	G	W	S
10.2.3. zwiększenie dostępności mieszkańców do specjalistycznych świadczeń zdrowotnych.	A-B	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
10.3. Kontynuacja wdrażania „Programu Zdrowotnego dla Gminy Grębocice na lata 2010-2015” [PZ 2010-2015], w tym:	A	G	W	S
10.3.1. realizacja medycznych programów terapeutycznych, rehabilitacyjnych i profilaktyczno- edukacyjnych.	A	G	W	S
10.4. Opracowanie i wdrożenie „Programu Zdrowotnego dla Gminy Grębocice na lata 2016-2020” [PZ 2016-2020].	A, A-B	G	W	S
10.5. Kontynuacja wdrażania „Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Grębocice na lata 2014-2015” [POZP 2014-2015], w tym:	A	P	W	S
10.5.1. zwiększenie pomocy i oparcia bytowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez udzielenie samopomocy środowiskowej, pomocy bytowej, mieszkaniowej i specjalistycznych usług opiekuńczych,	A	P	W	S
10.5.2. wspieranie samopomocowych inicjatyw pacjentów i ich rodzin oraz organizacji pozarządowych sprzyjających rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi,	A	P	U	S
10.5.3. współpraca gminy w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi z instytucjami funkcjonującymi na terenie powiatu polkowickiego,	A	P	W	S
10.5.4. podjęcie działań w celu utworzenia mieszkania chronionego dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego i starszych.	A	P	W	S
10.6. Opracowanie i wdrożenie „Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Grębocice na lata 2016-2020” [POZP 2016-2020], w tym:	A, A-B	G	W	S
10.6.1. rozszerzanie opieki i form wsparcia osób niepełnosprawnych intelektualnie,	A-B	G	W	S
10.6.2. upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego oraz warunków i umiejętności jego zachowania,	A-B	G	W	S
10.6.3. zapobieganie zaburzeniom psychicznym,	A-B	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
10.6.4. <i>wspieranie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,</i>	A-B	G	W	S
10.6.5. <i>aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi,</i>	A-B	G	U	S
10.6.6. <i>zapewnienie dostępu do rehabilitacji psychologicznej, szczególnie dzieci i młodzieży.</i>	A-B	G	W	S
11. CEL OPERACYJNY O11: Aktywizująca i integrująca kultura oraz zachowane wartości historyczne:				
11.1. Rozwój i ochrona bazy materialnej systemu kultury:				
11.1.1. <i>rozbudowa i przebudowa budynku Wiejskiego Ośrodka Kultury w miejscowości Krzydłowice,</i>	A	G	W	J
11.1.2. <i>rozwój bazy materialnej Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Grębocicach oraz wiejskich ośrodków kultury,</i>	A-B	G	W	J
11.1.3. <i>przebudowa Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Retków,</i>	B	P	W	J
11.1.4. <i>przebudowa Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Żabice,</i>	B	P	W	J
11.1.5. <i>budowa Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Świnino,</i>	A	P	W	J
11.1.6. <i>budowa Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Kwielice,</i>	A-B	P	W	J
11.1.7. <i>budowa Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Ogorzelec.</i>	B	P	W	J
11.2. Ochrona i rewitalizacja obiektów zabytkowych:				
11.2.1. <i>zabezpieczenie Pałacu w Krzydłowicach,</i>	A	P	W	J
11.2.2. <i>zabezpieczenie Pałacu w Grębocicach,</i>	A	P	W	J
11.2.3. <i>wspieranie robót konserwatorskich w obiektach sakralnych,</i>	A-B	P	W	S
11.2.4. <i>rewitalizacja zabytkowego parku w miejscowości Krzydłowice,</i>	A-B	P	W	J
11.2.5. <i>rewitalizacja zabytkowego parku w miejscowości Grodziszczce,</i>	A-B	P	W	J
11.2.6. <i>rewitalizacja zabytkowego parku w miejscowości Retków.</i>	A-B	P	W	J
11.3. Upowszechnianie kultury:				
11.3.1. <i>organizowanie i wspieranie organizacji przedsięwzięć kulturalnych organizowanych przez mieszkańców, w szczególności integrujących szerokie grupy społeczne oraz budujących toż-</i>	A-B	G	W, U	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
<i>samość lokalną,</i>				
11.3.2. <i>organizacja zajęć w świetlicach wiejskich,</i>	A-B	P	W	S
11.3.3. <i>udział w krajowych i międzynarodowych programach współpracy kulturalnej,</i>	A-B	P	W	S
11.3.4. <i>monitorowanie oczekiwań mieszkańców i dostosowywanie do nich oferty kulturalnej,</i>	A-B	G	W	S
11.3.5. <i>doskonalenie kwalifikacji pracowników sektora kultury, w tym w zakresie wykorzystania kultury jako narzędzia integracji społecznej,</i>	A-B	G	W	S
11.3.6. <i>prowadzenie edukacji do uczestnictwa w kulturze.</i>	A-B	P	W	S
11.4. Wspieranie indywidualnej aktywności w zakresie kultury:				
11.4.1. <i>kontynuacja przyznawania stypendiów i nagród dla młodych osób zajmujących się twórczością artystyczną i upowszechnianiem kultury,</i>	A-B	P	W	S
11.4.2. <i>promocja postaw i dokonań mieszkańców w zakresie kultury.</i>	A-B	P	W	S
11.5. Wspieranie grupowej aktywności w zakresie kultury:				
11.5.1. <i>wspieranie obywatelskiej, oddolnej, grupowej, lecz nie sformalizowanej aktywności kulturalnej mieszkańców,</i>	A-B	G	U	S
11.5.2. <i>wspieranie zakładania organizacji pozarządowych działających w sferze kultury, w szczególności działających na rzecz prewencji i rozwiązywania problemów społecznych,</i>	A-B	P	U	S
11.5.3. <i>materialne wspieranie lokalnych stowarzyszeń kulturalnych, w szczególności w działaniach zapobiegających i rozwiązujących problemy społeczne,</i>	A-B	G	W	S
11.5.4. <i>wspieranie lokalnych stowarzyszeń kulturalnych w pozyskiwaniu środków od sponsorów i z funduszy pomocowych,</i>	A-B	P	W	S
11.5.5. <i>nieodpłatne udostępnianie stowarzyszeniom kulturalnym obiektów/lokali będących własnością gminy Grębocice.</i>	A-B	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
12. CEL OPERACYJNY O12: Zaspokojone potrzeby mieszkaniowe i komunikacyjne:				
12.1. Rozwój zasobów mieszkaniowych:				
12.1.1. <i>prawne i infrastrukturalne przygotowywanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe jedno- i wielorodzinne,</i>	A-B	G	W	S
12.1.2. <i>budowa komunalnych budynków mieszkalnych z lokalami na wynajem.</i>	A-B	G	W	S
12.2. Kontynuacja wdrażania „Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Grębocice na lata 2014-2019” [WPGM 2014-2019], w tym:	A-B	G, P	W	J, S
12.2.1. <i>budowa komunalnego budynku wielorodzinnego w Rzeczycy,</i>	A	G	W	J
12.2.2. <i>termomodernizacja komunalnego budynku wielorodzinnego w Trzęsowie,</i>	A	G	W	J
12.2.3. <i>pozostałe remonty w budynkach z zasobami mieszkaniowymi gminy.</i>	A-B	P	W	S
12.3. Rozwój systemów komunikacji publicznej:				
12.3.1. <i>lobbing na rzecz rozwoju połączeń kolejowych relacji Głogów – Polkowice – Lubin – Wrocław obejmujących również Grębocice,</i>	A	P	W	S
12.3.2. <i>partycypowanie w organizacji komunikacji publicznej między gminą a Polkowicami.</i>	A-B	P	W	S
12.4. Wspieranie działań osób prywatnych na rzecz poprawy estetyki gminy.	A-B	P	U	S
SFERA ŚRODOWISKOWA				
13. CEL OPERACYJNY O13: Skuteczna ochrona środowiska naturalnego:				
13.1. Kontynuacja wdrażania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020” [POŚ 2013-2016 / 2017-2020].⁴	A-B	G, P	W, U	S, J
13.2. Opracowanie i wdrożenie „Programu Ochrony Środowiska Dla Gminy Grębocice na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” [POŚ 2017-2020 / 2021-2024].	A, B	G	U, W	S

⁴ Zadania z POŚ 2013-2016 / 2017-2020 ze względu na interdyscyplinarny charakter zostały zawarte w ramach innych zadań strategicznych SRGG 2015-2020.

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
13.3. Opracowanie i wdrożenie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Grębocice na lata 2015-2020” [PGN 2015-2020], w tym:	A, A-B	G	U, W	J, S
13.3.1. budowa instalacji solarnych na lub przy obiektach gminy oraz jej jednostek,	A-B	G	W	S
13.3.2. wsparcie zakupu i montażu instalacji solarnych,	A-B	G	U	S
13.3.3. termomodernizacja obiektów gminy oraz jej jednostek,	A-B	G	W	S
13.3.4. wsparcie wymiany indywidualnych źródeł ciepła na ekologiczne,	A-B	G	U	S
13.3.5. prowadzenie działań promujących ogrzewanie zmniejszające emisję zanieczyszczeń do powietrza i działań edukacyjnych w celu uświadamiania wpływu zanieczyszczeń na zdrowie,	A-B	P	W	S
13.3.6. uwzględnianie w MPZP wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników nie powodujących nadmiernej „niskiej emisji” PM10 oraz projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” Gminy ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie,	A-B	G	W	S
13.3.7. uwzględnienie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza, poprzez przygotowywanie specyfikacji zamówień, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem.	A-B	P	W	S
13.4. Zmniejszanie przez KGHM Polska Miedź S.A. negatywnych oddziaływań OUOW Żelazny Most.	A-B	G	M	S
13.5. Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego rozwiązań uwzględniających zasady ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.	A-B	P	W	S
14. CEL OPERACYJNY O14: Wdrożone systemy gospodarki odpadami:				
14.1. Rozwój bazy materialnej gospodarki odpadowej:				
14.1.1. rekultywacja składowiska odpadów w miejscowości Grębocice.	A-B	G	W	J
14.2. Doskonalenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi:				
14.2.1. doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,	A-B	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
14.2.2. zapobieganie przedostawaniu się odpadów komunalnych do środowiska,	A-B	G	W	S
14.2.3. upowszechnianie wykorzystania kompostowników przydomowych,	A-B	P	W	S
14.2.4. likwidacja nielegalnych składowisk odpadów.	A-B	P	W	S
14.3. Doskonalenie systemów zbierania odpadów niebezpiecznych:				
14.3.1. doskonalenie systemu zbierania przeterminowanych leków z gospodarstw domowych,	A-B	G	W	S
14.3.2. doskonalenie systemu zbierania zużytych baterii, akumulatorów i sprzętu elektronicznego.	A-B	G	W	S
14.4. Kontynuacja wdrażania „Programu Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest Na Terenie Gminy Grębocice na lata 2010-2032” [PUA 2010-2032], w tym:	A-B	G, P	W	S
14.4.1. gromadzenie informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest,	A-B	P	W	S
14.4.2. organizowanie szkoleń dla właścicieli nieruchomości, którzy będą uprawnieni do samodzielnego usuwania wyrobów zawierających azbest i organizowanie wywozu powstałych odpadów zawierających azbest,	A-B	P	W	S
14.4.3. organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest,	A-B	G	W	S
14.4.4. inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,	A-B	P	W	S
14.4.5. współpraca z marszałkiem województwa, z mediami, organizacjami społecznymi i organami kontrolnymi w zakresie realizacji PUA 2010-2032,	A-B	P	U, W	S
14.4.6. aktualizacja PUA 2010-2032.	A-B	G	W	S
15. CEL OPERACYJNY O15: Zrewitalizowane i ukształtowane zasoby środowiska naturalnego:				
15.1. Budowa i rewitalizacja zieleni trwalej:	A-B	G	W	S
15.1.1. aranżacja i pielęgnacja terenów zieleni,	A-B	G	W	S
15.1.2. realizacja nowych założeń zieleni,	A-B	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
15.1.3. przebudowa nieużytkowej szaty roślinnej,	A-B	G	W	S
15.1.4. nasadzenia drzew i krzewów.	A-B	P	W	S
15.2. Kontynuacja wdrażania „Planu Urzędniowo-Rolnego dla Gminy Grębocice z 2007 r.” [PUR 2007]⁵ w zakresie dotyczącym kompetencji gminnych, w tym:	A-B	G	U, W	S
15.2.1. wsparcie oraz samodzielna budowa, przebudowa i remont urządzeń melioracji wodnych szczegółowych,	A-B	G	U, W	S
15.2.2. wspieranie zalesień nieużytków, gruntów pylastych i innych gruntów o najniższych klasach gleb,	A-B	P	U	S
15.2.3. wspieranie wapnowania gleb oraz innych form ich rekultywacji,	A-B	P	U	S
15.2.4. wyłączenie gruntów z produkcji rolnej.	A-B	G	W	S
15.3. Opracowywanie i wdrażanie rocznych „Programów Opieki nad Zwierzętami Bezdomnymi oraz Zapobiegania Bezdomności Zwierząt na Terenie Gminy Grębocice” [POZB].	A-B	P	W	S
16. CEL OPERACYJNY O16: Dostępna wiedza o środowisku i jego ochronie:				
16.1. Pozyskiwanie informacji o środowisku:				
16.1.1. kontrola mieszkańców gminy w zakresie postępowania z odpadami,	A-B	P	W	S
16.1.2. kontrola przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska naturalnego,	A-B	P	W	S
16.1.3. monitorowanie poziomów wytwarzanych i odzyskiwanych poszczególnych frakcji odpadów,	A-B	G	W	S
16.1.4. pozyskiwanie danych o stanie środowiska naturalnego gminy i głównych oraz potencjalnych źródłach zanieczyszczeń i hałasu,	A-B	G	W	S
16.1.5. pozyskiwanie informacji o wstrząsach pochodzenia górniczego i eksploatacji górniczej,	A-B	G	W	S
16.1.6. wspieranie monitoringu stanu środowiska naturalnego oraz źródeł zanieczyszczeń prowadzo-	A-B	P	U	S

⁵ Zadania z PUR 2007 dotyczące dróg transportu rolniczego zawarto w niniejszej tabeli w ramach zadania 4.1.

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
<i>nego przez inne podmioty,</i>				
16.1.7. aktualizacja „Inwentaryzacji Przyrodniczej Gminy Grębocice”,	A-B	G	W	J
16.1.8. badanie monitoringowe nieczynnego składowiska odpadów komunalnych.	A-B	P	W	S
16.2. Dystrybucja informacji o środowisku i edukacja ekologiczna:				
16.2.1. udostępnianie danych o stanie środowiska naturalnego gminy, głównych źródłach zanieczyszczeń i działaniach na rzecz jego poprawy,	A-B	P	W	S
16.2.2. propagowanie „dobrych praktyk rolniczych” poprzez wykłady, broszury, szkolenia.	A-B	P	W	S
16.2.3. kształtowanie proekologicznych postaw dorosłych mieszkańców gminy,	A-B	G	W	S
16.2.4. edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży,	A-B	G	W	S
16.2.5. organizowanie akcji typu „Sprzątanie Świata”, „Dzień Ziemi”.	A-B	P	W	S

8.4. Powiązania zadań strategicznych z celami operacyjnymi

Osiąganiu każdego z celów operacyjnych służą zadania strategiczne. Część z nich przyczynia się do tego bezpośrednio, część z kolei pośrednio. Informacje na ten temat zawarto w tabeli 10.

Tabela 10. Powiązania między celami operacyjnymi i zadaniami strategicznymi

Cel oper.	Zadania strategiczne służące jego osiągnięciu...	
	bezpośrednio	pośrednio
1	1.1, 1.2, 1.3	2.1, 3.1, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 6.3, 8.6, 9.3, 9.4, 9.5, 9.8, 12.3
2	2.1	1.1, 1.2, 1.3, 3.1, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 6.3, 8.6, 9.3, 9.8, 12.3
3	3.1	1.1, 2.1, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 5.1, 6.3, 9.3, 9.4, 9.5, 9.8, 11.2, 11.3, 11.5, 12.4, 15.1, 15.2
4	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7	1.1, 1.2, 3.1, 8.2, 8.4, 8.5, 8.9, 8.11, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 9.8, 12.1, 12.3, 13.1, 13.2, 15.2
5	5.1, 5.2, 5.3, 5.4	3.1, 6.2, 6.4, 7.2, 7.3, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8, 10.3, 10.4
6	6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5	1.1, 2.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.6, 8.7, 8.8, 8.9, 9.2, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 11.3, 11.4, 11.5, 13.1, 13.2, 13.3, 14.2, 14.3, 14.4, 16.1, 16.2
7	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14	1.1, 2.1, 3.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.9, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 11.1, 11.3, 11.4, 11.5, 12.1, 12.2, 12.3
8	8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8, 8.9, 8.10, 8.11	4.1, 4.2, 6.2, 6.3, 6.5, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6, 14.3, 14.4, 15.3, 16.1, 16.2
9	9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8	1.2, 2.1, 3.1, 5.4, 6.2, 6.5, 7.4, 7.5, 7.11, 7.12, 7.13, 8.10, 13.1, 13.2, 13.3
10	10.1, 10.2, 10.3, 10.4, 10.5, 10.6	4.7, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.2, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 8.3, 8.5, 8.7, 8.8, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 13.1, 13.2, 13.3, 13.4, 13.5, 14.3, 14.4, 15.3, 16.1, 16.2

Cel oper.	Zadania strategiczne służące jego osiągnięciu...	
	bezpośrednio	pośrednio
11	11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5	3.1, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 7.2, 7.3, 7.9, 11, 7.12, 7.13, 7.14, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7
12	12.1, 12.2, 12.3, 12.4	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 7.1, 7.9, 7.10, 7.12, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7
13	13.1, 13.2, 13.3, 13.4, 13.5	1.2, 3.1, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.7, 6.2, 6.5, 8.1, 8.10, 9.1, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 9.8, 12.3, 12.4, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 15.1, 15.2, 15.3, 16.1, 16.2
14	14.1, 14.2, 14.3, 14.4	6.2, 6.5, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 13.1, 13.2, 13.3, 13.5, 15.2, 16.1, 16.2
15	15.1, 15.2, 15.3	9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 13.1, 13.2, 13.3, 13.5, 16.1, 16.2
16	16.1, 16.2	6.2, 6.5, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7, 13.1, 13.2, 13.3, 13.4, 14.2, 14.3, 14.4, 15.2, 15.3.

9. Wdrażanie SRGG 2015-2020

9.1. Przydział zadań strategicznych

Po przyjęciu SRGG 2015-2020 przez Radę Gminy, każde z zadań strategicznych zostanie przydzielone do poszczególnych referatów Urzędu Gminy, stanowisk samodzielnych, a także jednostek gminy. Stanie się to w trybie Zarządzenia Wójta. Na podstawie umów, zadania strategiczne mogą też być przydzielane podmiotom niezależnym – partnerom Gminy Grębobocice. Przydzielenie zadania oznacza wskazanie w jakim referacie, jednostce, czy na jakim stanowisku zadanie będzie realizowane. Jedno zadanie strategiczne może być przydzielone do więcej niż jednego z referatów, stanowisk samodzielnych lub jednostki gminy. W takim przypadku w ww. zarządzeniu wskazany zostanie referat, stanowisko samodzielne lub jednostka gminy o charakterze wiodącym. Podmiot wiodący będzie odpowiadał za co najmniej jedną z czynności: koordynacja realizacji zadania strategicznego, planowanie realizacji zadania strategicznego, nadzór nad / monitoring realizacją zadania strategicznego, sprawozdawanie z realizacji zadania strategicznego.

9.2. Zespół ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Grębobocice i jego podgrupy

Wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Grębobocice na lata 2015-2020 odbywać się będzie poprzez realizację przez Gminę Grębobocice zadań własnych (obligatoryjnych i fakultatywnych, opartych na kompetencji generalnej samorządów lokalnych), a także zadań zleconych, przy wykorzystaniu należących do Gminy Grębobocice jednostek i z zastosowaniem wszystkich dostępnych instrumentów prawnych, informacyjnych i organizacyjnych. Będzie się zatem odbywać w ramach prowadzonej dotychczas, statutowej działalności.

Tym niemniej, skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Grębobocice na lata 2015-2020 wymaga powołania i zaangażowania zespołu osób realizującego strategiczne czynności koncepcyjne, organizacyjne, koordynacyjne i ewaluacyjne. Będzie to Zespół ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Grębobocice (w skrócie ZWS). ZWS zostanie powołany Zarządzeniem Wójta, a jego celem będzie wykonywanie ww. czynności. W skład ZWS wejdą osoby kierujące referatami Urzędu Gminy i jednostkami gminy, a także piastujące stanowiska samodzielne, którym przydzielono do realizacji zadania strategiczne (rozdział 9.1). Funkcję Przewodniczącego ZWS pełnił będzie Wójt lub inna powołana przez niego osoba.

Biorąc pod uwagę strukturę SRGG 2015-2020, doświadczenia we wdrażaniu poprzednich strategii rozwoju gminy, doświadczenia innych samorządów terytorialnych w zakresie wdrażania strategii, a także cechy charakterystyczne Gminy Grębobocice, ZWS będzie pełnił niżej wskazane funkcje.

Funkcja planistyczna. Polegać będzie na przygotowywaniu planów i programów dziedzinowych w następującym zakresie:

- a.) kierowanie pracami lub nadzorowanie prac nad każdym planem lub programem dziedzinowym przez co najmniej jednego członka ZWS,
- b.) udział w konsultacjach treści projektu każdego planu lub programu dziedzinowego wszystkich członków ZWS,

Plany i programy dziedzinowe zostały wskazane w tabeli 9.

Funkcja ewaluacyjna. Jednym z najważniejszych warunków wdrażania SRGG 2015-2020 jest jej ewaluacja. **Cele ewaluacji to: pozyskanie przez władze gminne informacji o postępach we wdrażaniu SRGG 2015-2020, a następnie, na ich podstawie, modyfikowanie SRGG 2015-2020, tak by nieprzerwanie i skutecznie osiągać cele strategiczne i operacyjne gminy. Dodatkowym celem ewaluacji jest również zidentyfikowanie sytuacji, w której konieczne będzie całkowite zastąpienie SRGG 2015-2020 nową Strategią. Na ewaluację składać się będą zatem monitoring wdrażania SRGG 2014-2020, przygotowywanie sprawozdań z realizacji SRGG 2015-2020 na podstawie monitoringu oraz ewentualne jej zmiany.** Rolą ZWS w procesie ewaluacji będzie:

- c.) prowadzenie monitoringu realizacji zadań strategicznych i osiągnięcia celów operacyjnych SRGG 2015-2020 (rozdział 10.2),
- d.) sporządzanie sprawozdań z realizacji SRGG 2015-2020 zawierających wyniki ww. monitoringów i ich ocenę oraz – opcjonalnie – propozycje jej zmian lub przyjęcia nowej Strategii, przedkładanych później przez Wójta Radzie Gminy (rozdział 10.3),

Funkcja wewnętrznej dystrybucji informacji. Skuteczność i efektywność wdrażania SRGG 2015-2020 w dużej mierze zależy od sprawności obiegu informacji na temat realizacji zawartych w niej zadań strategicznych między organami gminy, kierownictwem Urzędu Gminy, kierownictwem jednostek gminy oraz kierownictwem partnerów współdziałania strategicznego. ZWS będzie zatem:

- e.) pełnić rolę forum wymiany bieżących informacji, poglądów i koncepcji związanych z realizacją zadań strategicznych i wdrażaniem SRGG 2015-2020 w poszczególnych jej sferach: gospodarczej, społecznej i środowiskowej.

Funkcja kooperacyjna. Realizacja niektórych zadań strategicznych Gminy Grębocice będzie odbywać się we współpracy z: samorządem Województwa Dolnośląskiego, samorządem Powiatu Polkowickiego, samorządami sąsiednich gmin, podmiotami gospodarczymi i ich organizacjami, instytucjami dystrybuującymi środki pomocowe lub/i wspierającymi samorządy w sposób pozamaterialny oraz organizacjami pozarządowymi. Podstawowe przesłanki współpracy to możliwości poprawy skuteczności i efektywności wdrażania SRGG 2015-2020 oraz pozyskania dodatkowych środków pieniężnych. Niezbędna jest zatem identyfikacja potencjalnych partnerów współpracy, a następnie projektowanie i wykonywanie wspólnych przedsięwzięć. W związku z tym ZWS będzie:

- f.) wskazywał Wójtowi podmioty, które mogą stać się partnerami współpracy strategicznej,
- g.) przedkładał Wójtowi propozycje dotyczące aplikacji zadań strategicznych SRGG 2015-2020 do kompleksowych lub branżowych programów planistycznych Województwa Dolnośląskiego i Powiatu Polkowickiego, a także partnerstw, związków i stowarzyszeń, których Gmina Grębobice jest członkiem.

Funkcja prewencyjna. Jednym z zagrożeń SRGG 2015-2020 jest możliwość odrzucenia jej przez władze gminne kolejnej kadencji. Zmiana priorytetów rozwojowych jest niezbywalnym prawem każdej władzy samorządowej, opartym na cennych, a jednocześnie fundamentalnych dla polskiego ustroju, zasadach demokracji. Jeśli odbywa się ona jako konstruktywna reakcja na zmianę otoczenia i wnętrza jednostki samorządowej, wtedy należy oceniać ją pozytywnie. Wydaje się jednak, że w perspektywie 3 lat istnieje niewielkie prawdopodobieństwo diametralnej zmiany uwarunkowań rozwojowych Gminy Grębobice oraz preferencji jej mieszkańców i działających tu przedsiębiorców. W celu ograniczenia prawdopodobieństwa takiej sytuacji ZWS:

- h.) przygotuje dla nowej Rady Gminy syntetyczną informację na temat SRGG 2015-2020 i jej dotychczasowej realizacji.

Funkcja koordynacyjna. Jednym z warunków prawidłowego wdrażania SRGG 2015-2020 jest zapewnienie kompatybilności z nią wszystkich innych dokumentów planistycznych samorządu gminy. SRGG 2015-2020 jest bowiem nadrzędna w stosunku do pozostałych, gminnych planów, programów i strategii, które powinny z niej wynikać. Jest to możliwe po uwzględnieniu SRGG 2015-2020 we wszystkich pracach planistycznych. W związku z tym ZWS będzie:

- i.) opiniować projekty gminnych planów, programów i strategii pod kątem ich zgodności ze SRGG 2015-2020,
- j.) opiniować projekty, dokonywanego przez Wójta, przydziału zadań strategicznych do wydziałów oraz stanowisk samodzielnych Urzędu Gminy oraz jednostek gminy,
- k.) na bieżąco aktualizować „Mapę koordynacji dokumentów planistycznych Gminy Grębobice” według wzorca przedstawionego na rysunku 5. Na mapie tej kolorem szarym i znakiem oznaczono dokumenty planistyczne, które Gmina Grębobice już posiada. Kolorem fioletowym i znakiem ↻ oznaczono dokumenty planistyczne, które Gmina Grębobice posiada ponieważ sporządza i przyjmuje cyklicznie w związku z dyspozycjami ustawowymi, najczęściej w okresach rocznych. Dokumenty oznaczone kolorem czerwonym i znakiem muszą zostać opracowane w odpowiednim dla nich terminie.

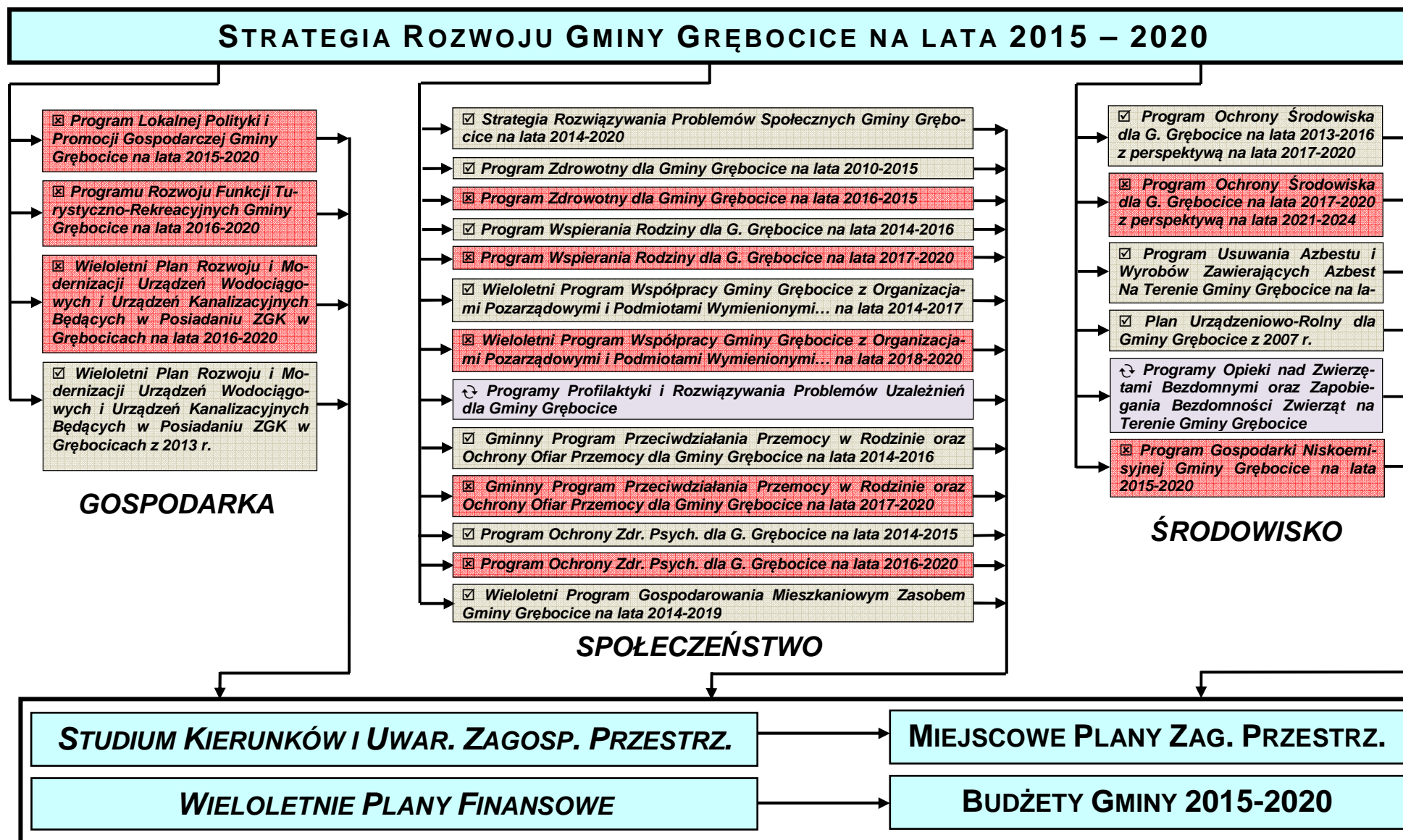

9.3. Zasady prac ZWS nad wdrażaniem SRGG 2015-2020

1. Posiedzenia zwoływane będą przez Przewodniczego / Wójta.
2. Wykonywanie prac przez członków ZWS odbywać się będzie w ramach ich obowiązków służbowych.
3. Wykonywanie prac przez członków ZWS odbywać się będzie przy wykorzystaniu podległych im kadr w Urzędzie Gminy lub w jednostkach gminy.
4. W posiedzeniach ZWS nie muszą zawsze uczestniczyć wszyscy jego członkowie. Dobór osób na posiedzenie będzie zależeć od jego tematyki i należy do Przewodniczego / Wójta.
5. ZWS może rozszerzać listę swoich zadań o inne zadania niż wyżej skazane, służące organizacji wdrażania i ewaluacji SRGG 2015-2020.

Rysunek 5. Mapa koordynacji dokumentów planistycznych Gminy Grębobocice.

10. Ewaluacja wdrażania SRGG 2015-2020

10.1. Istota i fazy ewaluacji

W procesie wdrażania SRGG 2015-2020 stosowane będą 2 rodzaje ewaluacji: zadaniowa i zadaniowo-wskaźnikowa. W obu ewaluacjach udział brać będą ZWS, Wójt i Rada Gminy.

Ewaluacja zadaniowo-wskaźnikowa będzie przeprowadzana dla lat 2017 i 2020 wdrażania SRGG 2015-2020, w terminie do końca II kwartału roku następującego po roku, dla którego przeprowadzana jest ocena. Ewaluacja ta będzie składać się z następujących faz:

1. przeprowadzenie monitoringu:
 - a. zadaniowego realizacji zadań strategicznych SRGG 2015-2020,
 - b. wskaźnikowego osiągnięcia celów operacyjnych SRGG 2015-2020,
2. przygotowanie sprawozdania z realizacji SRGG 2015-2020 w danym roku na podstawie ww. monitoringów wraz z ewentualnymi propozycjami zmian SRGG 2015-2020,
3. przedłożenie ww. sprawozdania przez Wójta Radzie Gminy i (opcjonalnie) wprowadzenie przez Radę Gminy zmian do SRGG 2015-2020.

Ewaluacja zadaniowa będzie przeprowadzana dla lat 2015, 2016, 2018, 2019 wdrażania SRGG 2015-2020, w terminie do końca II kwartału roku następującego po roku, dla którego przeprowadzana jest ocena. Od ewaluacji zadaniowo-wskaźnikowej różnić ją będzie to, że pozbawiona będzie monitoringu wskaźnikowego.

10.2. Monitoring

Monitoring to pierwsza faza ewaluacji. Stosowane będą dwa rodzaje monitoringu: zadaniowy i wskaźnikowy.

Monitoring zadaniowy to monitoring realizacji zadań strategicznych. Raz w roku, w terminie do końca maja roku następującego po roku, dla którego prowadzony jest monitoring, kierujący wydziałami Urzędu Gminy, piastujący stanowiska samodzielne, kierujący jednostkami gminy oraz kierujący niezależnymi podmiotami partnerskimi, którym przydzielono zadania strategiczne złożą sprawozdania z ich realizacji. Na podstawie sprawozdań ustalone zostaną liczby i udziały zadań strategicznych:

1. jednorazowych, których realizacja jeszcze nie została rozpoczęta,
2. jednorazowych, których realizacja trwa,
3. jednorazowych, wykonanych,
4. stałych, nie realizowanych,
5. stałych, realizowanych.

Monitoring wskaźnikowy polega na przyporządkowaniu każdemu z celów operacyjnych wskaźników i badaniu ich poziomów. Pozwala to orzec, w jakim stopniu są one osiągnięte. Tabela 14 zawiera zestaw wskaźników, które mogą zostać użyte do tego celu. Zestaw ten może być modyfikowany w zależności od potrzeb, zmieniających się uwarunkowań realizacji SRGG 2015-2020, a także w zależności od dostępności danych. Dopuszczalne jest wykorzystywanie części zaproponowanych wskaźników, odnoszących się do danego celu operacyjnego, jeśli w dostatecznym stopniu obrazują one poziom jego osiągnięcia.

Zaproponowane wskaźniki obrazują efekty działań podejmowanych przez samorząd gminy w ramach realizacji SRGG 2015-2020. Podkreślić jednak należy, iż w części przypadków efekt ten nie będzie wyłącznie wynikiem działań gminnych, ale również wynikiem działań samorządu powiatowego, samorządu województwa, władz państwowych, podmiotów gospodarczych, osób fizycznych, różnorodnych instytucji i organizacji oraz różnych innych podmiotów i zjawisk zewnętrznych. Merytoryczne prawo do stosowania tych wskaźników wynika jednak z dwóch założeń. Po pierwsze, że samorząd gminy ma wystarczająco istotny wpływ na poziom tych efektów, a po drugie, że jeśli uzyskany zostanie korzystny poziom danej, celowej grupy wskaźników (nawet bez lub z niskim udziałem wpływu narzędzi gminnych), to oznaczać to będzie, iż dany cel został osiągnięty i działania gminy w tym zakresie nie są już niezbędne.

Dane niezbędne do ustalenia wartości wskaźników pochodzić będą z:

1. Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
2. Urzędu Gminy Grębocice,
3. jednostek Gminy Grębocice,
4. Starostwa Powiatowego w Polkowicach,
5. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Polkowicach,
6. Powiatowego Urzędu Pracy w Polkowicach,
7. Komendy Powiatowej Policji,
8. Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej,
9. Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Polkowicach,
10. ochotniczych straży pożarnych,
11. szkół, przedszkola, parafii i organizacji pozarządowych.

Tabela 11. Możliwe do wykorzystania wskaźniki monitoringu wdrażania SRGG 2015-2020

Cel operacyjny	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
SFERA GOSPODARCZA (w tym infrastruktura techniczna)	
O1 Wzrastająca, polifunkcyjna gospodarka	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Liczba przedsiębiorstw funkcjonujących/założonych/zlikwidowanych w danym roku. ⊙ Liczba zatrudnionych w podmiotach gospodarczych. ⊙ Liczba firm w sekcjach PKD, związanych z turystyką i rekreacją⁶. ⊙ Liczba zatrudnionych w przedsiębiorstwach z sekcji PKD nie związanych z górnictwem. ⊙ Pozycje w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej (prasa branżowa, publikacje naukowe). ⊙ Nakłady inwestycyjne małych i średnich przedsiębiorstw⁷. ⊙ Wartość „wskaźnika skłonności do przedsiębiorczości (WSP)”⁸. ⊙ Liczba samozatrudnionych. ⊙ Powierzchnia nieruchomości stanowiąca podstawę wymiaru podatku od nieruchomości wykorzystywanych do celów innych niż rolnicze lub leśne i nie związanych z przemysłem miedziowym. ⊙ Wartość pomocy publicznej gminy udzielonej lokalnym podmiotom gospodarczym. ⊙ Liczba pozyskanych inwestorów zewnętrznych i wartość ich nakładów inwestycyjnych. ⊙ Wartość dochodów budżetowych z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych pochodzących od przedsiębiorstw nie związanych z przemysłem miedziowym. ⊙ Wartość nakładów na promocję gospodarczą gminy.

⁶ Zgodnie z Rozporządzeniem RM z dnia 20 stycznia 2004 r. (Dz. U. 33, poz. 289) ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2004 r. (Dz. U. 165, poz. 1727).

⁷ Zgodnie z Zaleceniem KE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (notyfikowane jako dokument nr C(2003) 1422), 2003/361/WE.

⁸ Wskaźnik skłonności przedsiębiorczości (WSP) obliczany jest jako liczba mieszkańców przypadająca na jedną, drobną firmę prywatną.

Cel operacyjny	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
O2 Lokalne zasoby pracy dostosowane do subregionalnego rynku pracy	● Udział kobiet wśród osób bezrobotnych mieszkańców gminy.
	● Udział osób do 25 roku życia wśród bezrobotnych mieszkańców gminy.
	● Udział osób powyżej 50 roku życia wśród bezrobotnych mieszkańców gminy.
	● Stopa bezrobocia w gminie.
	● Liczba niepełnosprawnych bezrobotnych mieszkańców gminy.
	● Wartość udzielonej pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie bezrobotnych i niepełnosprawnych mieszkańców gminy.
	● Wartość wsparcia udzielonego na przygotowanie zawodowe młodocianych mieszkańców gminy.
	● Liczba programów ponadlokalnych, aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, w których gmina wzięła udział.
	● Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy, których szkolenia zostały wsparte przez gminę.
	● Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy objętych zorganizowanymi lub wspartymi pracami interwencyjnymi.
	● Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy objętych zorganizowanymi pracami społecznie użytecznymi.
	● Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy objętych zorganizowanymi lub wspartymi stażami.
	● Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy objętych zorganizowanymi robotami publicznymi.
	● Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy objętych zorganizowaną lub wspartą praktyczną nauką zawodu oraz przyuczeniem do pracy.
	● Liczba lokalnych organizacji pozarządowych, z którymi prowadzona jest współpraca w zakresie rozwoju lokalnego rynku pracy.
	● Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy, którzy znaleźli pracę w lokalnych podmiotach przedsiębiorczości społecznej.
● Liczba promowanych, dobrych wzorców w zakresie osobistej aktywności zawodowej mieszkańców gminy.	

Cel operacyjny	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
O3 Uzyskane, ponadlokalne funkcje turystyczno-rekreacyjne	● Liczba przedsiębiorstw działających w sekcjach PKD, związanych z turystyką i rekreacją ⁹ .
	● Liczba zatrudnionych w przedsiębiorstwach działających w sekcjach PKD, związanych z turystyką i rekreacją ⁹ .
	● Liczba miejsc noclegowych w obiektach turystycznych.
	● Liczba noclegów udzielonych turystom polskim w obiektach turystycznych.
	● Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym w obiektach turystycznych.
	● Liczba turystów polskich, którym udzielono co najmniej 1 noclegu.
	● Liczba turystów zagranicznych, którym udzielono co najmniej 1 noclegu.
	● Liczba uczestników największych imprez turystyczno-rekreacyjnych.
O4 Zaspokojone potrzeby infrastrukturalne	● Długość i stan techniczny dróg gminnych.
	● Ilość i stan techniczny gminnej infrastruktury okołodrogowej.
	● Będący wynikiem wsparcia gminy, wzrost długości i poprawa parametrów technicznych innej niż gminna sieci drogowej.
	● Będący wynikiem wsparcia gminy, wzrost wolumenu i poprawa parametrów technicznych innej niż gminna infrastruktury okołodrogowej.
	● Długość i stan techniczny sieci wodociągowej.
	● Ilość i stan techniczny innej niż sieć infrastruktury wodociągowej.
	● Udział gospodarstw domowych korzystających z wodociągu w liczbie gospodarstw domowych.
	● Długość i stan techniczny sieci kanalizacyjnej.
	● Ilość i stan techniczny innej niż sieć infrastruktury kanalizacyjnej.
	● Udział gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji lub przydomowych oczyszczalni w liczbie gospodarstw domowych
	● Potencjał techniczny i jakość infrastruktury służącej gospodarce wodami powierzchniowymi.
	● Długość sieci gazowniczej.
	● Udział gospodarstw domowych korzystających z gazu sieciowego w liczbie gospodarstw domowych

⁹ Zgodnie z Rozporządzeniem RM z dnia 20 stycznia 2004 r. (Dz. U. 33, poz. 289) ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2004 r. (Dz. U. 165, poz. 1727).

Cel operacyjny	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Długość ścieżek i tras rowerowych. ⊙ Udział gospodarstw domowych korzystających z Internetu szerokopasmowego w liczbie gospodarstw domowych. ⊙ Udział urzędzeń melioracji szczegółowej w co najmniej dobrym stanie technicznym w całkowitej ich liczbie.
SFERA SPOŁECZNA (w tym administracja)	
O5 Sport i rekreacja upowszechnione wśród mieszkańców i integrujące ich	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Długość nowych ścieżek i tras rowerowych na terenie gminy. ⊙ Liczba zorganizowanych lub wspartych imprez sportowych i rekreacyjnych, w szczególności masowych i szkolnych. ⊙ Liczba mieszkańców gminy, uczestników zorganizowanych lub wspartych imprez sportowych i rekreacyjnych, w szczególności masowych i szkolnych. ⊙ Zakres oferty adresowanej do mieszkańców gminy oferty usług sportowo-rekreacyjnych. ⊙ Liczba pracowników sektora sportu i rekreacji objętych doskonaleniem kwalifikacji, w tym w zakresie wykorzystania sportu i rekreacji jako narzędzia integracji społecznej. ⊙ Liczba lokalnych, pozarządowych organizacji sportowych i rekreacyjnych wspartych w zakresie pozyskiwania środków od sponsorów i funduszy pomocowych. ⊙ Liczba lokalnych, pozarządowych organizacji sportowych i rekreacyjnych wspartych w zakresie działań zapobiegających i rozwiązujących problemy społeczne. ⊙ Wartość wsparcia udzielonego lokalnym, pozarządowym organizacjom sportowym i rekreacyjnym na działania zapobiegające i rozwiązujące problemy społeczne. ⊙ Liczba mieszkańców gminy, lokalnych talentów sportowych, którym udzielono stypendiów. ⊙ Wartość udzielonych mieszkańcom gminy stypendiów sportowych. ⊙ Liczba działań służących promocji postaw i osiągnięć sportowych mieszkańców gminy.

Cel operacyjny	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
O6 Kreatywne i efektywne systemy opieki, edukacji i nauki	○ Przeciętne wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w szkołach gminnych.
	○ Przeciętne wyniki egzaminów gimnazjalnych w szkołach gminnych.
	○ Stopnie awansu zawodowego nauczycieli w szkołach gminnych.
	○ Liczba godzin zrealizowanych zajęć pozalekcyjnych w szkołach gminnych.
	○ Liczba uczniów przypadających na jeden komputer do celów dydaktycznych nie starszy niż 6 lat.
	○ Wartość wypłaconych stypendiów za wyniki w nauce dla uczniów i studentów – mieszkańców gminy.
	○ Liczba słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
	○ Kubatura obiektów szkolnych wymagających termomodernizacji.
	○ Liczba dzieci w przedszkolach.
	○ Liczba dzieci w żłobkach.
	○ Liczba osób dorosłych objętych edukacją w zakresie kompetencji cyfrowych.
	○ Liczba osób nagrodzonych za szczególne postawy obywatelskie w życiu prywatnym, publicznym i zawodowym.
	○ Liczba mieszkańców uczestniczących co najmniej raz w roku w konsultacjach społecznych.
	○ Liczba uczniów uczestniczących w poszczególnych rodzajach zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez gminne placówki oświatowe.
	○ Liczba godzin poszczególnych rodzajów zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez gminne placówki oświatowe
	○ Liczba osób dorosłych uczestniczących co najmniej raz w roku w przedsięwzięciach edukacji obywatelskiej.
	○ Liczba działających w gminie wolontariuszy.

Cel operacyjny	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
07 Skuteczne systemy prewencji, pomocy i integracji społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba wykonanych usług socjoterapeutycznych, socjorehabilitacyjnych, psychospołecznych, psychologicznych, pedagogicznych i prawnych wykonanych bezpłatnie dla mieszkańców gminy i członków ich rodzin w związku z ich problemami społecznymi.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba mieszkańców gminy, beneficjentów wykonanych usług socjoterapeutycznych, socjorehabilitacyjnych, psychospołecznych, psychologicznych, pedagogicznych i prawnych, skierowanych do mieszkańców gminy i członków ich rodzin w związku z ich problemami społecznymi.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba rodzin dysfunkcyjnych.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba dzieci i młodzieży (mieszkańców gminy) oraz osób dorosłych z rodzin dysfunkcyjnych.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba rodziców, mieszkańców gminy, objętych działaniami edukacyjnymi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom dzieci.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba dzieci, mieszkańców gminy, objętych działaniami edukacyjnymi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba uzależnionych mieszkańców gminy objętych działaniami edukacyjnymi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Wartość wsparcia udzielonego instytucjom publicznym, organizacjom pozarządowym i osobom fizycznym na działalność służącą rozwiązywaniu problemów uzależnień.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba interwencji podjętych w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz objętych nimi punktów.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba przypadków przemocy w rodzinie mających miejsce na terenie gminy i zgłoszonych organom ścigania.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba członków rodzin dotkniętych przemocą, mieszkańców gminy, którym zapewniono pomoc.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba sprawców przemocy w rodzinie, mieszkańców gminy, wobec których podjęto działania korekcyjno-interwencyjne.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba dzieci i młodzieży, mieszkańcom gminy, z rodzin o niskim statusie materialnym, którym udzielono pieniężnej pomocy celowej.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Wartość pieniężnej pomocy celowej udzielonej dzieciom i młodzieży, mieszkańcom gminy, z rodzin o niskim statusie materialnym.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba mieszkańców gminy objętych poradnictwem rodzinnym i udzielonych porad rodzinnych.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Wartość wypłaconych zasiłków socjalnych.
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba osób bezpośrednio i pośrednio korzystających z zasiłków socjalnych.
<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Wartość udzielonej pomocy materialnej, niepieniężnej. 	
<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba osób dorosłych, którym przekazano pomoc materialną, niepieniężną. 	

Cel operacyjny	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Liczba dzieci w pieczy zastępczej i liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych z pieczy zastępczej. ⊙ Liczba dzieci objętych dożywianiem w szkołach. ⊙ Liczba dzieci, którym przekazano podręczniki lub pomoce szkolne. ⊙ Liczba dzieci dla których zorganizowano wypoczynek letni lub zimowy. ⊙ Liczba osób, z którymi zawarto kontrakty socjalne. ⊙ Liczba przebudowanych i nowych świetlic wiejskich. ⊙ Nakłady na przebudowę, wyposażenie i budowę świetlic wiejskich. ⊙ Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych dzienną pracą socjalną i pielęgnacją. ⊙ Szacowana liczba starszych i niepełnosprawnych mieszkańców gminy, wymagających opieki całodobowej, lecz nie mających do niej dostępu. ⊙ Liczba mieszkań socjalnych. ⊙ Liczba mieszkańców mieszkań socjalnych. ⊙ Liczba gospodarstw domowych korzystających z gminnych dodatków mieszkaniowych i ich mieszkańców. ⊙ Liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością objętych działaniami osłonowymi. ⊙ Liczba osób bezdomnych objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności. ⊙ Wartość nakładów poniesionych na usunięcie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych. ⊙ Liczba działających w gminie wolontariuszy. ⊙ Wartość usług społecznych zleconych do realizacji lokalnym organizacjom pozarządowym. ⊙ Liczba osobodni szkoleń, jakie odbyli pracownicy gminnego systemu pomocy społecznej. ⊙ Wartość środków pomocowych pozyskanych na prewencję i rozwiązywanie problemów społecznych.

Cel operacyjny	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
O8 Bezpieczna przestrzeń publiczna, prywatna i wirtualna	● Liczba punktów monitoringu wizyjnego.
	● Wartość wsparcia udzielonego jednostkom OSP.
	● Liczba pożarów jakie miały miejsce na terenie gminy.
	● Wartość strat materialnych i liczba ofiar pożarów jakie miały miejsce na terenie gminy.
	● Liczba zdarzeń drogowych, do których doszło na terenie gminy wg poszczególnych kategorii.
	● Liczba mieszkańców gminy objętych zorganizowanymi lub wspartymi programami edukacyjnymi z zakresu ruchu drogowego.
	● Liczba mieszkańców gminy objętych programami edukacyjnymi nt. udzielania pomocy przedmedycznej
	● Liczba dzieci i młodzieży szkolnej (mieszkańców gminy), która wzięła udział w spotkaniach edukacyjnych z funkcjonariuszami służb
	● Liczba szkół objętych pełnym monitoringiem wizyjnym.
	● Liczba szkód górniczych, których stwierdzenie i likwidacja odbyły się z wykorzystaniem monitoringu prowadzonego przez gminę.
	● Liczba przedsiębiorców objętych edukacją w zakresie odpowiedzialności za naruszanie niektórych przepisów prawa oraz zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń.
	● Liczba wypadków związanych z działalnością rolniczą.
	● Liczba mieszkańców objętych edukacją w zakresie bezpieczeństwa działalności rolniczej.
	● Liczba dzieci, rodziców i opiekunów, mieszkańców gminy, którzy wzięli udział w zorganizowanych lub wspartych formach edukacji na temat bezpieczeństwa zamieszkania i zabawy.
	● Liczba publicznych miejsc zabawy nie spełniających norm bezpieczeństwa.
	● Liczba zachorowań o charakterze epizootycznym, którymi dotknięci zostali mieszkańcy gminy.
	● Liczba mieszkańców objętych edukacją w zakresie bezpieczeństwa internetowego.
	● Liczba włamań do systemów komputerowych gminy i jej jednostek oraz przypadków utraty danych.
● Wartość zniszczeń mienia publicznego spowodowanych aktami wandalizmu.	
● Liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy wg poszczególnych kategorii.	

Cel operacyjny	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
O9 Strategiczne zarządzanie, efektywna administracja gminna	● Kubatura obiektów gminnych wymagających termomodernizacji.
	● Wartość sprywatyzowanego mienia gminy i jej jednostek.
	● Poziom zadłużenia gminy.
	● Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach budżetowych gminy.
	● Udział dochodów z przemysłu miedziowego i pochodnych w budżecie gminy
	● Liczba członków władz i pracowników samorządowych którzy wzięli udział w szkoleniach, seminariach, konsultacjach, konferencjach lub studiują.
	● Wartość środków pomocowych pozyskanych przez gminę i jej jednostki.
	● Liczba odsłon profilu gminy w mediach społecznościowych.
	● Liczba mieszkańców gminy, którzy wzięli udział w konsultacjach społecznych decyzji władz gminy.
O10 Zabezpieczona podstawa oraz specjalistyczna opieka i prewencja zdrowotna	● Liczba mieszkańców gminy, beneficjentów poszczególnych świadczeń zdrowotnych i zabiegów medycznych, w tym rehabilitacyjnych.
	● Liczba udzielonych beneficjentom, mieszkańcom gminy, świadczeń zdrowotnych i zabiegów medycznych.
	● Liczba mieszkańców gminy, beneficjentów poszczególnych programów zdrowotnych.
	● Nakłady poniesione na budowę, remonty, przebudowę i wyposażenie obiektów placówek zdrowotnych.
	● Wartość udzielonych beneficjentom, mieszkańcom gminy, świadczeń zdrowotnych i zabiegów medycznych.
	● Liczba szkół posiadających stałą opiekę pielęgniarską.
	● Liczba mieszkańców gminy objętych usługami opiekuńczo-pielęgnacyjnymi.
	● Wartość wsparcia udzielonego organizacjom pozarządowym w zakresie działań prozdrowotnych dla osób przewlekle i długotrwale chorych.
	● Liczba mieszkańców gminy niepełnosprawnych intelektualnie, objętych formami opieki i wsparcia.
	● Liczba mieszkań chronionych i ich mieszkańców.
	● Liczba mieszkańców objętych działaniami w zakresie upowszechnienia wiedzy nt. zdrowia psychicznego, kształtowania zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
	● Liczba mieszkańców gminy z zaburzeniami psychicznymi objętych działaniami w zakresie aktywizacji zawodowej.

Cel operacyjny	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
O11 Aktywizująca i integrująca kultura oraz zachowane wartości historyczne	● Wartość nakładów poniesionych na rozwój bazy materialnej sektora kultury.
	● Liczba imprez kulturalnych zorganizowanych przez gminę i jej jednostki oraz liczba ich uczestników.
	● Liczba imprez kulturalnych wspartych przez gminę i jej jednostki oraz liczba ich uczestników.
	● Liczba uczestników stałej działalności kulturalnej prowadzonej przez jednostki gminy.
	● Liczba krajowych programów współpracy kulturalnej, w których uczestniczą jednostki gminne.
	● Liczba transgranicznych programów współpracy kulturalnej, w których uczestniczą jednostki gminne
	● Liczba gminnych pracowników kultury poddanych różnym formom doskonalenia kwalifikacji.
	● Liczba wspartych talentów artystycznych, mieszkańców gminy, w tym poprzez stypendia.
	● Wartość wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy – lokalnym talentom artystycznym.
	● Liczba działań służących promocji postawi i dokonań mieszkańców w zakresie kultury.
	● Liczba mieszkańców gminy będących członkami lokalnych organizacji pozarządowych działających w sferze kultury.
	● Wartość wsparcia udzielonego lokalnym organizacjom pozarządowym działającym w sferze kultury.
	● Wartość nakładów poniesionych na ochronę i restaurację obiektów zabytkowych.
O12 No Zaspokojone potrzeby mieszkaniowe i komunikacyjne	● Powierzchnia wybudowanych komunalnych budynków mieszkalnych.
	● Kubatura budynków komunalnych poddanych termomodernizacji.
	● Powierzchnia mieszkalnych lokali komunalnych znajdujących się w złym stanie technicznym.
	● Liczba i metraż sprywatyzowanych przez gminę mieszkań komunalnych.
	● Powierzchnia wybudowanych budynków mieszkalnych prywatnych i developerskich.
	● Powierzchnia budynków mieszkalnych prywatnych i developerskich, których budowę zgłoszono.
	● Liczba połączeń autobusowych obsługujących poszczególne miejscowości gminy.
	● Liczba połączeń kolejowych obsługujących Grębocice
	● Liczba mieszkańców, którzy wzięli udział w gminnych, publicznych przedsięwzięciach na rzecz poprawy estetyki gminy.
	● Liczba i podstawowe parametry techniczne obiektów małej architektury.

Cel operacyjny	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
SFERA ŚRODOWISKOWA	
O13 Skuteczna ochrona środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Wskaźniki charakteryzujące poziom zanieczyszczenia wód powierzchniowych. ⊙ Wskaźniki charakteryzujące poziom zanieczyszczenia wód podziemnych. ⊙ Wskaźniki charakteryzujące poziom zanieczyszczenia i degradacji gleb. ⊙ Wskaźniki charakteryzujące poziom zanieczyszczenia powietrza. ⊙ Natężenie hałasu w miejscach najsilniejszego zagrożenia nim mieszkańców. ⊙ Wskaźniki charakteryzujące stan flory i fauny. ⊙ Moc funkcjonujących na terenie gminy źródeł energii odnawialnej. ⊙ Moc wymienionych przez gminę i jej jednostki nieekologicznych źródeł ciepła. ⊙ Moc wymienionych dzięki wsparciu gminnemu nieekologicznych źródeł ciepła. ⊙ Wartość wsparcia udzielonego na ochronę środowiska przez gminę i jej jednostki innym podmiotom.
O14 Wdrożone systemy gospodarki odpadami	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Udział wytwórców odpadów komunalnych objętych selektywną ich zbiórką w całkowitej liczbie tych wytwórców. ⊙ Udziały, selektywnie zebranych surowców wtórnych w całkowitej ilości zebranych odpadów. ⊙ Udziały, selektywnie zebranych odpadów niebezpiecznych w całkowitej ilości zebranych odpadów. ⊙ Udział odpadów ulegających biodegradacji w całkowitej ilości zebranych odpadów komunalnych. ⊙ Liczba nielegalnych składowisk odpadów. ⊙ Szacowany wolumen odpadów zawartych w nielegalnych składowiskach odpadów. ⊙ Ilość azbestu (materiałów zawierających azbest) usuniętego z terenu gminy. ⊙ Szacowana ilość azbestu (materiałów zawierających azbest) pozostałego do usunięcia z terenu gminy.

Cel operacyjny	MOŻLIWE DO WYKORZYSTANIA WSKAŹNIKI
O15 Zrewitalizowane i ukształtowane zasoby środowiska naturalnego	● Powierzchnia gruntów rolnych poddanych wspartej przez gminę rekultywacji.
	● Powierzchnia zalesień, zadrzewień i zakrzewień wspartych przez gminę.
	● Wartość wsparcia udzielonego przez gminę i jej jednostki organizacjom pozarządowym działającym na rzecz ochrony środowiska.
	● Ilość urządzeń melioracji wodnych szczegółowych poddanych przebudowie i remontom wspartym przez gminę lub wybudowanych przez gminę.
	● Powierzchnia poddanych aranżacji i pielęgnacji terenów zieleni
	● Powierzchnia nowych założeń zieleni
	● Powierzchnia poddanej przebudowie nieużytkowej szaty roślinnej.
	● Liczba zwierząt bezdomnych objętych opieką gminną.
O16 Dostępna wiedza o środowisku i jego ochronie	● Zakres i aktualność informacji o stanie środowiska naturalnego posiadanych przez samorząd gminy.
	● Zakres i aktualność, posiadanych przez samorząd gminy, informacji o głównych źródłach zanieczyszczeń.
	● Liczba i zakres, przeprowadzonych przez samorząd gminy, kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska.
	● Liczba, przeprowadzonych przez samorząd gminy, kontroli w zakresie postępowania z odpadami.
	● Zakres i aktualność informacji o stanie środowiska naturalnego udostępnionych przez samorząd gminy
	● Zakres i aktualność informacji o głównych źródłach zanieczyszczeń udostępnionych przez samorząd gminy.
	● Zakres i aktualność posiadanych przez samorząd gminy informacji o wstrząsach pochodzenia górniczego i eksploatacji górniczej.
	● Liczba osób objętych proekologiczną działalnością edukacyjną prowadzoną lub wspieraną przez samorząd gminy.

10.3. Sprawozdania z realizacji SRGG 2015-2020

Przygotowanie sprawozdania to druga faza ewaluacji. Na podstawie wyników monitoringu ZWS będzie sporządzał Sprawozdanie z Realizacji Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 w roku XXXX. Sprawozdanie będzie zawierać:

1. informacje o realizacji zadań strategicznych, pochodzące z monitoringu zadaniowego – we wszystkich latach sprawozdawczych,
2. informacje o poziomach wskaźników charakteryzujących osiągnięcie celów operacyjnych, pochodzące z monitoringu wskaźnikowego – w latach sprawozdawczych 2017 i 2020,
3. komentarze do informacji z monitoringu,
4. ogólną ocenę realizacji SRGG 2015-2020 w danym roku i od roku jej przyjęcia,
5. opcjonalnie, propozycje zmian SRGG 2015-2020,
6. w ostatnim sprawozdaniu – wnioski i zalecenia do kolejnej SRGG.

Projekt sprawozdania zostanie omówiony na posiedzeniu ZWS z udziałem Wójta, a następnie, po ewentualnych korektach, zostanie mu przekazany. Wójt przedłoży je Radzie Gminy.

10.4. Przyjmowanie sprawozdań z realizacji SRGG 2015-2020 oraz jej ewentualna aktualizacja

Przyjmowanie sprawozdań z realizacji SRGG 2015-2020 to finalna, trzecia faza ewaluacji. Prowadzić ją będzie Rada Gminy. Jej zadaniem będzie:

1. zapoznanie się z, omawianie i przyjmowanie sprawozdań,
2. ewentualna zmiana treści SRGG 2015-2020 dokonana w ramach inicjatywy uchwałodawczej Wójta podjętej na podstawie sprawozdania.

11. Spisy i załączniki

11.1. Tabele

Tabela 1. Atuty Gminy Grębocice.....	16
Tabela 2. Stymulanty rozwoju Gminy Grębocice	21
Tabela 3. Problemy Gminy Grębocice.....	22
Tabela 4. Destymulanty rozwoju Gminy Grębocice	27
Tabela 5. Szanse wewnętrzne Gminy Grębocice	28
Tabela 6. Szanse zewnętrzne Gminy Grębocice.....	29
Tabela 7. Zagrożenia wewnętrzne Gminy Grębocice	32
Tabela 8. Zagrożenia zewnętrzne Gminy Grębocice	34
Tabela 9. Wykaz zadań strategicznych.	57
Tabela 10. Powiązania między celami operacyjnymi i zadaniami strategicznymi.....	81
Tabela 11. Możliwe do wykorzystania wskaźniki monitoringu wdrażania SRGG 2015-2020	90
Tabela 12. Spójność celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 i Strategii Rozwoju Powiatu Polkowickiego na lata 2008-2015	107
Tabela 13. Spójność celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 i Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020	108

11.2. Rysunki

Rysunek 1. Analiza SWOT Plus Gminy Grębocice.....	15
Rysunek 2. Okres i horyzont czasowy Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020....	36
Rysunek 3. Misja oraz hierarchiczna struktura celów strategicznych, operacyjnych i zadań strategicznych Gminy Grębocice.	39
Rysunek 4. Powiązania celów strategicznych i operacyjnych rozwoju Gminy Grębocice.....	40
Rysunek 5. Mapa koordynacji dokumentów planistycznych Gminy Grębocice.	87

11.3. Dokumenty zgodności horyzontalnej i wertykalnej

GMINY SĄSIEDNIE

- *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Głogów na lata 2011-2020 (brak strategii rozwoju gminy).*
- *Strategia Rozwoju Gminy Jerzmanowa z 2001 r.*
- *Strategia Rozwoju Zrównoważonego Gminy Polkowice na lata 2015-2020.*
- *Strategia Rozwoju Gminy Radwanice z 2001 r.*
- *Strategii Rozwoju Gminy Żukowice na lata 2001-2020.*
- *Lokalna Strategia Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Fundacji „Porozumienie Wzgórz Dalkowskich”.*

- *Plan Gospodarki Odpadami dla Gmin Należących do Związku Gmin Zagłębia Miedziowego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015*

POWIAT POLKOWICKI

- *Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Polkowickim z 2004 r.*
- *Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2016.*
- *Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017.*
- *Powiatowy Program Zapobiegania Przemocy oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego na lata 2011-2015.*
- *Program Edukacji Ekologicznej dla Powiatu Polkowickiego na lata 2009-2015.*
- *Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Sprawców Przemocy w Rodzinie z 2011 r.*
- *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Polkowickiego na lata 2012-2015 z pers. do 2019 r.*
- *Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Polkowickim na lata 2013-2015.*
- *Program Pomocy Rodzinie i Dziecku.*
- *Program Poszanowania Energii i Wspierania Wykorzystania Źródeł Odnawialnych na lata 2009-2015 dla Powiatu Polkowickiego.*
- *Program współpracy Powiatu Polkowickiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2015.*
- *Projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Polkowickim na lata 2015-2020.*
- *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Polkowickiego na lata 2007-2015.*
- *Strategia Rozwoju Powiatu Polkowickiego na lata 2008-2015.*

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

- *Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2015-2020.*
- *Dolnośląski Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2013-2016.*
- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego z 2013 r.*
- *Priorytety Współpracy Zagranicznej Województwa Dolnośląskiego z 2009 r.*
- *Program Edukacji Ekologicznej dla Dolnego Śląska z 2005 r.*
- *Program Małej Retencji Wodnej w Województwie Dolnośląskim do 2015 r.*
- *Program Rozwoju Infrastruktury Transportowej i Komunikacji dla Wojew. Dolnośląskiego.*

- *Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego z 2005 r., wraz z Aktualizacją Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego z 2009 r.*
- *Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2011-2020.*
- *Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020.*
- *Strategia Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego na Dolnym Śląsku do roku 2020.*
- *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020.*
- *Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego z 2012 r.*
- *Wytyczne Kierunkowe do Kształtowania Sieci Drogowej i Kolejowej w Województwie Dolnośląskim z 2010 r.*

RZECZPOSPOLITA POLSKA

- *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności.*
- *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.*
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie.*
- *Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016.*
- *Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego z 2010 r.*
- *Strategia „Sprawne Państwo 2020”.*
- *Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko.*
- *Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”.*
- *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.*
- *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.*
- *Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo.*
- *Strategia Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2015.*
- *Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022.*
- *Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.).*
- *Strategia Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2009-2015.*
- *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 – przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 25 kwietnia 2012 r.*
- *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa” na lata 2012–2020.*

UNIA EUROPEJSKA I ORGANIZACJA NARODÓW ZJEDNOCZONYCH

- *Strategia „Europa 2020”.*
- *Agenda 21 – Globalny Program Działań na Rzecz Rozwoju Zrównoważonego w Perspektywie XXI Wieku - Konferencja Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” (UNCED) - w Rio de Janeiro, czerwiec 1992 roku.*

11.4. Dokumenty zgodności wewnętrznej

- *Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Grębocice na lata 2014-2015*
- *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Grębocice na rok 2015*
- *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy Gminy Grębocice na lata 2014-2016*
- *Plan Urzędzeniowo-Rolny dla Gminy Grębocice z 2007 r.*
- *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020*
- *Program Opieki nad Zwierzętami Bezdomnymi oraz Zapobiegania Bezdomności Zwierząt na Terenie Gminy Grębocice na rok 2015*
- *Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest Na Terenie Gminy Grębocice na lata 2010-2032*
- *Program Wspierania Rodziny Gminy Grębocice na lata 2014-2016*
- *Program Zdrowotny dla Gminy Grębocice na lata 2010-2015*
- *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Grębocice na lata 2014-2020*
- *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grębocice*
- *Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Grębocicach z 2013 r.*
- *Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Grębocice na lata 2014-2019*
- *Wieloletni Program Współpracy Gminy Grębocice z Organizacjami Pozarządowymi i Podmiotami Wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z Dnia 24 Kwietnia 2003 r. o Działalności Pożytku Publicznego i o Wolontariacie na lata 2014-2017*
- *Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Grębocice*

11.5. Załącznik 1. Spójność Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 ze Strategią Rozwoju Powiatu Polkowickiego na lata 2008-2015 oraz Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020

Tabela 12. Spójność celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 i Strategii Rozwoju Powiatu Polkowickiego na lata 2008-2015

<i>Cele operacyjne SRGG 2015-2020...</i>	<i>...są spójne z następującymi celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Powiatu Polkowickiego na lata 2008-2015</i>
SFERA GOSPODARCZA (w tym infrastruktura techniczna)	
(O1) Wzrastająca, polifunkcyjna gospodarka.	(O1) Rozwój przedsiębiorczości.
(O2) Lokalne zasoby pracy dostosowane do subregionalnego rynku pracy.	(O2) Rozwój rynku pracy.
(O3) Uzyskane, ponadlokalne funkcje turystyczno-rekreacyjne.	(O3) Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych.
(O4) Zaspokojone potrzeby infrastrukturalne.	(O4) Rozwój infrastruktury technicznej.
SFERA SPOŁECZNA (w tym administracja)	
(O5) Sport i rekreacja upowszechnione wśród mieszkańców i integrujące ich.	(O5) Rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnych.
(O6) Kreatywne i efektywne systemy opieki, edukacji i nauki.	(O6) Rozwój systemów opieki, edukacji i nauki.
(O7) Skuteczne systemy prewencji, pomocy i integracji społecznej.	(O7) Rozwój systemu pomocy społecznej.
(O8) Bezpieczna przestrzeń publiczna, prywatna i wirtualna.	(O8) Rozwój systemów bezpieczeństwa publicznego.
(O9) Strategicznie zarządzana, efektywna administracja gminna.	(O9) Rozwój systemu samorządu, administracji powiatowej i społeczeństwa obywatelskiego.
(O10) Zabezpieczona podstawowa oraz specjalistyczna opieka i prewencja zdrowotna.	(O10) Rozwój systemu opieki zdrowotnej.
(O11) Aktywizująca i integrująca kultura oraz zachowane wartości historyczne.	(O11) Rozwój systemu kultury.
(O12) Zaspokojone potrzeby mieszkaniowe i komunikacyjne.	(O12) Rozwój przestrzenny.
SFERA ŚRODOWISKOWA	
(O13) Skuteczna ochrona środowiska naturalnego.	(O13) Rozwój systemów ochrony środowiska.
(O14) Wdrożone systemy gospodarki odpadami.	(O14) Rozwój systemów gospodarki odpadami.
(O15) Zrewitalizowane i ukształtowane zasoby środowiska naturalnego.	(O15) Rozwój systemów zarządzania zasobami środowiska nat.
(O16) Dostępna wiedza o środowisku i jego ochronie.	(O16) Rozwój systemów zarządzania informacją o środowisku.

Tabela 13. Spójność celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020 i Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020

Cele oper. SRGG 2015-2020...	...są spójne z następującymi priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020
SFERA GOSPODARCZA (w tym infrastruktura techniczna)	
(O1) Wzrastająca, polifunkcyjna gospodarka.	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie węzłowej funkcji ośrodka metropolitalnego oraz regionalnych i subregionalnych ośrodków osadniczych, generujących rozwój społeczno-gospodarczy. - Wzmacnianie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Rozwój demograficzny. - Powstrzymanie odpływu młodych i wykształconych osób z regionu i stymulowanie procesów imigracji młodzieży. - Odbudowa zaufania w stosunkach społecznych, gospodarczych oraz wobec instytucji. - Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności. - Rozwój regionalnych specjalizacji gospodarczych i naukowo-badawczych.
(O2) Lokalne zasoby pracy dostosowane do subregionalnego rynku pracy.	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmacnianie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Poprawa efektywności kształcenia na każdym poziomie i etapie życia. - Dostosowanie oferty edukacyjnej do wymagań gospodarki i rynku pracy. - Rozwój społeczeństwa informacyjnego. - Rozwój demograficzny. - Powstrzymanie odpływu młodych i wykształconych osób z regionu i stymulowanie procesów imigracji młodzieży. - Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu. - Wykorzystanie potencjału osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. - Odbudowa zaufania w stosunkach społecznych, gospodarczych oraz wobec instytucji. - Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności.
(O3) Uzyskane, ponadlokalne funkcje turystyczno-rekreacyjne.	<ul style="list-style-type: none"> - Ochrona, powiększanie i udostępnianie zasobów leśnych. - Wykorzystanie gospodarczego i rekreacyjnego potencjału rzek. - Wzmacnianie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Ochrona i udostępnianie walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kulturowych. - Wzmocnienie wizerunku regionu zarówno na terenie kraju, jak i Europy, jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku, otwartego na świat, o nieprzeciętnych walorach przyrodniczych, kulturowych i uzdrowiskowych. - Udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. - Rozwój produktów turystycznych i rozbudowa infrastruktury turystycznej regionu, m.in. dla pobudzania popytu na usługi turystyczno-rekreacyjne. - Wewnątrzregionalna promocja turystyki w oparciu o system edukacji. - Powstrzymanie odpływu młodych i wykształconych osób z regionu i stymulowanie procesów imigracji młodzieży. - Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności. - Rozwój regionalnych specjalizacji gospodarczych i naukowo-badawczych.

Cele oper. SRGG 2015-2020...	...są spójne z następującymi priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020
(O4) Zaspokojone potrzeby infrastrukturalne.	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa dostępności transportowej regionu (powiązania wewnętrzne i zewnętrzne). - Poprawa jakości i standardów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i żeglugi śródlądowej). - Wzmocnienie węzłowej funkcji ośrodka metropolitalnego oraz regionalnych i subregionalnych ośrodków osadniczych, generujących rozwój społeczno-gospodarczy. - Wzmacnianie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Budowa nieuciążliwego systemu eksploatacji i wywozu surowców. - Udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. - Rozwój społeczeństwa informacyjnego. - Zapewnienie wszystkim mieszkańcom DŚ dostępu do sieci teleinformatycznych, w tym sieci szerokopasmowej. - Rozwój regionalnej infrastruktury telekomunikacyjnej oraz jej włączenie w sieci europejskie. - Przeciwdziałanie powstawaniu obszarów wykluczenia informacyjnego. - Rozwój e-usług. - Zapewnienie równego dostępu do usług związanych z korzystaniem z zasobów. - Rozwój demograficzny. - Powstrzymanie odpływu młodych i wykształconych osób z regionu i stymulowanie procesów imigracji młodzieży. - Odbudowa zaufania w stosunkach społecznych, gospodarczych oraz wobec instytucji. - Rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności.
SFERA SPOŁECZNA (w tym administracja)	
(O5) Sport i rekreacja upowszechnione wśród mieszkańców i integrujące ich.	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie węzłowej funkcji ośrodka metropolitalnego oraz regionalnych i subregionalnych ośrodków osadniczych, generujących rozwój społeczno-gospodarczy. - Wzmacnianie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Powstrzymanie odpływu młodych i wykształconych osób z regionu i stymulowanie procesów imigracji młodzieży.
(O6) Kreatywne i efektywne systemy opieki, edukacji i nauki.	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie węzłowej funkcji ośrodka metropolitalnego oraz regionalnych i subregionalnych ośrodków osadniczych, generujących rozwój społeczno-gospodarczy. - Wzmacnianie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Wewnątrzregionalna promocja turystyki w oparciu o system edukacji. - Poprawa efektywności kształcenia na każdym poziomie i etapie życia. - Dostosowanie oferty edukacyjnej do wymagań gospodarki i rynku pracy. - Promowanie wartości edukacji wśród uczniów, jako paradygmatu rozwoju osobistego i kulturowego. - Kształtowanie zachowań etycznych w społeczeństwie oraz tworzenie nowoczesnego modelu patriotyzmu. - Rozwój społeczeństwa informacyjnego. - Rozwój kapitału społecznego i obywatelskiego. - Powstrzymanie odpływu młodych i wykształconych osób z regionu i stymulowanie procesów imigracji młodzieży. - Kształtowanie i rozwój postaw obywatelskich wśród młodzieży. - Odbudowa zaufania w stosunkach społecznych, gospodarczych oraz wobec instytucji.

Cele oper. SRGG 2015-2020...	...są spójne z następującymi priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020
(O7) Skuteczne systemy prewencji, pomocy i integracji społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmacnianie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Kształtowanie zachowań etycznych w społeczeństwie oraz tworzenie nowoczesnego modelu patriotyzmu. - Rozwój demograficzny. - Rozwój kapitału społecznego i obywatelskiego. - Wsparcie dla promocji rodzin wielodzietnych. - Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu. - Wykorzystanie potencjału osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. - Wsparcie seniorów zagrożonych wykluczeniem społecznym. - Odbudowa zaufania w stosunkach społecznych, gospodarczych oraz wobec instytucji.
(O8) Bezpieczna przestrzeń publiczna, prywatna i wirtualna.	<ul style="list-style-type: none"> - Podniesienie poziomu bezpieczeństwa osobistego, publicznego i zdrowotnego, w tym ratownictwa. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Rozwój kapitału społecznego i obywatelskiego. - Odbudowa zaufania w stosunkach społecznych, gospodarczych oraz wobec instytucji.
(O9) Strategiczne zarządzana, efektywna administracja gminna.	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmocnienie węzłowej funkcji ośrodka metropolitalnego oraz regionalnych i subregionalnych ośrodków osadniczych, generujących rozwój społeczno-gospodarczy. - Rozwój społeczeństwa informacyjnego. - Rozwój e-usług. - Odbudowa zaufania w stosunkach społecznych, gospodarczych oraz wobec instytucji. - Efektywne zarządzanie regionem poprzez mechanizmy partnerstwa i współpracy.
(O10) Zabezpieczona podstawowa oraz specjalistyczna opieka i prewencja zdrowotna.	<ul style="list-style-type: none"> - Kształtowanie i promocja prozdrowotnych postaw i kultury fizycznej oraz edukacja na rzecz zdrowego stylu życia. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Stworzenie regionalnego systemu ochrony zdrowia, zorientowanego na długookresowe trendy demograficzno-epidemiologiczne, zgodnego ze standardami prawnymi i funkcjonalnymi. - Budowa systemu nowoczesnej diagnostyki dla mieszkańców regionu z określeniem standardów dostępności przestrzennej. - Podniesienie poziomu bezpieczeństwa osobistego, publicznego i zdrowotnego, w tym ratownictwa. - Rozwój demograficzny.
(O11) Aktywizująca i integrująca kultura oraz zachowane wartości historyczne.	<ul style="list-style-type: none"> - Kreowanie wizerunku i promowanie Dolnego Śląska, jako regionu z bogatą i różnorodną ofertą kulturalną, edukacyjną i akademicką. - Stworzenie warunków i wzbogacenie oferty uczestnictwa w kulturze. - Kształtowanie kompetencji do udziału w życiu artystycznym. - Udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. - Wzmacnianie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Rozwój kapitału społecznego i obywatelskiego. - Powstrzymanie odpływu młodych i wykształconych osób z regionu i stymulowanie procesów imigracji młodzieży.
(O12) Zaspokojone potrzeby mieszkaniowe i komunikacyjne.	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa dostępności transportowej regionu (powiązania wewnętrzne i zewnętrzne). - Poprawa jakości i standardów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i żeglugi śródlądowej).

Cele oper. SRGG 2015-2020...	...są spójne z następującymi priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020
	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost nakładów na odtworzenie połączeń kolejowych oraz remonty i modernizacja infrastruktury kolejowej (w tym dworców), ze szczególnym uwzględnieniem turystycznych obszarów Dolnego Śląska. - Organizacja sprawnego regionalnego systemu transportu publicznego zintegrowanego z systemami subregionalnymi i lokalnymi, obejmującego wszystkie główne regionalne generatory ruchu, miasta powiatowe i atrakcje turystyczne, konkurencyjnego do indywidualnego transportu samochodowego. - Wzmocnienie węzłowej funkcji ośrodka metropolitalnego oraz regionalnych i subregionalnych ośrodków osadniczych, generujących rozwój społeczno-gospodarczy. - Wzmacnianie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Budowa nieuciążliwego systemu eksploatacji i wywozu surowców. - Poprawa dostępności oraz podniesienie jakości udzielania świadczeń leczniczych. - Rozwój społeczeństwa informacyjnego. - Rozwój e-usług. - Rozwój demograficzny. - Powstrzymanie odpływu młodych i wykształconych osób z regionu i stymulowanie procesów imigracji młodzieży. - Wykorzystanie potencjału osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. - Wsparcie seniorów zagrożonych wykluczeniem społecznym. - Zapewnienie równego dostępu do usług związanych z korzystaniem z zasobów.
SFERA ŚRODOWISKOWA	
(O13) Skuteczna ochrona środowiska naturalnego.	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmacnianie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Zachowanie i racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych. - Zapewnienie obecnym i przyszłym mieszkańcom regionu dobrego stanu środowiska naturalnego. - Ochrona i udostępnianie walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kulturowych.
(O14) Wdrożone systemy gospodarki odpadami.	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmacnianie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich. - Zapewnienie obecnym i przyszłym mieszkańcom regionu dobrego stanu środowiska naturalnego. - Ochrona i udostępnianie walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kulturowych..
(O15) Zrewitalizowane i ukształtowane zasoby środowiska naturalnego.	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie obecnym i przyszłym mieszkańcom regionu dobrego stanu środowiska naturalnego. - Zachowanie i racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych.
(O16) Dostępna wiedza o środowisku i jego ochronie.	<ul style="list-style-type: none"> - Wzmacnianie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi. - Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich - Poprawa efektywności kształcenia na każdym poziomie i etapie życia. - Rozwój społeczeństwa informacyjnego. - Zapewnienie obecnym i przyszłym mieszkańcom regionu dobrego stanu środowiska naturalnego. - Rozwój kapitału społecznego i obywatelskiego.

11.6. Załącznik 2. Wykaz liderów Gminy Grębocice oraz gości zewnętrznych zaproszonych do prac nad Strategią Rozwoju Gminy Grębocice na lata 2015-2020

1. Antczak Danuta	Radna Rady Gminy Grębocice
2. Bagrowska Anna	Sołtys Sołectwa Duża Wólka z przysiółkiem Bieńków
3. Barnaś Bogusław	Prezes Gminnej Spółki Wodnej; rolnik z miejscowości Rzeczyca
4. Białek Henryk	Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Rzeczycy
5. Bigus Władysław	Wójt Gminy Rudna
6. Bilski Bogusław	Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Trzęsowie
7. Chodor Artur	Prezes Stowarzyszenia MTB Obiszów Team
8. Ciosek Anna	Inspektor ds. ochrony środowiska w Urzędzie Gminy Grębocice
9. Czajkowska Bożena	Sołtys Sołectwa Retków
10. Czajkowska Katarzyna	Prezes Stowarzyszenia Edukacji Artystycznej i Kulturalnej w Grębocicach
11. Czajkowski Daniel	Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Grębocicach; Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego
12. Czerwony Krzysztof	Prezes LZS "Sparta" Grębocice
13. Delikowska Beata	Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Rzeczycy
14. Działo Czesław	Sołtys Sołectwa Bucze z osadą Czerńczyce
15. Fartuszyński Przemysław	Właściciel Gospodarstwa Agroturystycznego OSTOJA w Grębocicach
16. Frątczak Ireneusz	Sołtys Sołectwa Kwielice
17. Gadomski Mieczysław	Sołtys Sołectwa Ogorzelec
18. Galus Dariusz	Sołtys Sołectwa Krzydłowice z osadą Proszówek
19. Gidel Iwona	Inspektor ds. profilaktyki zdrowotnej w Urzędzie Gminy Grębocice
20. Gil Iwona	Sołtys Sołectwa Proszyce
21. Giwerski Marek	Prezes Klubu Sportowego "Tęcza" Kwielice

22. Gniewosz Joanna	Wójt Gminy Głogów
23. Golba Lesław	Wójt Gminy Jerzmanowa
24. Góralczyk Grzegorz	Rolnik z miejscowości Szymocin
25. Gręda Tadeusz	Radny Rady Gminy Grębocice
26. Grzelczak Adam	Nadleśniczy Nadleśnictwa Głogów
27. Haber Ryszard	PSG Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Sekcja Obsługi Sieci w Głogowie
28. Ilnicki Jan	Dyrektor Zakładu Gospodarki Komunalnej w Grębocicach
29. Jabłoński Roman	Wójt Gminy Grębocice
30. Jakubowska-Leśniak Edyta	Sekretarz Gminy Grębocice
31. Jatczak Sylwester	Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Polkowicach
32. Jażdżewski Stanisław	Ksiądz Proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej w Kwielicach
33. Jurcewicz Barbara	Skarbnik Gminy Grębocice
34. Jurkowski Artur	Wójt Gminy Pęcław
35. Kacała Grzegorz	Rolnik z miejscowości Stara Rzeka
36. Kaleta Elżbieta	Dyrektor Przedszkola Publicznego w Grębocicach
37. Kałucki Kazimierz	Prezes INTERTRANS PKS S.A. Głogów
38. Kałuzińska Ewa	Dyrektor Polkowickiego Zarządu Dróg Powiatowych
39. Kamiński Edward	Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Kwielicach
40. Kamiński Krzysztof	Radny Rady Gminy Grębocice
41. Karcz Elżbieta	Kierownik Wydziału Organizacji Przewozu Osób w Intertrans PKS S.A. Głogów
42. Koła Jerzy	Sołtys Sołectwa Stara Rzeka
43. Kołodziej Mariusz	Ksiądz Proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej w Grodowcu
44. Koman Mirosław	Dyrektor KGHM Polska Miedź S.A. O/ZG Rudna
45. Konieczny Andrzej	Dyrektor KGHM Polska Miedź S.A. O/Zakład Hydrotechniczny

46. Korab Kazimierz	Ksiądz Proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej w Gwizdanowie
47. Korobczak Piotr	Kierownik Powiatowego Zespołu Doradców DODR
48. Kosior Ryszard	KGHM Polska Miedz S.A. Oddział Zakłady Górnicze Rudna
49. Kowalik Andrzej	Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Obiszowie
50. Kowalik Grzegorz	Powiatowy Lekarz Weterynarii w Polkowicach
51. Kozicki Sławomir	KGHM Polska Miedz S.A. O/Zakład Hydroteczniczny
52. Krakowiak Marek	Przedsiębiorca - Zakład Mięсны "Rozbiorowy" w Grębocicach
53. Kubik-Fercho Małgorzata	Kierownik Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej "Lancet" w Grębocicach
54. Kuzara Tadeusz	Przewodniczący Rady Gminy Grębocice
55. Lada Ewa	Sołtys Sołectwa Wilczyn z osadą Świnino
56. Langner Barbara	Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grębocicach
57. Langner Michał	Prezes Gminnego Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe w Grębocicach
58. Laszczowski Jan	Radny Rady Gminy Grębocice; Prezes Spółdzielni Obsługi Rolnictwa FARMER w Grębocicach
59. Lebioda Czesława	Kierownik Banku Spółdzielczego we Wschowie Oddział Grębocice
60. Lechwar Ludwik	Rolnik z miejscowości Krzydłowice
61. Leszczyński Robert	Radny Rady Gminy Grębocice
62. Lichodziejewska Monika	Inspektor ds. promocji i działalności gospodarczej w Urzędzie Gminy Grębocice
63. Lipski Stanisław	Radny Rady Gminy Grębocice; Prezes Spółdzielni Mieszkaniowej Właścicieli "Promyk" w Grębocicach
64. Łoś Natalia	Podinspektor ds. zagospodarowania przestrzennego w Urzędzie Gminy Grębocice
65. Machaj Anna	Prezes Wspólnoty Mieszkaniowej "Karolinka" w Rzeczycy
66. Majewicz-Spigiel Izabela	Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Polkowicach
67. Michalska Matylda	Doradca Rolniczy w Powiatowym Zespole Doradców w Polkowicach Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu
68. Mielnikiewicz Jan	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Polkowicach

69. Mirska Anna	Radna Rady Gminy Grębocice
70. Monczak Anna	Dyrektor Szkoły Podstawowej im. J. Kusocińskiego w Grębocicach
71. Myślińska Magdalena	Sołtys Sołectwa Grodowiec
72. Nester Krzysztof	Przewodniczący Rady Powiatu Polkowickiego
73. Niżnik Sebastian	Kierownik TAURON Dystrybucja Oddział w Legnicy Rejon Dystrybucji w Głogowie
74. Oleszczuk Renata	Dyrektor Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół i Przedszkola
75. Pakiet Marek	Zastępca Przewodniczącego Rady Gminy Grębocice
76. Paleń Ryszard	Prezes Koła Łowieckiego "Szarak"
77. Pasternak Jadwiga	Prezes Spółdzielni Mieszkaniowej Właścicieli "Jarzębina" w Retkowie
78. Pawluk Grzegorz	Sołtys Sołectwa Żabice
79. Pieniążek Marek	Sołtys Sołectwa Grębocice
80. Pierzchalski Tadeusz	Sołtys Sołectwa Rzeczyca, Prezes Wspólnoty Mieszkaniowej "Stokrotka" w Rzeczycy
81. Pławski Michał	Mieszkaniec Gminy Grębocice
82. Przybylski Jarosław	Radny Rady Gminy Grębocice, Prezes Stowarzyszenia Partnerska Wieś Trzęsów
83. Ratajewski Wojciech	Ksiądz Proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej w Grębocicach
84. Rokaszewicz Dariusz	Koło Łowieckie „Batalion” w Lesznie
85. Roszak Andrzej	Ksiądz Proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej w Rzeczycy
86. Rutkowski Roman	Dyrektor Gimnazjum im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego; Radny Rady Powiatu Polkowickiego
87. Sadowski Roman	Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Krzydłowicach
88. Sieroń Agnieszka	Zakład Produkcyjno-Handlowy Agnieszka Sieroń w Grębocicach
89. Skawiński Dariusz	SW Recykling s.c. w Grębocicach
90. Słowik Sylwia	Sołtys Sołectwa Szymocin
91. Sokolski Jerzy	Sołtys Sołectwa Obiszów
92. Staniukiewicz Helena	Sołtys Sołectwa Grodziszcze

93. Stępniać Mirosława	Radna Rady Gminy Grębocice
94. Stępniać Stefan	Inspektor ds. budownictwa w Urzędzie Gminy Grębocice
95. Szadyko Paweł	Radny Rady Gminy Grębocice
96. Szczepański Ireneusz	Rolnik z miejscowości Rzeczyca
97. Szocik Paweł	Rolnik z miejscowości Grodziszczce
98. Szpytko Bogdan	Rolnik z miejscowości Żabice
99. Szwajka Tomasz	Kierownik Rewiru Dzielnicowych w Grębocicach
100. Ślufarski Krzysztof	Przedsiębiorca - P.P.H.U. "Rajbet" s.c.
101. Tasarż Barbara	Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Grębocicach
102. Tchir Janina	Stowarzyszenie "Promyk Nadziei"
103. Tramś Marek	Starosta Polkowicki
104. Trzmielewski Witold	Komendant Powiatowy Policji w Polkowicach
105. Usowicz Józef	Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Polkowicach
106. Wabik Wiesław	Burmistrz Polkowic
107. Wawrzyniak Henryk	Radny Rady Gminy Grębocice
108. Wdowczyk Bernard	Radny Rady Gminy Grębocice
109. Wolski Dariusz	Radny Rady Gminy Grębocice
110. Wolski Michał	Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Szymocinie
111. Wróbel Rajmnuć	Przedsiębiorca - Radoxim Sp. z o.o.
112. Zawieja Beata	Rolnik z Poznania - właścicielka gruntów rolnych na terenie gminy Grębocice
113. Zielińska Anna	Inspektor ds. budownictwa w Urzędzie Gminy Grębocice
114. Żelaziński Bolesław	Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Sekcja Grębocice
115. Żukiel Czesław	Sołtys Sołectwa Trzęsów